

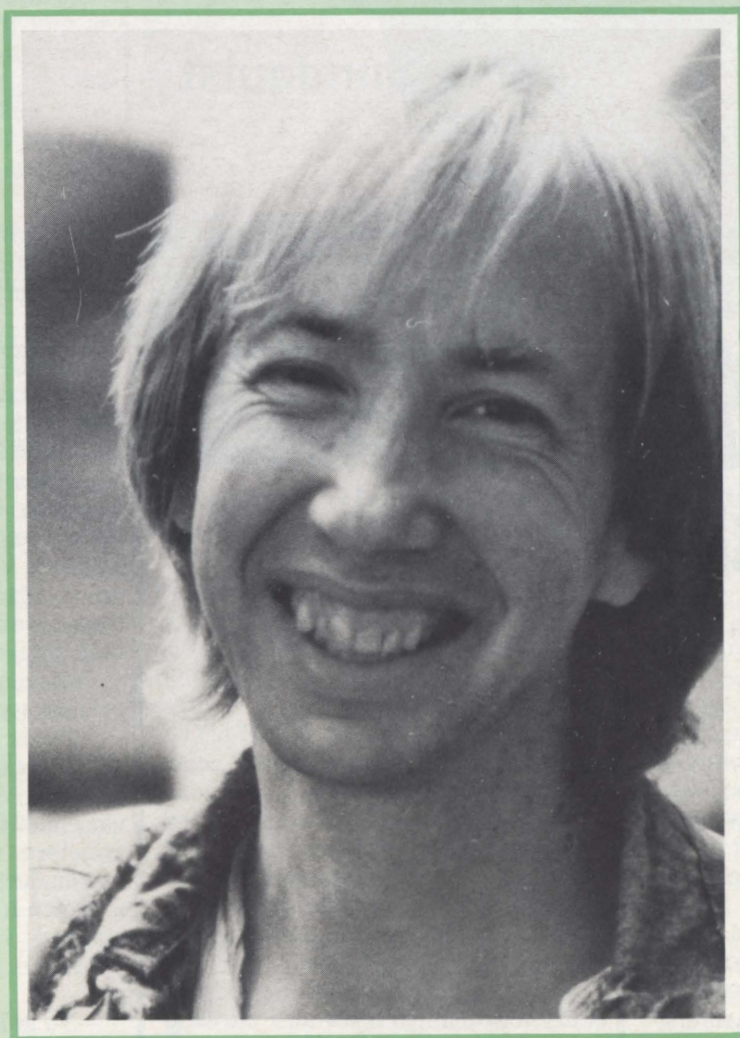
SÖKAREN

nr 4

1990 ÅRGÅNG 27

PRIS 28:00 INKL. MOMS

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor



Intresset för shamanism ökar. Jonathan Horwitz är shaman och undervisar i ämnet.

Odd Engströms inre resa

Ministern som leker med Vattumannen

Mona Sundquist

Vi går in i 90-talet med nya förhoppningar, på ett helt nytt och annorlunda sätt, menar statsrådet Engström. Vid ingången till Vattumannens tidsålder har rätten, rättvisan, solidariteten och omsorgen om de svaga en helt ny och starkare ställning.

Odd Engström, vår vice statsminister, berättade om sin personliga, inre resa, när S:ta Katharina-stiftelsen i Stockholm inbjudit honom att tala om sin väg mot verklighet den 13 mars i år.

Han berättade att han växte upp på 40-talet i en värmländsk skogsbygd och i en föreställningsvärld som var hundra, kanske tvåhundra år gammal. Många hade fortfarande fotogenlampa.

Livet styrdes av dygnsrytmen, vecorkytmen, årsrytmen.

Veckorytmen började i den tidiga måndagsgryningen och slutade med söndagen som vilodag. Kanske har något nu gått förlorat med sabbatsfirandet, som vi inte längre har. Det var en stilla frid på söndagarna. Jag satt och tittade ut över dalen. Kyrkan hade börjat marginaliseras, men fanns där med sin klockringning.

Och så årsrytmen.

– Vi levde i skymningslandet, med knytt och skrömt.

– Min morfar slogs en gång ner av en vred tomte, när han kört för hårt med hästen en kall vinterdag. Tomten fanns där på 40-talet. När jag började komma upp i skollåldern, försvann han. Jag vet inte hur och varför.

De som växte upp strax efter tråplog och fotogenlampa, lever nu i en värld med månfärder, genteknik och datorer.

– Denna generation har gjort en oändligt lång resa. Att göra långa resor är spännande och nyttigt, men också ångestfyllt och farligt. Det som sker under resans gång är att *utan* mot det okända blir större.

En annan sak som präglade Odd Engströms tillvaro är att han växt upp med mycket starka kvinnor och sensibla män.

– Det innebär att jag har mött den kvinnliga principen:

- att vara
- att kunna vänta, ha tålmod
- att ha tusen bollar i luften samtidigt
- att improvisera

– Nu talar jag inte om kvinnor och män. Kvinnliga och manliga principer finns i både kvinnor och män.

– Sedan handlade det om att ta sig hemifrån, bli självständig. Kanske det viktigaste: att kunna frigöra sig från mamma. Vi vuxna män kan tänka efter om vi klarat det. För att sedan möta henne i en ny, mera mogen relation, utan antagonism eller fruktan.

Odd Engström börjar tala om hjälten arketyper...

– Det är att förverkliga dig i arbetslivet, utvecklas, skaffa hem och barn.

– Den manliga principen, hjälten, var enkel för mig. Men den kvinnliga principen var ganska utvecklad hos mig under denna tid. Unga män skall först och främst lära sig vara män, som utanverk. Första halvan av mitt liv dominerades alltså av den manliga principen.

– Nu är jag sedan några år inne i den andra halvan av livet. Det innebär att jag tar fatt i den kvinnliga principen, närmar mig mitt inre.

Vändpunkten kom för honom, som för andra, när han fann att den ensidiga manliga principen inte räckte för ett fullgott liv. Det gav en nyttig knuff för nationalekonomen och naturvetaren, som fastnat i föreställningen att ett och ett alltid är lika med två.

Idag pratar han gärna om Vattumannens tidsålder.

– Vet ni vad en eon är? Det är en

tidrymd som är drygt två tusen år. Vi är nu på väg in i Vattumannens tidsålder. Det är strax slut på Fiskarnas tidsålder, som är motsättningarnas era. Vattumannen är försoningens tid.

– Varför talar jag nu om detta? Ja, vi värmlänningar är inte helt övertygade om att verkligheten kan beskrivas med en elegant nationalekonomisk ekvation.

Engström talar om att han "leker med Vattumannen" och att han ser 90-talet som fyllt av ljus och hopp.

Han talar också om Jung.

– Jag blev betagen av Jung, och jag reser med honom. Jung ägnade ett liv åt att se vad som händer med människor under deras livsresa. För mig är det nödvändigt att få göra den här resan med honom. Jag hoppas att jag ska kunna läsa hela hans produktion.

– Det är väldigt viktigt för mig att ha den här immateriella dimensionen vid sidan av mitt arbete.

– Jung talar bland annat om att män ska möta sin kvinnliga princip, sin anima, en förmåga till ömhet och sensibilitet.

För Odd Engström har den kvinnliga principen inneburit ett uppvaknande: han ser vikten av att hushålla.

– Någonstans har ekonomerna gått vilse de senaste sjuttio åren. Något viktigt har gått förlorat, nämligen att ekonomi är att hushålla, inte bara skapa resurser, utan att ta vara på de resurser som finns.

Framtiden ser Odd Engström som ljus. Det kommer en insikt om att ekonomi är omsorg om Moder Jord. Det är den kvinnliga principen som skär in i samhället, nu strax före Vattumannen, försoningens tid.

Han talar också om det begynnande 90-talets hjältar – och då nämner han Michail Gorbatsjov, Vaclav Havel och Nelson Mandela.

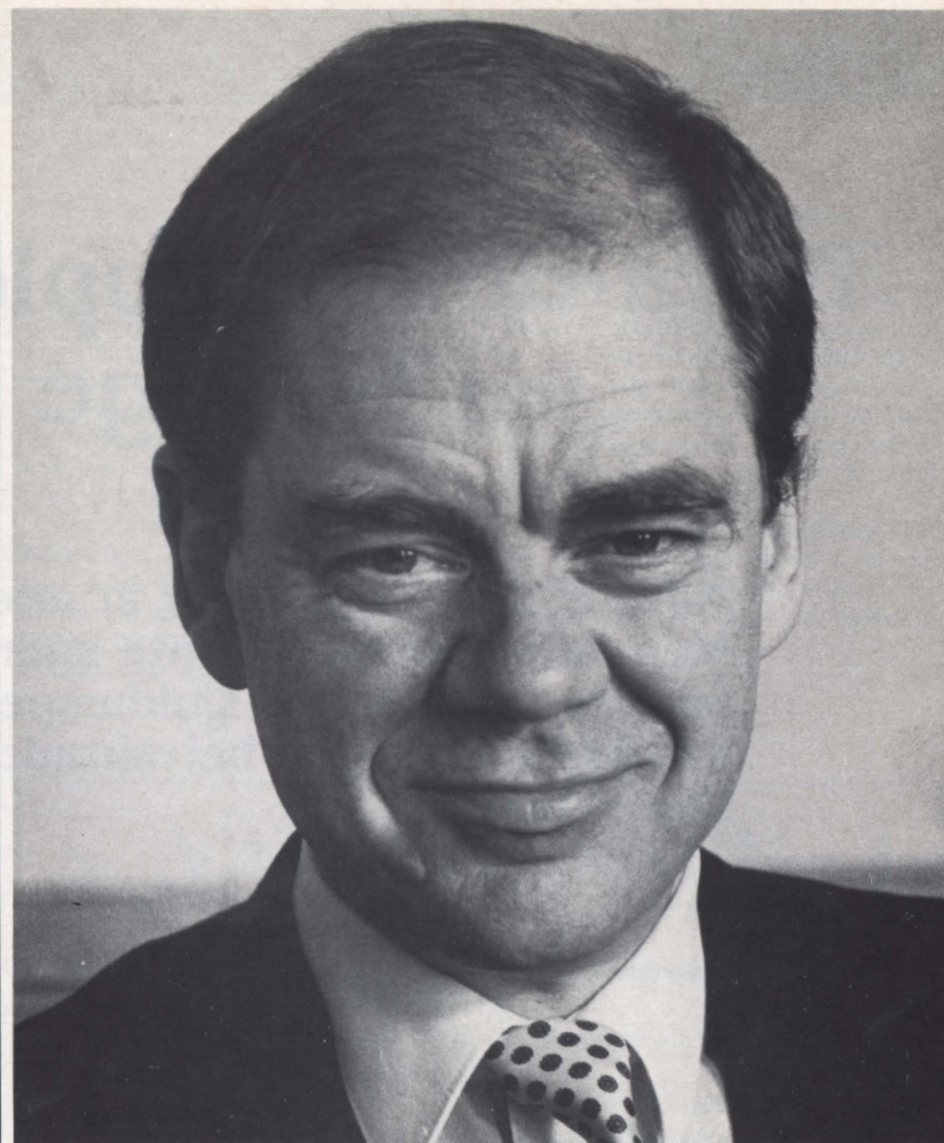
– Jag kan se tre R hos dessa män, som visar ljuset:

- Rätten
- Rättrådigheten
- Rättfärdigheten

– Till och med mitt ordval nu visar att Vattumannen närmar sig. De här orden hade varit omöjliga för tio år sedan.

– Med rätten menar jag moral och etik. Det är viktigt att våga möta sig själv i en moralisk uppgörelse. Rättrådigheten står för civilkuraget, att ta ställning. Dessa två tenderar att röra sig mot rättfärdigheten.

– Solidaritet blir ett aktuellt ord, när du engagerar dig i rätt och rättrådighet. Solidaritet betyder gemensamt ansvar.



Odd Engström: – Vattumannen är myten för mig. Myten är ett oöverträffat sätt att föra visdom vidare från generation till generation. Foto: John Wahlbärj.

Barnen är allas barn. Sjuka och gamla är allas. De här orden är pånyttfödda nu, ur en helt annan förutsättning än tidigare. Detta *ljus* fanns inte på 70-talet.

Odd Engström menar att det som nu växer fram, vid ingången till Vattumannens tidsålder, är rätten, rättvisan, omsorgen om det sköra, solidariteten. Han känner att vi nu går in i 90-talet med nya förhoppningar, på ett helt nytt och annorlunda sätt. Omvälvningarna i Europa är exempel på detta nya.

Iden efterföljande frågestunden undrar Margit Sahlin, Katharina-stiftelsens direktor, vad Engström menar med att "leka med Vattumannen" och om han aldrig lekt med den kristna mytologin.

– Jag döljer mig litet bakom ordet leka, det här är för stort för mig, förklarar Engström. Här finns också min klyvnad mellan förnuftet och det mystiska.

Kyrkan fanns med i Engströms barn-dom som en självklarhet, och aftonbön bad han ända upp i tonåren. Men nå-

gonstans på vägen har barnatron gått förlorad, och nu är det inte den kristna lärans tankar han söker sig till:

– Kyrkorummet har hjälpt mig, musiken har hjälpt mig, men inte teologin – den har alltför ofta banaliserats.

– Vattumannen är myten för mig. Myten är ett oöverträffat sätt att föra visdom vidare från generation till generation. Jag talar inte om myten som "lögn", utan som visdom.

Ami Lönnroth, journalist på Svenska Dagbladet, frågar om Engström kan tala med sina arbetskamrater om de här tankarna.

– Min erfarenhet är att alla går och bär på personliga tankar som samtidigt är allmängiltiga, har betydelse för alla människor, svarar han. Vad som hänt är att jag berättar något högst personligt, sådant som andra håller för sig själva.

Engström har lärt sig att det inte är farligt att berätta vad man har inom sig. Men så skrattar han:

– Det är klart att när man börjar "leka med Vattumannen" är det en del, även i regeringen, som ruskar på huvudet...

Nära-döden-upplevelser i Sverige

Nära-döden-upplevelser är inte ovanliga. Men patienter brukar inte spontant berätta om dem för sjukhuspersonal av rädsla för att bli betraktade som litet rubbade.

Ingegerd Bergström

USA har psykiatern Raymond A. Moody, psykologiprofessorn Kenneth Ring och kardiologiprofessorn Michael B. Sabom redovisat studier av så kallade nära-döden-upplevelser. I Sverige har tidigare inte funnits någon känd studie. Yvonne Åkerlind och jag ville ta reda på i vilken utsträckning nära-döden-upplevelser förekommer i Sverige och i vilka former de visar sig. För den skull tog vi kontakt med 36 "återupplivade" patienter (som haft hjärtstillestånd eller ventrikelflimmer och varit nära att dö) på Karolinska sjukhusets thoraxklinik i Stockholm och på hjärtintensiven vid Centrallasarettet i Västerås. Två patienter avböjde att delta i studien. De övriga 34 (17 i Stockholm och 17 i Västerås) intervjuades, varvid det visade sig att omkring hälften hade upplevt ett eller flera nära-döden-moment. De flesta var mycket positiva till sin upplevelse, men ett par blev skrämde.

Följande upplevelser kunde registreras:

- Känsla av att vara död (2).
- Separation från kroppen (3).
- Autoskopi (man iakttar sin egen kropp) (1).
- Aterblick på livet (3).
- Oförklarligt ljus (8).
- "Tunneln" (2).

Oförklarligt ljud (4).

Känsla av harmoni och smärtfrihet.

Möte med ett "Högsta väsen" (2).

Möte med döda vänner och släktingar (1).

Inte vilja återvända till de levandes värld (1).

Vi använde samma frågor som psykologen Kenneth Ring har utarbetat för sina studier i USA.

Följande är exempel på en dialog under en intervju.

Ingegerd Bergström: Vad hade du för känslor och förnimmelser under episoden?

Patienten: Jag blev oerhört rädd.

IB: Vad blev du rädd för?

P: Ja... rädslan var ju när jag såg den där vita skepnaden, då blev jag kolossalt rädd.

IB: Under episoden, mötte du vid något tillfälle andra individer?

P: Nej, det var bara den där personen som jag såg.

IB: Då kan vi säga ja då, om vi ska säga att den där vita skepnaden var en person.

P: Ja, jag tycker det.

IB: Kan du beskriva den där skepnaden närmare?

P: Ja, jag tyckte att det var en man som var rätt lång, kraftig, och han hade en vit klädnad på sig och han kom närmre

Vårdlärarna Ingegerd Bergström och Yvonne Åkerlind läste 1989 vårdvetenskap på Institutionen för vårdlärarutbildning vid högskolan i Stockholm (fortsättningskurs 20-40 poäng). I utbildningen ingick att eleverna skulle göra en vetenskaplig studie. Bergström och Åkerlind valde att göra en pilotstudie på fenomenet nära-döden-upplevelser; den finns redovisad i häftet "NDU-nära-döden-upplevelser, en pilotstudie", Artemis bokförlag, Skellefteå 1990.

och närmre emot mig, och det var då jag började skrika.

IB: Jaha, den här mannen, lyste det om det här vita eller var det bara som en vit rock?

P: Ja, just det, bara som en vit rock, eller inte som en vit rock heller, det var precis som nåt ganska stort tygskynke, tyckte jag.

IB: Jaha, associerade du till någonting, när du såg det?

P: Ja, jag trodde att... (tankepaus) då trodde jag att jag höll på att dö, men jag hade en känsla av att det var något hotfullt som kom emot mig, inte en snäll person, inte.

IB: Är det något du skulle vilja lägga

till om upplevelsen, eller hur den har påverkat dig?

P: Ja, den har ju påverkat mig oerhört negativt för jag har inte... jag tycker inte att jag är densamma nu som jag var innan. Jag har en väldig ångest efter det här, och jag är mycket mera skrajens. Jag vågar inte gå ut på kvällarna nu... jag har blivit rädd helt enkelt och kan inte vara tillsammans med mycket folk heller.

IB: Har du tidigare haft någon religion eller varit aktiv inom någon religiös rörelse?

P: Nej, det har jag aldrig varit, men jag tror på Gud och ber varje kväll, och jag är övertygad om att jag får hjälp.

Vår studie visar ett klart samband mellan nära-döden-upplevelser och frihet från rädsla och ångest efter en återupplivning. Endast två patienter har blivit rädda efter sin nära-döden-upplevelse; ovanstående intervju är ett exempel på det.

Följande intervju visar en patients positiva reaktion på sin upplevelse.

Yvonne Åkerlind: Hörde du någon säga något som du inte glömmer?

Patienten: Ja, en röst som sa att som jag skapade kvinnan, så blåser jag liv i dig på nytt, Bengt.

YÅ: Blev du rädd?

P: Nej, det blev jag inte. Jag såg mig själv liggande död på en brits, och jag stod vid sidan om och sa: Är det där paradiset, då vill jag in där.

YÅ: Varför sa du så?

P: Jag såg något ljus som var så fint. Först såg jag ett mörkt träd och igenom det såg jag ljuset. Trädet försvann och kvar fanns bara ljuset och plötsligt uppenbarade sig en kort stund en varelse, som sedan försvann, och sedan kom trädet tillbaka igen.

YÅ: Kände du igen den där varelsen?

P: Nej, det var en obekant figur med långt hår. Jag tror att det var Gud eller Jesus, fast jag har aldrig tänkt på sånt tidigare, för jag är inte religiös.

YÅ: Har den här episoden påverkat dig?

P: Ja, jag tänker mycket på den. Det kan inte vara en dröm, och jag är inte rädd för att dö.

Den här patientens synsätt är ganska typiskt för människor som har haft en nära-döden-upplevelse, nämligen att all rädsla för döden försvinner.

Följande uttalanden visar positiva effekter av upplevelsen:

"Det var lätt att dö."

"Kände att det finns ett liv efter döden."

"Jag är inte rädd för att dö."

"Upplevde något som jag inte kan

förklara."

"Jag har slutat dricka" (alkohol).

"Jag är mer positiv till livet efteråt."

Vår studie gör klart att nära-döden-upplevelser är ganska vanliga. Men patienterna brukar inte berätta något för sjukhuspersonalen om sina upplevelser, om det inte är någon som frågar. Det kan vara förklaringen till att man inte hör talas om dessa företeelser inom sjukvården.

Men de patienter som berättar om fantastiska nära-döden-upplevelser, kan – anser Kenneth Ring – fara rymket illa om de inte blir trodda eller blir bemötta med skepsis. De kan dessutom få långvariga depressioner eller obefo-

gad skräck för att bli psykiskt sjuka, om vårdpersonalen kommer med antydningar om att de inte är tillräkneliga. Men om patienten får tillfälle att integrera nära-döden-upplevelsen i sin livssyn, kan den bli startpunkten för en mognadsprocess och en andlig tillväxt, som så småningom leder till minskad dödsrädsla och större harmoni i tillvaron. Den bedömningen gör Kenneth Ring.

Det är alltså viktigt att vi lär oss hantera nära-döden-upplevelser så att inte människor med sådana erfarenheter behöver lida på grund av vår okunnighet.

VATTUMANNEN

FÖRLAG & BOKHANDEL

...är Sveriges äldsta, fristående bokhandel för esoterisk litteratur.

Datahoroskop och biorytm etc.

Vi har också ett gott sortiment av tal- och musikkassetter för meditation och avspänning m.m.

Krystaller, halvadelstenar – både oarbetade och som smycken. Slagru-tor, pendlar, tarotkort, zonerterapi.

Du kan beställa diverse kataloger över bok- och musiksoriment Data-listor över hela vårt boksoriment kan du få mot en mindre kostnad. Beställ i så fall en ämnesområdeslista först. Ur den kan du sedan välja de områden som intresserar dig.

VATTUMANNEN, Box 45096, 104 30 Stockholm
(Drottninggatan 83) 08-10 96 15, 10 69 15

MINNS TIDIGARE LIV!

Du får:

- Nya perspektiv och ny kunskap
- Förnyad livsenergi
- Förståelse för relationer som beror på händelser i tidigare liv
- Känna igen dina närmaste från annan tid.



Sunna Cronstedt
08-33 27 64

Telefontid
vardagar 9.00-20.00.

"Arbetsam men lite drömmande"

K. Gösta Rehn 1891–1989

Håkan Blomqvist



K. Gösta Rehn och Thorvald Berthelsen på Klubb Kamelen i Stockholm 1978. Foto: Karl-Olov Pettersson.

Den 17 juni 1989 avled svensk UFO-forsknings grand old man K. Gösta Rehn. Strax efter sin 98-årsdag den 22 maj drabbades han av lunginflammation och togs in på Blackeborgs sjukhus i Stockholm. Med honom försvinner en epok i svensk UFO-

historia.

Redan 1978 donerade han en del av sina litteratursamlingar till Arkivet för UFO-forskning. Till sin dotter, Greta Frankel, uttalade han en önskan att de resterande samlingarna skulle tillfalla AFU efter hans död. Den 27 augusti

1989 för undertecknad samt Anders Liljegren upp till Bromma för att hämta materialet. Till vår förvåning fann vi endast böcker. Greta Frankel förklarade att all korrespondens hade hon kastat i en sopcontainer på gården för en vecka sedan. Med hjärtat i halsgropen vandrade vi mot bakgården. Där låg fortfarande K. Gösta Rehns samlade korrespondens under åren, sammanlagt 32 pärmar ovärderlig brevväxling med UFO-vittnen och forskare från hela världen. Ett fantastiskt material av oersättligt värde för svensk UFO-forskning.

En veckas ryggsbott i september 1989 gav mig tid att läsa alla 32 pärmar med korrespondens och således få inblick i ett fascinerande och annorlunda människoöde.

K. Gösta Rehn föddes den 22 maj 1891. Hans far, Karl Rehn, var förvaltare på det vackra barockslottet Hässelby nordväst om Stockholm. Slottet ägdes då av den stränge Carl J. Trolle Bonde och var som många adelsäten på den tiden tidvis hemvist för flera kända kulturpersonligheter. Redan på 1700-talet var återkommande gäster hos dåvarande riksrådet Carl Bonde, bl a Carl Michael Bellman och den fromme andeskådaren Emanuel Swedenborg. (1)

Föräldrarna Karl och Anna Rehn bodde under några år på 1890-talet i en av flyglarna på Hässelby slott. I denna anrika atmosfär växte Gösta Rehn upp samtidigt som han och syskonen lekte med de många statarborna som fanns på området. 1896 fick han möta skalden Verner von Heidenstam som valde att slå sig ner på slottet några år. Karl Rehn spelade fiol och familjen fick

ofta delta i musikaftnar och middagar på slottet. Musiken, speciellt piano, skulle bli en viktig del av Gösta Rehns liv. Som en udda notis kan nämnas att han sjöng i studentkören när Marie Curie mottog nobelpriset i kemi 1911. I "Nittitalsminnen från Hässelby" har system och journalisten Gerd Ribbing givit några kulturhistoriska tillbakablickar från åren på Hässelby slott. (2)

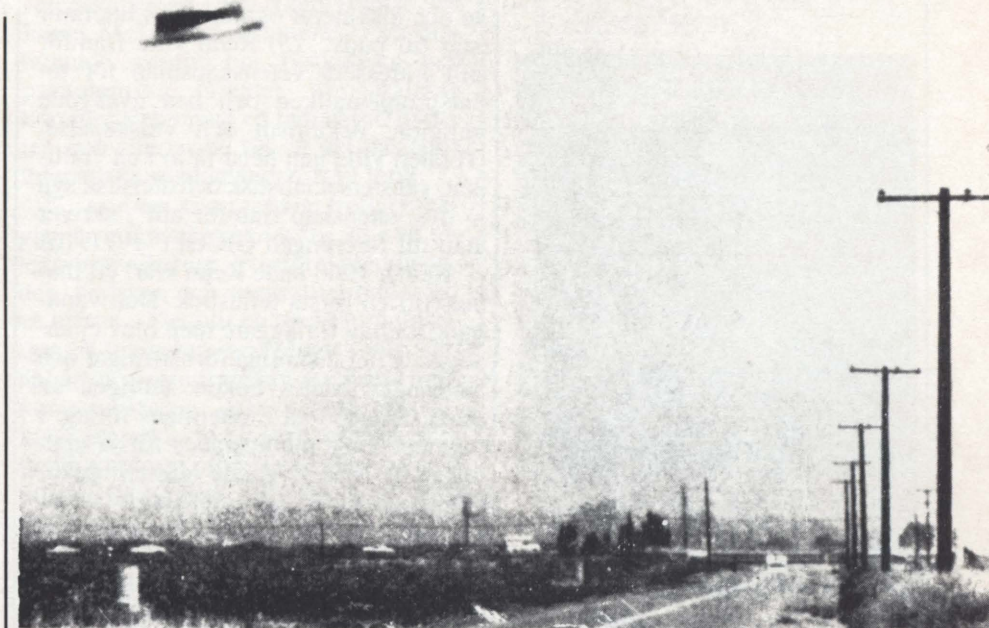
Efter studentexamen vid Nya Elementarskolan i Stockholm 1910 blev Gösta Rehn antagen vid Musikaliska akademien för att studera musik, speciellt pianokonst. Hans stora dröm var att bli konsertpianist. Men på grund av familjens kärva ekonomiska situation övertalades han att istället läsa juridik vid Stockholms högskola. 1919 fick han ett stipendium och reste till USA för vidare studier i juridik och ekonomi. Han skulle komma att stanna i USA ända till 1939 – tjugo år i USA som han senare i livet betraktade som helt bortkastade. Rehn hatade kapitalismen och den amerikanska livsstilen och gjorde sig ofta impopulär med sina radikala åsikter.

1922 gifte han sig i New York och paret fick en dotter, Greta (Frankel). Under åren i USA arbetade Rehn i olika banker, försäkringsbolag och industrier. 1930-talets depression slog hårt och Rehn blev med tiden arbetslös.

För att överleva ekonomiskt började han skriva artiklar om musik, teater, litteratur, ekonomi m m för svenska tidningar, bland annat en serie artiklar i Dagens Nyheter åren 1932–34. New Yorktiden var tuff för den sensitive och musikaliske Gösta Rehn och han kompenserade det hårda slitet i bank- och försäkringsvärlden med intensiva studier i sociologi, psykologi och naturvetenskap. 1931 fann han bland dokumenten hos International Match Corporation i New York ett intyg från en svensk arbetsgivare. Där beskrevs han som "... arbetsam men lite drömmande".

1930-talet blev hårda år för makarna Rehn. Mot löfte om anställning började Gösta studera amerikansk historia, politik och litteratur vid New York State University samt fortsatte med fyra års studier i juridik vid Fordham University. Trots att studierna resulterade i både, motsvarande, fil kand och jur kand uteblev anställning.

Den hårda pressen under så många år gjorde att Gösta sökte och fick arbete på Vattenfallsstyrelsen i Sverige. Han för till Stockholm den 12 juni 1939 och fick bo i ett litet och trångt hyresrum i centrala Stockholm. Den övriga familjen stannade kvar i New



Rex Heflin, trafikinspektör i Orange County nära San Diego, Kalifornien, såg ett tefat från sin bil den 2 augusti 1965 och tog en rad foton med sin polaroidkamera. Ur "UFO – Nya fakta om de flygande tefaten".

York. Kriget gjorde också att återförening blev omöjlig. Formellt separerade paret 1949.

Genom de gamla kontakterna med grevesläkten Bonde kunde Rehn 1947 flytta ut till ett rum i en av flyglarna på Hässelby slott. I brev beskriver han i lyriska ordalag sin glädje över de vackra omgivningarna, slottet och den rena, friska luften. Han känner sig som en prins trots utedass, vedhuggning och vattenbärning. Här återfår han livsviljan och kreativiteten.

Rehns stora bildningsiver och intellektuella nyfikenhet hade gjort honom bekant med de viktigaste verken av Freud, Adler, Russell, Bernal m fl. En aggressivt radikal, ateistisk vänstersocialistisk livssyn blev resultatet. Han var väl orienterad i både humaniora och naturvetenskap och höll sig à jour med den aktuella kulturdebatten. Åren 1954–1962 skrev han flera artiklar i den numera nedlagda tidskriften Perspektiv. Ämnena skvallrar om Rehns beläsenhet: ekonomi, cybernetik, hjärnfysiologi, semantik, filosofi – dessutom recensioner av filosofiska och vetenskapliga verk.

1955 flyttade Rehn från sin omdömda slottsflygel till en enrummare i en villa på Smedjevägen i Bromma. Där startade UFO-intresset med den amerikanske majoren Donald Keyhoses bok "Flygande tefat – observatörer från världsrymden", som han översatte för förlaget Forum. Trots sin intensiva motvilja mot religion och vidskepelse i alla former blev Rehn lidelsefullt nyfiken på UFO-gåtan. De många mili-

tära rapporterna från uppenbarligen sansade vittnen imponerade på honom och han började följa med i den nyutkomna litteraturen på området. Så småningom började Rehn också kontakta UFO-vittnen och göra egna undersökningar.

Den 5 augusti 1957 observerade kriminalassistent Ernst Åkerberg och hans fru Karin två klassiska tefat på nära håll vid Lergravsviken på Gotland. Händelsen rapporterades till Försvarsstaben och blev utgångspunkt för en radiodiskussion den 13 november 1958 med Bengt Feldreich som programledare. Gösta Rehn samt personer från Försvarsstaben och FOA deltog. Från officiellt håll bedömdes föremålen vara upplysta väderballonger, medan Rehn ansåg observationen vara ett bevis för utomjordiska farkoster. "Den detaljrikedom som avslöjades i brev och samtal med vittnena blev en avgörande punkt i min forskning", skrev han senare i sin andra bok. (3)

Rehn presenterade fallet i en artikel 1962 i kulturtidskriften Perspektiv. "Det rcliga med en närobservation såsom i Gotlandsfallet är att beskrivningarna med ens utesluter varje försök till bortförklaring", skriver han. (4) Med Rehns insikter i psykologi och skeptiska, rationella livshållning är det märkligt att han inte var mera försiktig i sina uttalanden. Man saknar t ex en psykologisk profil över Åkerberg och hans fru. Hui var deras världsbild? Var de spiritister eller liknande? Rehn framträder från och med 1960-talet inte som den kritiske forskaren utan som



K. Gösta Rehn 1925. Passfoto.

missionär för tefatens verklighet.

Det andra stora fallet som Rehn blev inblandad i var Domstensfallet. Två unga män, Stig Rydberg och Hans Gustafsson, påstod att de natten till den 20 december 1958 varit nära att bli kidnappade av varelser från ett landat tefat strax utanför Helsingborg. Idag vet vi att fallet var en ren bluff för att tjäna pengar. Men Rehn godtog, märkligt nog, pojarnas fantastiska berättelse trots att han borde ha varnats av deras iver att tjäna pengar på historien och brodera ut den till resor i tefat. Rehn försökte suppa pojarna fulla en kväll för att få dem att erkänna, utan resultat.

Idag kan man förundras över att en vetenskapligt lagd skeptiker som Rehn trodde på denna historia.

Hösten 1957 pensionerades Rehn från sitt arbete som amanuens vid Vattenfallstyrelsen. Där hade han bl a sysslat med statistik, organisation och kamerala ärenden. Men på grund av den korta anställningstiden fick han endast halv pension och således en mycket skral ekonomi som mer eller mindre tvingade honom att skriva som extra levebröd.

Rehn blev svensk representant för den amerikanska organisationen APRO – Aerial Phenomena Research Organization – 1958. Hans undersökningar av svenska UFO-fall publicerades sedan löpande i organisationens tidskrift APRO Bulletin. Den 23 mars 1957 bildades Ifologiska sällskapet i Stockholm. Rehn blev medlem och satt en tid även i styrelsen. Men denna mer eller mindre ockulta grupp passade honom dåligt. I ett brev 1960 kommenterar han stämningen: "De har sammankomster som verkar bönenöten. Många kultiverade damer deltar. De flesta är spiritister, ockulta, teosofier, telepatitroende etc. Så jag är inte i harmoni med den klicken. Men vi dricker

te och diskuterar och mycken litteratur står till buds." (5) Rehn ville framför allt intressera vetenskapsmän för tefatsproblematiken och han avskydde religion, ockultism och vidskepelse. Tefaten ville han helst få in i en "radikal, vänstersocialistisk och ateistisk syn – dvs vetenskap framför allt", skriver han till föreningen GICOFF 1971. (6)

Redan 1960 hade Rehn klart ett manus till en första tefatsbok. Den vandrade mellan förläggare men blev ej antagen. Efter åtskilliga förbättringar och ändringar köptes boken slutligen av Sune Stigsjö på Zindermans förlag. I oktober 1966 publicerades första upplagan av "De flygande tefaten: dokument och teori". Förordet skrevs av dåvarande bibliotekarien Roland Adlerberth och den mottogs tämligen väl av flera recensenter. Rehn själv räknade till 24 positiva recensioner, kanske främst universitetslektor Tord Hall som i Svenska Dagbladet skrev: "Det är en välbehövlig bok. Den ger den första på svenska skrivna sakliga redogörelsen för detta trassliga problemkomplex." (7)

"De flygande tefaten" var den första, mera seriösa, tefatsboken som publicerades på svenska. Tidigare hade förlaget Parthenon i Helsingborg överöst marknaden med den ockulta falangens otroliga historier om tefatsresor med vackra venusianer.

Rehns första bok berörde huvudsakligen de bästa rapporterna från USA samt det amerikanska flygvapnets roll i frågan. Endast tre svenska fall fanns med: makarna Åkerbergs observation, Domstensfallet samt flygkapten Ulf Christiernssons observation över Skåne den 17 december 1953. Rehn gjorde sin inställning klar redan från början. Han skriver: "Jag hävdar att tefaten är verkliga farkoster. Att de kommer någonstans från världsrymden är sedan den enda rimliga hypotes som står till buds." (8)

Det nya med Rehns bok och aktiviteter var att han försökte intressera vetenskapsmän och intellektuella att ta sig an frågan. Han ville att UFO-gåtan skulle utredas av forskare. I den digra korrespondensen finner man brev från Tord Hall, David Ingvar, Tor Ragnar Gerholm, Ingemar Hedenius m fl. De flesta avböjer artigt och hänvisar till tidsbrist. Rehn ville föra upp frågan från den ockulta falangens religiösa svammel till seriös forskning.

Efter sin första bok 1966 blev Rehn en riksständis som Sveriges främste tefatsexpert. Han intervjuades i tidningar, radio och TV. Dessutom blev han ofta anlitad som föredragshållare.

Den 6 december 1967 höll han ett långt föredrag i den nybildade föreningen SIFU – Självständiga Institutionen För Ufologi – på söder i Stockholm. Föredraget trycktes sedan och gavs ut med titeln "Tillägg och förklaringar i UFO-frågan". SIFU hade bildats 1967 av några avhoppare från Ifologiska sällskapet. Gruppen bestod som mest av ett femtontal ungdomar, bl a studenter som ville syssla med en mera vetenskapligt inriktad UFO-forskning. Genom Verdandis försorg fick de till och med 500 kronor i bidrag från Stockholms stad. Den 9 maj 1967 kunde man i Expressen läsa en artikel med rubriken "Förvirring i stadshuset. Har vi satat pengar på flygande tefat?". Rehn hoppades att SIFU skulle bli en samordnande instans för UFO-forskning i Sverige men föreningen självdog efter några år.

"Nya fakta om de flygande tefaten" var titeln på Rehns andra bok som publicerades 1969. Ett beundrande förord skrevs av fysikdocenten Ulf Ringström som själv var engagerad i UFO-forskning. En stor del av materialet ägnas denna gång åt svenska rapporter med bl a en genomgång av Försvarsstabens och FOA:s rapporter 1947–1968. Men Rehn var inte särskilt noggrann med sakuppgifter. Försvarsmaterialet i boken innehåller åtskilliga felaktigheter. Ett exempel är följande händelse från 1947.

Rehn skriver: "19.9. Trafikledaren vid Ljungbyhed, Bror Drake, såg under en bilfärd vid Röstånga en rödstrålade tennisboll ljudlöst fara framför bilen på 3 m avstånd. Närobservation." (9) I försvarets originalrapport, som finns tillgänglig i AFUs arkiv, står ett annat datum 17.9. Föremålet befann sig på medelhög eller hög höjd. Vidare säger Drake att "kärnan hade en diameter motsvarande en tennisboll sedd på tre meters håll". Alltså ingen närobservation som Rehn påstår. Underligt nog har han däremot slopat en del fall från försvarsmaterialet som är betydligt mera intressanta.

I sin bok nummer två går Rehn igenom beviskedjan samt vetenskapligt bistånd och motstånd. Själv framför han den "vetenskapsteoretiska lösningen" som det slutgiltiga svaret för att lösa knuten och bevisa tefatens existens. Satsen lyder: "Om ett okänt flygting X, alltid åtföljt av egenskaperna a, b, c, d, etc tiotusentals gånger har kompetent observerats, och rapporterna bl a instrumentellt verifierats, så följer att X är en realitet, nämligen en ny art av flygfarkost, ett 'flygande tefat' (UFO)." (10)

Med vetenskapsteoretiska resonnement bl a hämtade från Bertrand Russell försökte Rehn visa att hans bevismodell var vetenskapligt giltig och den enda utvägen i tvisten. Han förkastade fysikernas krav på hundraprocentig visshet. Bevisvärdet låg i tiotusentals likformiga rapporter. "Från likheterna, överensstämmelserna mellan detaljerna i de enskilda fallen, när man den allmänna slutsatsen – tefaten är fasta, verkliga flygande farkoster." (11)

Så här i efterhand kan man konstatera att Rehns bevismodell punkteras i satsen "kompetent observerats". Noggranna detaljstudier av flera klassiska tefatsrapporter typ Domsten visar att de i mycket hög grad kan ges naturliga förklaringar. Detta är även en internationell trend i UFO-forskningen, speciellt i Europa. Framför allt har man koncentrerat sig på psykologisk-sociologiska förklaringsmodeller. Trots sin imponerande psykologiska bildning har Rehn underlåtit att ta fram mera noggranna psykologiska profiler på de vittnen han undersöker. Det hade t ex på ett tidigt stadium kunnat förklara Domstensfallet.

Även i sin andra bok var Rehn mycket noga med att hålla distans till de religiöst inriktade UFO-föreningarna. "Den ockulta falangen har skadat tefatsaken. Tefatens fantastiska verklighet vinner inget gehör bland intellektuella, vetenskapare och annat vettigt folk genom historier om åkturer i tefat, om samtal med ädla, frälsande venusvarelser och annat svammel." (12) Rehn varnar för ockultismens antiintellektualism som kan "göra folk mogna för en ny fascism i världen". Bäst anser han det vore om arbetet anförtroddes kompetenta forskare och intresserade vetenskapsmän med finansiellt stöd från statliga och privata fonder. (13)

Rehns båda böcker sporrade intresset för tefaten i Sverige och var väl delvis orsak till bildandet av två stora organisationer åren 1969–1970: Riksorganisationen UFO-Sverige med säte i Motala samt Göteborgs Informations Center för Oidentifierade Flygande Föremål – GICOFF. Båda organisationerna var missionerande UFO-troende.

Den tredje boken, "Tefaten är här", utkom 1972 och betecknades av lektören Bengt Bengtsson på Bibliotekstjänst som Rehns bästa. Onekligen är den spännande läsning och ger prov på både omfattande naturvetenskaplig bildning och fantasifulla spekulationer. Cirka fyrtio sidor ägnas åt kritik av den då nyligen (1969) framlagda Condon-rapporten, Coloradouniversitetets UFO-undersökning. Nya bidrag från

vetenskapsmän som Allen Hynek och James McDonald diskuteras. I ett omfattande avsnitt om fysikaliska och psykologiska effekter av strålning kommer Rehn med en fantasifull hypotes som förklaring till en del påstådda telepatiska meddelanden från tefat:

"... min tes är att tefaten troligen begagnar mikrovågsteknik för att i en telekommunikation överföra meddelanden, budskap och suggestiva bilder till en hjärna... Det blir en telekommunikation på fysikalisk-neurologisk väg. Poängen är såsom framgått att denna telekommunikation och hypnotiskt-psykiska påverkan skett utan telepati eller andra parapsykologiska under, som så många lättvindigt vill hoppa på som förklaring!" (14)

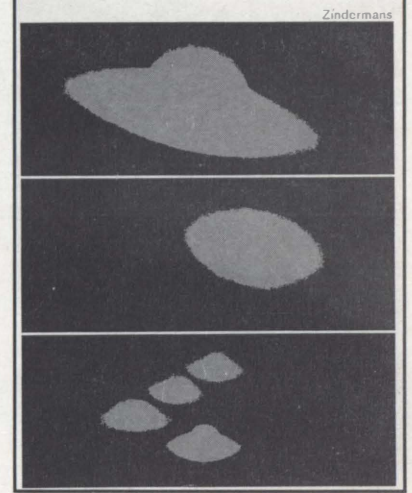
Teorin kanske inte skall ses som enbart science fiction men om man får döma av de "telepatiska budskap" som publicerats så är rymdmänniskorna en samling naiva ockultister eller söndagsskolereligjosa predikanter vars intellektuella nivå möjligtvis kan imponera på de redan UFO-frälsta.

"Tefaten är här" innehåller även åtskilligt av kultur- och religionskritik och mitt i denna diskussion ger Rehn en antydning om vad som ändå fått honom så fascinerad av UFO-gåtan. Han skriver: "Tefaten verkar förintande på den religiösa världsbilden. Dock ger de en lyftning, ett löfte om en kontakt med kosmos." (15) Här ligger säkert mycket av den psykologiska förklaringen till att många ägnar hela sitt liv åt tefaten: möjligheten av att kanske ändå ställas inför det fullständigt okända och revolutionerande. Sedan beror det på personlig läggning om man ser detta som ett hot eller löfte. För Rehn var det ett löfte.

Våren 1974 träffade jag Gösta Rehn för första gången. Med vid intervjun var också Anders Liljegren. Som obildad 21-åring med huvudet fullt av ockulta idéer och komplex var det inte mycket som jag förstod av Rehns resonnement. Trots ensamhet och knappa omständigheter var Rehn fylld av livsintensitet och debattlusta. Han var då ännu förvånansvärt vital för sina 82 år.

I den intervju som Anders Liljegren sedan publicerade beklagade sig Rehn över att så få kvalificerade forskare och akademiker ville ta sig an tefatsproblemet. Han ogillade också "det här tramset med the new age" som var på väg speciellt från USA. Att han även kände en viss tveksamhet inför det ökande UFO-intresset visar det något kryptiska svar han gav på frågan "Finns det någon framtid för ufologin?". Rehn svarade: "Människorna kommer att bli

K.Gösta Rehn
De flygande tefaten
Dokument och teori



K.Gösta Rehn
Nya fakta om de
flygande tefaten





K. Gösta Rehn, mitten av 60-talet.

alltmer tokiga på grund av de kommande katastroferna... Längtan efter det övernaturliga kommer att öka – det blir som en drog.” (16)

I mitten på 1970-talet försämrades Rehns syn alltmer. Från och med 1976 kunde han inte läsa texten i tidningar och böcker. Ändå fortsatte arbetet vid skrivmaskinen. Men han kunde inte själv se resultatet. Trots detta handikapp kom den fjärde och sista boken ut 1976, "UFO-utmaningen". Den innehåller inget egentligt nytt i sak utan är en återblick med framför allt diskussioner om bevisfrågan och det som kom att bli Rehns käpphäst: lögnpropagandan om tefaten, dvs CIA:s påstådda mörkläggning och hemlighetsmakeri kring de verkliga UFO-rapporterna.

Bokens sista kapitel är en skarp vidräkning med 70-talstrenden inom ufologin, dvs de idéer som fördes fram av Jacques Vallee och John Keel. De menade att tefaten inte var utomjordiska utan kom från andra dimensioner. Keel kallade humanoiderna för ultraterrestriska istället för utomjordiska. De jämfördes med demoner, änglar och troll. Denna parapsykologiska-ockulta förklaring betecknar Rehn som "en fasansfull återvändsgränd". UFO-forskningen var "tusen gånger mer värd" än den parapsykologiska forskningen och skulle inte besmittas med de ockulta fenomenens vidskepelse. Rehn varnar för den ockulta vågen och dess sociala och politiska konsekvenser. Han ser faran med att människor återvänder till föreställningar om ett primitivt, magiskt universum. "I en sådan 'verklighet' hör UFO-utmaningen inte hemma. UFO är en realitet, åtkomlig för rationell forskning", avslutar han sin fjärde

och sista bok.

Gösta Rehns böcker sålde relativt bra för att behandla ett så udda och smalt ämne. Den första boken, "De flygande tefaten", trycktes i 4 000 exemplar i första upplagan och fick sedan tryckas i ytterligare två upplagor. Allra bäst gick "Tefaten är här", som trycktes i 5 000 exemplar och såldes till England, Finland, Holland, Tyskland och Japan.

Genom sin aggressiva, missionerande inställning till tefaten gjorde sig Rehn till fiende med FOA och flera kända journalister. Det häcklades åtskilligt från båda håll. Efter Rehns fjärde bok skrev Per Gahrton i Göteborgs-Tidningen att "K Gösta Rehns UFO-teori hör till samma nya tanketradition som THX... Det öppnar en oerhörd marknad för ockulta fenomen i vetenskaplig täckmantel." (17)

Den kanske skarpaste kritiken av Rehns böcker och idéer presenterades av kulturjournalisten Göran Bengtson i en artikelserie i Sydsvenska Dagbladet hösten 1976. (18) Bengtson skjuter in sig på vad han menar är Rehns godtrogenhet gentemot tefatsrapporterna, hans förmåga att ta uppgifter från "den notoriskt otillförlitliga tefatslitteraturen" på allvar. Rehns vetenskapsteoretiska bevisföring finner Bengtson enbart "skrattretande". Den lilla oförklarade resten av tefatsrapporter är betydelselös. Tillvaron är full av små oförklarade rester. Det kan vetenskapen leva med. Vetenskapen ställer heller inget hundra procentigt visshetskrav, menar Bengtson. Där har Rehn missförstått den empiriska forskningsmetoden. Bengtsons slutliga bedömning av Rehns författarskap blir:

"En flod av förorenad mysticism väller in över oss: jag kunde inte ha sagt det bättre själv. Och jämfört med denna flod framstår väl K Gösta Rehn till sist som en relativt oförarglig droppe i en tämligen harmlös ankdamm." (19)

I sitt genmäle i Sydsvenska Dagbladet den 23 september 1976 hänvisar Rehn till att tefaten tas på allvar av flera framstående forskare, bl a astronomen Allen Hynek. Bengtson avfärdas som en aningslös skrivbordskritiker som inte satt sig in i ämnet.

Under de sista åren av 1970-talet försämrades Rehns hälsa markant. Han kunde inte längre läsa böcker och tidningar. Flera blodproppar i benen gjorde det svårt för honom att gå. Gamla människors vanliga öde, isolering och ensamhet, drabbade också Rehn.

Att sammanfatta Gösta Rehns livs-

gärning och världsbild är inte en lätt uppgift. Han var en fascinerande kombination av drömmare och jordnära, lidelsefull, radikal samhällskritiker som ofta i sina brev förklarade att han vantrivdes i vår kultur och med den mänskliga existensen. I ett brev till Sune Stigsjö på Zindermans förlag skrev han självironiskt:

"... jag är bara en introvert särpling, som cyklar, hatar bilismen, spelar piano, drömmar... Funderar på att göra en modern version av Freuds Das Unbehagen in der Civilization." (20)

Under läsningen av Rehns samlade verk och korrespondens har jag ofta undrat hur det kom sig att han släppte på sin kritiska, vetenskapliga hållning så mycket just när det gällde tefaten. Tefaten blev något av Rehns akilleshäla där fantastiska historier, typ Domstenspojarnas berättelse, släpptes igenom utan den kritiska censur han normalt använde för all vidskepelse. Han såg ju också klart farorna i övertro av olika former. Ändå deltog han en tid i Ifologiska Sällskapets styrelse. Men i ett opublicerat manus från början av 60-talet, "Studier i ifologisk vidskepelse" kommenterar han sällskapets medlemmar:

"För en naturvetenskapligt inriktad individ är det vidrigt och hemsamt att finna att folks mentalitet ligger på en så låg, primitiv nivå. Folk är igen mogna för en ny Hitler. Det var modern vidskepelse, i en mera tilltalande förklädnad kallad anti-intellektualism, vitalism, oxfordism eller moralisk upprustning (läsarvidskepelse för överklassare), teosofi eller annan gottköps-soppa, som beredde marken för nazism."

Till Rehns försvar får man säga att han på 50- och 60-talet var mer eller mindre ensam i Sverige att vetenskapligt försöka tackla UFO-problematiken. Han var pionjär och därtill på sin ålders höst: redan 75 år gammal då den första boken kom ut. UFO-fenomenet behöver studeras vetenskapligt utifrån olika discipliner, inte minst religionshistoriskt och psykologiskt, som en motvikt till alla UFO-kulter. Det behövs kritiska men kunniga skeptiker för att tackla UFO-gåtan på rätt sätt.

Om Rehn följt en mera förutsättningslös, skeptisk linje, hade han sannolikt kunnat intressera flera forskare att ta sig an gåtan. Men han valde den aggressiva, missionerande linjen, kanske på grund av alltför stor godtrogenhet, som Göran Bengtson påpekade. Dock lade han med det unika material han samlade grunden för en vidare seriös studie av UFO-fenomenen i Sve-

rige, ett material som nu finns bevarat, ordnat och systematiserat vid Arkivet för UFO-forskning.

Slutligen kan jag inte låta bli att notera att Rehn fått rätt i sin pessimistiska syn på kulturutvecklingen. I ett brev från 1972 till en kristen bekant skriver han:

"Jag är fullt nöjd och harmonisk med min ateistiska åskådning. Jag är ledsen att behöva sära dig, men jag är lärjunge till Nietzsche, Bertrand Russell, Freud m fl... Jag avskyr Pingströrelsen, Jehovas vittnen, 7:e dagsadventisterna etc. Det finns något som heter mentalhygien... Det går åt helvete! Och det är synd om våra barn, om ungdomen... Det kommer att bli väckelsemöten och Jesusskrik vad tiden lider. Vänta får du se i slutet av 70-talet och på 80-talet – om vi då lever." (21)

Här har den gamle drömmaren och tefatsforskaren K. Gösta Rehn fått rätt – tyvärr.

Noter

1. Birger Olsson. Hässelby slott: från herresäte till nordiskt kulturcentrum, Stockholm 1988. Se s 47–48, 55–60.
2. Gerd Ribbing. Nittitalsminnen från Hässelby. Samfundet S:t Eriks årsbok 1955, Stockholm 1955, s 139–174.
3. K. Gösta Rehn. UFO. Nya fakta om de

flygande tefaten, Zindermans 1969, s 47.

4. K. G. Rehn. En sällsam syn. Perspektiv, häfte 3, 1962.
5. Brev till "fröken Bengtsson", 7 nov 1960.
6. Brev till GICOFF, 10 dec 1971.
7. Tord Hall. Vad är ett flygande tefat? Svenska Dagbladet, 1 nov 1966.
8. K. Gösta Rehn. De flygande tefaten. Dokument och teori, Zindermans 1966, s 13–14.
9. Rehn, 1969, s 62.
10. Ibid. s 150.
11. K. Gösta Rehn. Tillägg och förklaringar i UFO-frågan, Stockholm 1968, s 5.
12. Rehn, 1969, s 183.
13. Ibid. s 197.
14. K. Gösta Rehn. Tefaten är här, Zindermans 1972, s 105–106.
15. Ibid. s 157.
16. Anders Liljegren. Gösta Rehns böcker får världsvid spridning. Ufologen, nr 14, mars–april 1974, s 10.
17. Per Gahrton. Nu samarbetar CIA med folk från andra planeter. Göteborgs-Tidningen, 22 juli 1976.
18. Göran Bengtson. Tefatsforskningens nestor, Sydsvenska Dagbladet 6 juli, 1976. Tefat på villavägar, 7 juli. En lukt av abnormt och psykiskt, 27 juli.
19. Ibid. 14 juli.
20. Brev till Sune Stigsjö, 2 juni 1966.
21. Brev till "Einar", 20 april 1972.

Ufologi

Det finns "två kulturer" inom ufologin. Det skriver den amerikanske UFO-forskaren och -skribenten Jerome Clark. Den ena består av en elit med omfattande kunskaper i ämnet – grundade på kännedom om litteraturen och erfarenhet av fältforskning – samt viss tankeskärpa och en sofistikerad uppfattning om vad som är bevis och vad som inte är det. Den andra kulturen är en folk-kultur bestående av tefatsfantaster, som ägnar sig åt ämnet främst för att det är så fantastiskt. De människorna har ingen större benägenhet för tveksamhet och tvivel. De är mysteriemakare som hellre vill häpna än få verklig kunskap. De lyssnar inte när något de tror på visar sig vara falskt – vilket förstås gör att de genast får svårigheter, eftersom de flesta UFO-rapporter faktiskt är möjliga att förklara. De två kulturerna finns vid varandras sida, men trivs inte särskilt bra tillsammans. Folk-ufologerna, som är naiva och lättrogn, är ett bekymmer för eliten. Tycker Jerome Clark.

Källa: Fate januari 1990.

Böcker som beRIKAr ditt liv!

Tänk rikt - bli rik! PENGAGLÄDJE

Jerry Gillies

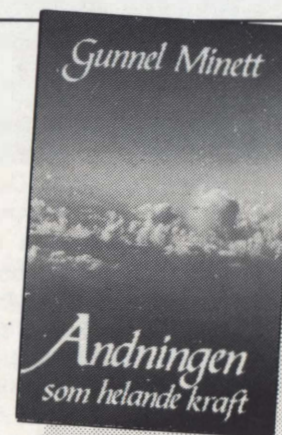
- ♥ du behöver inte arbeta hårt för att tjäna pengar
- ♥ om man har glädje av sina pengar är det lättare att bli rik
- ♥ pengar är en förlängning av ditt självförtroende
- ♥ det är bättre att göra av med pengar än att spara dem

En bok som förändrar ditt liv och din ekonomi. Du får lära dig att ändra din negativa attityd om pengar, du får nya insikter om att tjäna, göra av med och investera pengar och du får lära dig älska dig själv, ditt arbete och ditt liv. Hft. 220 sid.
Pris: 100:-



Portofritt om du betalar i förskott på Pg 35 16 37-4 Energica eller om du bifogar check med din beställning.

Ordertel dygnet runt:
0250-424 40



Andningen som helande kraft

Gunnel Minett

Frigörande andning är en enkel och naturlig metod som gör att du kommer lättare i kontakt med din egen kropps funktioner och ditt inre med tankens skapande kraft. Du blir mer harmonisk och ökar din kropps egen läkande förmåga. Frigörande andning är också det mest naturliga sättet att andas. Inbunden. 190 sid. **Pris: 152:-**

Klipp och posta idag till: **Energica Förlag, Box 8, 794 00 Orsa**

JÄ, jag beställer följande och får dessutom en innehållsrik bok- och kassettkatalog.

- ☐ Pengaglädje ♥ för bara 100 kronor
☐ Andningen som helande kraft, 152:- 20:- tillkommer i porto och pfsk. avg.

Namn.

Adress.

Postadress.
TEXTA TYDLIGT!

Energica Förlag

Svarspost
780105600
S-794 00 Orsa
Sverige

Frankeras
ej
Energica
betalar
portot

Harry Martinson inför det outgrundliga

Bengt Petersen

Harry Martinson var en av våra största poeter, en ömsint betraktare och besjunge av naturens alla företeelser, trädens kamrat och blommornas vän. Men han var dessutom en på sitt eget sätt djupt religiös människa. I sitt skönlitterära författarskap har han inte berört detta så mycket. För att studera det får man främst söka sig till hans artiklar och till intervjuer med honom.

Hur ställde sig Harry Martinson till traditionell kristendom? Han var en välvillig men utomstående betraktare, kan man säga. Genom sin uppväxt som sockenbarn i Blekinge fick han vistas på olika bondgårdar och där möta många slag av folklig fromhet. Han var alltid en tolerant och vänlig människa som respekterade andras övertygelse, även om han inte delade den. Den bokstavstroende och trångsynta kristendomen tog han avstånd från. Men han såg vilket kulturellt och socialt värde religionen kunde ha. I en intervju 1956 sa han att "det fanns en axel förr i världen som ordspråk, bibel, postilla och psalmbok kretsade kring och som vi nu saknar".¹ Han hade stor sympati för urkristendomen och för den enkla etiken i bergspredikan innan kyrkan blev en maktfaktor och en hierarkisk koloss.

Harry Martinson var god vän med prästen Arne Forsberg. I sin bok "Möten Minnen Människor" skriver denne om de uppriktiga samtal han hade med skalden. Martinson hade djup respekt för Kristusgestalten, men för honom var Kristus en förebild, en lärare i kärlek och barmhärtighet. "Han trodde inte på talet om korset, på försoningens nödvändighet", skriver Forsberg.² Varför skulle Gud behöva försonas? undrade Martinson. Han deklarerade dock att han var religiös. "Men jag har för stor respekt för Gud att jag skulle förkasta

någon religion. Jag tror på honom men jag är inte kristen. Jag kan överhuvudtaget inte ansluta mig till någon konfession."³ Martinson berättade för Forsberg att han fascinerades och inspirerades av 1400-talsteologen Cusanus, som tog upp Demokritos' teori om Gud som skapelsens innersta kärna. Cusanus föregrep många av 1900-talets vetenskapliga upptäckter. Martinson försökte ofta, liksom Cusanus, finna samband mellan religion och vetenskap. "Jag är en mystiker som inte är gudstroende men som ändå tror att det finns en Gud bakom de obönhörliga naturlagarna", sa han till Forsberg.⁴

Om man ska placera Martinson i någon grupp, blir det bland mystikernas heterogena skara. Det paradoxala i uttalandet ovan är typiskt för alla mystiker. Västerländska mystiker får ofta vända sig österut för att få näring för sin ande. Martinson uttalade ofta ett starkt intresse för buddhismen, men sitt största engagemang ägnade han taoismen. Tao är samtidigt en transcendent, övervärldslig, kraft och en immanent, inomvärldslig sådan. För den naturnära Martinson var tao som en uppbyggande kraft här på jorden det väsentligaste. I essäsamlingen "Gyro" (som skrevs 1947 men utkom postumt först 1986) skrev han att taoismen var inte så mycket en lära som "ett klarögt självstillstånd hos den enskilde, en tyst insikt och inte ett resonemang".⁵ I taoismen fann han äkta andlighet och en djup naturfilosofi utan dogmer.

I föl utkom boken "Kring Aniara", en klippbok med bl. a. artiklar av Martinson och intervjuer med honom. I en artikel 1947 skrev han att tao "var förtröendets, besinningens, lugnets och tillitens väg, inte kunskapsstörsens eller det vetenskapliga tvivlets".⁶ San-

ningen var ett sinnestillstånd att uppleva här och nu. Jag tror att Goethes uttryck "uppenbar hemlighet" stämmer in på denna livsattityd. Allt vi ser innehåller en hemlighet, ett okänt djup. Även (eller framför allt!) de mest vanliga och vardagliga ting äger denna uppenbara hemlighet. För människan gäller det att öppna sig – inte se med vaneögonen – och se allt som för första gången, att bara andas in en blommas väsen utan att tänka på dess namn och allt man vet om den. I diktsamlingen "Passad" (1942) skrev Martinson i taoistisk anda:

"Sanningen är i solen, inte i de tillfälliga stormarna.
Sanningen inträder i sinnena när sinnesändringen sker,
den dag då människan fattar solens självklarhet som uppenbarelse,
inte som en slentrianens lampas över strumpsjäl och struntbegär.
Sanningen är den goda viljan att i besinning
vaka och vara."

I en intervju 1961 säger Martinson sig vara buddhist. "Inte religiöst, men moraliskt-filosofiskt. Kristendomen talar till exempel om för oss att vi inte skall missbruka Guds namn. Men buddhismen ger oss regler för hur vi ska uttrycka oss, kommunicera med våra medmänniskor."⁷ Martinsons rymdepos "Aniara" (1956) slutar med att rymdskeppet förlorar sig i rymdens hav. Och "genom alla drog nirvanas våg". Det buddhistiska begreppet nirvana kan uppfattas på olika sätt. Martinson sade till Forsberg att han uppfattade detta som försoning, inte som förintelse.

Aniara försvinner ut i den tomma rymden, bort från jorden, Doris dal.



Foto Greta Sellmann.

Denna jord, skapelsen, var för poeten ett paradiset. "Paradiset är en ängsmark",⁸ säger han i en dikt. I en intervju 1956 sa han: "Vi lever kanske i Paradiset men vi förvaltar inte Paradiset."⁹ Det var hans huvudsakliga syfte med "Aniara", att få oss att förvalta jorden på ett bättre sätt. En anledning till att det gått så fel, trodde han, var att människan glömt vissa sanna tankar som förmedlats till oss av bl. a. religionen. 1957 sa han: "Det finns hos olika religioner och vishetslärare sådana kvarstående grundtankar som alltid visat sig ha bärkraft. Till exempel bergspredikans Allt vad I viljen att människorna skola göra Eder det gören I ock dem. Om det budet varit levande hos oss hade ingen kastat någon atombomb."¹⁰ Visst har han rätt i detta. Problemet är bara att få materialistiska "realpolitiker", internationella superföretag och byråkratmänniskor av alla slag att lyssna till dylika visdomsord...

Om Martinson fick välja mellan gåtan och guden, valde han gåtan. Det betyder bl. a. att han inte trodde att det fanns några slutgiltiga svar på de stora livsfrågorna. Gåtan fanns ändå kvar. Hans respekt för livets skapande och växande kraft var stor. Det är osäkert hur han ställde sig till frågan om liv efter döden. Det var främst livet här och nu som var viktigt för honom. Människan var för begränsad för att kunna lösa Gåtan. Alla religiösa och nyandliga människor – som kanske fått en liten glimt av den andliga världen och så tror sig veta – kan meditera över dikten "Gåtan" ("Doriderna" 1980).

"Gåtan är det djupaste och största. Där får inte tron och inte tvivlet fäste. Tvivlare går hem och ser i väggen. Trons utropare får tunna stämmor. Gåtan står där och ser in i alla. Mindre gåtor överlämnar guden till den ängel som fått gåtans gåva.

Ängeln minskar sedan dessa gåtor till ett omfång lämpat för vår ande. Men den största gåtan gömmer guden."

Notföreteckning

- ¹ Kring Aniara, 1989, sid. 87.
- ² Forsberg, Arne: Möten Minnen Människor, 1982, sid. 94.
- ³ Forsberg, sid. 94.
- ⁴ Ibid, sid. 98.
- ⁵ Gyro, sid. 109.
- ⁶ Kring Aniara, sid. 37.
- ⁷ Ibid, sid. 91.
- ⁸ Dikter om ljus och mörker, 1971.
- ⁹ Wrede, Johan: Sången om Aniara, 1965, sid. 158.
- ¹⁰ Kring Aniara, sid. 81.

Anm. Bengt Petersen har läst teologi i Lund, och studerat litteratur och poesi på sin fritid. Han arbetar nu som avslappningslärare, zonaterapeut, recensent och tidningsbud.

Parapsykologi och New Age

Nils Bjørn Kvastad

New Age-rörelsen har en del att lära av parapsykologins vetenskaplighet.

Parapsykologi är ett begrepp som ofta nämns i samband med New Age och som därför inte sällan förknippas med New Age-andan och med andra företeelser som brukar räknas till den Nya tidsåldern. Det kan därför vara av vikt att ta upp frågan vad som kännetecknar parapsykologin.

Med parapsykologi menas ibland endast det vetenskapliga studiet av psi-fenomenen, alltså ESP (telepati, klärvoajans och prekognition) och psykokinesi. Encyklopedia Americana har en sådan definition. Men vanligare är att se på parapsykologin som det vetenskapliga studiet av alla så kallade övernaturliga fenomen, där psi-fenomenen utgör kärnan. Det rör sig då om ett ganska stort område av bland annat sådana paranormala företeelser som utanför-kroppen-upplevelser, mediumism och healing. Det är denna senare definition som jag använder här.

En viktig skillnad mellan parapsykologin och New Age-rörelsen ligger i förhållandet till vetenskapen. Parapsykologer är vetenskapsmän, och de använder ofta mer rigorösa metoder än sina kolleger inom andra vetenskaper för att bli respekterade i den vetenskapliga världen, något som de i stort sett inte har lyckats med. Här kan man verkligen tala om obesvarad kärlek!

Vilket bevismaterial parapsykologer än har lagt fram, har reaktionen hos andra forskare ofta blivit blott höjda ögonbryn. Traditionell vetenskap har nästan omgett sig med en ogenomtränglig mur mot parapsykologin. Max Planck förklarade denna inställning så: "En ny vetenskaplig sanning blir inte

erkänd genom att överbevisa sina motståndare, utan i stället genom att motståndarna dör och en ny generation växer upp som är förtrogen med den nya sanningen."

Trots detta är parapsykologin på många sätt mer vetenskaplig än traditionell vetenskap. Till en vetenskaplig hållning hör bland annat "att undersöka utan fördomar eller förutfattade meningar och i vetenskaplig anda de förhållanden hos människan, verkliga eller förmenta, som inte tycks kunna förklaras av någon allmänt erkänd hypotes", som det heter i förklaringen av det brittiska SPR:s målsättning. (Det var SPR – Society for Psychical Research – som startade den moderna parapsykologin.) Den hållningen har parapsykologerna till det paranormala. Men traditionella vetenskapsmän har den i stort sett inte. Där är reaktionen ofta att sluta ögonen. Och då ser man förstås inte mycket. Man följer i fotspåren efter Galileis motståndare, som vägrade att se i hans kikare för att inte få hans teorier bekräftade.

Ja, ofta är det så att den traditionella vetenskapen inte bara avböjer att undersöka paranormala fenomen, utan den utgör ibland ett direkt hinder för forskning på detta område. Detta gäller bland annat studiet av nära-döden-upplevelser. Pionjärerna hade stora svårigheter att få folk att berätta om sina upplevelser. Patienterna var rädda för att psykiatrerna skulle anse dem mogna att läggas in på deras avdelningar. Då hjärtkirurgen Michael Sabom intervjuade sin första patient om dennes nära-döden-upplevelse, ville patienten först

få en försäkran att Sabom inte var psykiater. Traditionell vetenskap, som ser med misströns förstoringsglas på allt som faller utanför dess ramar, verkar därför ofta direkt undertryckande på studiet av det paranormala.

Parapsykologins vetenskapliga inställning finns det ofta inte mycket av inom New Age-rörelsen. Där är det i stället mycket lättrogenhet. Man godtar gärna de lösaste teorier och de mest högtsvävande hypoteser. New Age-folket frågar sällan efter vilka grunder som finns för de olika påståendena eller, om det finns grunder, om dessa är så starka att påståendena bör godtas. I stället för att se på argumenten för och mot en sak finns det bland New Age-folket en tendens att godta mycket som sägs bara på grund av en auktoritet.

Inom New Age förekommer mycket ovetenskaplig spekulation, dvs man drar långtgående slutsatser på för tunt underlag.

Det kunde vara bra om parapsykologins mer vetenskapliga hållning kom att präglade New Age-rörelsen. Det skulle innebära att man erkänner att när det görs påståenden som starkt bryter mot gängse uppfattningar, så är det den som gör påståendet som har bevisbördan, dvs som skall visa att påståendet är riktigt. Klarar han inte det, kan ingen begära att påståendet skall godtas. Det har då inte styrkts. Kravet på bekräftelse hoppar man lätt över inom New Age-rörelsen.

En vetenskaplig hållning leder till att man blir mer öppen för alternativa förklaringar – till exempelvis medialitet. Mediers påstådda kontakt med döda

kan också tolkas så att mediet telepatiskt avtappar de närvarandes undermedvetna utan att någon död har med saken att göra. Vetenskapsteoretikerna talar om *teorimångfald*, vilket innebär att en sak kan förklaras utifrån flera olika teorier, samtidigt som det inte är möjligt att verifiera en och falsifiera resten. Så kan det ofta vara inom parapsykologins område, liksom när det gäller New Age-företeelser. Kanske är tillvaron så inrättad att de djupaste frågorna inte har några säkra svar.

Men man bör inte bara söka efter bevis. Det är också viktigt att undersöka om ett påstående är sannolikt och om det finns indicier för det. Vi anser till exempel inte att det finns bevis för reinkarnation, men det finns vissa indicier, och det är alltid något.

Den vetenskapliga parapsykologin kan ha en del att lära New Age-rörelsen. Parapsykologins hållning och metoder kan vara en motvikt mot den lättrogenhet och de alltför löst grundade påståenden som är så vanliga i New Age-kretsar.

Övers. fr. norskan av SM



Vad är Rosenkorset?

LECTORIUM ROSICRUCIANUM, Det Gyllene Rosenkorsets Internationella Skola förmedlar i vår tid den Universella befrielseäran, om Transfigurationens process. Denna skola vänder sig till de människor som känner att det förutom den kända världen måste finnas något annat, och som längtar efter detta Gudomliga andra. För dessa visar LECTORIUM ROSICRUCIANUM en praktisk väg som först leder till djup självkännedom, till en upplevelse av vårt jagbundna medvetande som binder oss till materien och sätter gränser för vår frihet.

Information om Rosenkorsets Lära och Mål kan fås genom:

LECTORIUM ROSICRUCIANUM
Bergsrådvägen 92
121 58 JOHANNESHOV

LECTORIUM ROSICRUCIANUM
Landsövingsgatan 11
431 38 MÖLNDALE

Örjan Björkhem: Provokation



Det finns många alternativa sysselsättningar numera. Säreget nog är en av dem att föda barn. Numera kan man föda alternativt på ett otal olika sätt – man kan föda barn i vatten, sittande på huk, stående eller sittande i mannens knä. Eller föda hemma, vilket kanske inte är det sämsta alternativet.

Alla dessa sätt marknadsföres som det "enda naturliga" och man anför den ena indianstammen efter den andra för att visa hur bra det är. Och de vetenskapliga undersökningar som görs visar gång på gång att både modern och barnet mår bättre oavsett vilket av de enda naturliga sätten man valt att föda sitt barn på.

Bland annat behövs det mindre smärtlindring, vilket för övrigt är ett kapitel som kräver sina egna funderingar. För smärtan är både synnerligen reell och i hög grad socialt motiverad. Man vet ju att på många håll i världen har kvinnorna inte i någon större utsträckning några smärtor – trots att de inte är mer vältränade där än vi. Förväntningarna har en oerhörd roll att spela – och en av huvudorsakerna till "normala" förlossningssmärter är själva överraskningseffekten som är en följd av att vi valt att skuffa undan och privatisera så många sjukdomar och kroppsfunktioner som möjligt. Idag är det ju en överväldigande majoritet av svenskarna som dör på sjukhus i stället för hemma. Och till och med på sjukhus dör de ensamma. Ingen "har tid" att vara med då Svensson dör. För tio år sedan kunde Svensson alltid räkna med hjälp åtminstone i själva dödsögonblicket. Men idag – då det går mer än tre gånger så många sjukhusanställda per patient – då finns det ingen som har tid.

Ensamhet och övergivenhet är en av de viktigaste orsakerna till att man alls får ont. Jag känner till ett par kvinnor som varit rädda för sin förlossning. Men den framstående alternativbarnmorskan har lovat dem att ställa upp dag och natt då det blir dags. Men när vattnet har

gått har de fått reda på att tyvärr behöver syster X förbereda ännu en föreläsning om medmänsklighet, så de har fått föda sina barn inte bara övergivna utan också ratade. De har också verkligen fått svåra smärtor.

Men när man talar om förlossningssmärter framgår det aldrig av diskussionen att det man talar om är de mindre allvarliga smärtorna vid normala, så kallade "glatta" förlossningar. När modern verkligen har svåra smärtor – då handlar det om riskförlossningar som varken kan göras i vatten eller stående på huvudet – och där man inte kan ge någon smärtlindring överhuvudtaget eftersom den utgör en risk för barnets liv. Om det finns några människor som övergivits av den svenska sjukvården är det dessa kvinnor.

Nu vet man – säreget nog – att morfin är tämligen verkningslöst jämfört med en intresserad barnmorska som faktiskt är inne hos patienten. Jag kan inte vara den ende fadern som hört hur den utarbetade personalen glammat i timmavis i kafferummet, medan de låtit bli att kontrollera vad som försiggår på förlossningsrummen.

Det är därför jag applåderar varje nytt förslag om nya förlossningsmetoder. Visserligen är det faktiskt mest fysiologiskt att föda barn sittande på huk, men när förstasigpärarna säger att det är bäst att göra det stående på huvudet eller klängande i en lian kommer jag att hålla med dem.

För den viktigaste effekten av de nya metoderna är att barnmorskan under åtminstone det första dussinet födslar kommer in till patienten och tittar på. Jag vet inte om de har tillräckliga kunskaper för att skratta i mjugg – men det viktiga är att de kommer till förlossningsrummet och talar med modern mer än de få minuter som själva födseln tar.

Men nog är det för djävligt att mödrarna tvingas agera varietéartister för att överhuvudtaget få den hjälp som personalen får betalt för!

Jonathan Horwitz

Shamanism – urgammal visdom fortfarande aktuell –

Shamaner upplever resor till andarnas värld, där de erhåller visa råd av stor betydelse.

Shaman har blivit ett new ageord i ropet, använt av många, men förstått av få.

Några menar att en shaman är en medicinman, eller -kvinna, vilken som helst. För andra kan en shaman vara en människa med en stark personlig utstrålning. Men en verklig shaman skiljer sig från andra andliga arbetare genom det sätt som han, eller hon, arbetar på.

Vad är en shaman?

En shaman är helt enkelt en man eller kvinna som med sin vilja ändrar sitt medvetande för att kunna resa till den ovanliga verkligheten, Andarnas värld, där han eller hon får kraft eller kunskap. Den kraften eller kunskapen för shamanen sedan tillbaka hit till vår vanliga värld till nytta för sig själv eller andra.

Resan till den ovanliga verkligheten

Den amerikanske antropologen Michael Harner har studerat, praktiserat och undervisat om shamanism i trettio år och varit banbrytande genom att återintroducera shamanismen i västvärlden. I sin grundläggande bok "The Way of the Shaman" (sv. övers. "Sha-

manens väg", Bokförlaget Korpen 1983) påpekar han att den klassiska shamanska tekniken, resan till den ovanliga verkligheten, lätt kan läras av västerlänningar.

Med hjälp av trumning och sång ändrar man sitt medvetande för att kunna låta sin själ resa ut ur kroppen till Andarnas värld. Den världen är klassiskt delad i tre delar: Undervärlden, Mellanvärlden och Övervärlden.

Resan till Undervärlden består i att shamanen, när trumman ljuder, sänder sin själ ner genom en öppning i jorden, t. ex. en håla, en källa, ett rävgrýt eller ett människoskapat hål, såsom ett gruvschakt. Hålet fortsätter som en tunnel, djupare och djupare neråt.

Till sist öppnar sig tunneln utåt mot Undervärldens landskap, där shamanen träffar sina andehjälpare. De visar och berättar saker för honom, eller också gör de saker tillsammans, som ger honom kraft att återvända hem och bekämpa en sjukdom eller återupprätta balansen och Universums harmoni till gagn för en individ eller en grupp.

På mina grundkurser lär jag folk att behärska denna teknik. Shamanismens till synes enkla metoder har varit använda i minst 20 000, kanske 200 000 år över hela världen, inklusive Europa, och är alltså inte något new agesystem, även om de upplever en kraftig renässans just nu.

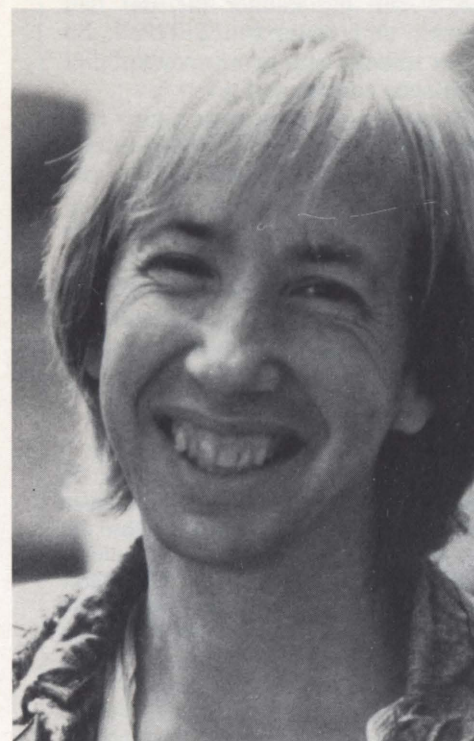
Shamanism och psykologi

Många, om än inte de flesta, av våra moderna psykoterapeutiska tekniker har sina rötter i shamanismen, och på ytan kan shamanismen likna flera moderna terapiformer. På grund av detta har jag ofta hört folk med en psykologisk bakgrund förklara att den shamanska resan är en "inre resa" till det omedvetna.

Denna förklaring har sin grund i modernt västerländskt tänkande, som ser människan som den yppersta skapelsen och inte – i motsats till shamanismen – anser att andra livsformer har någon medvetenhet.

Men det finns mer mellan himmel och jord än det finns mellan öronen på en människa! De shamanska teknikerna är kraftfulla, oavsett vilken förklaring man använder. Men om man accepterar den reducerande psykologiska förklaringen, går man miste om det mesta av shamanismens kraft.

Styrkan i den shamanska resan beror på att den är en själsresa och på att själen efter resan vänder tillbaka till kroppen med kraft från Universum – den starkaste medicin som finns.



Jonathan Horwitz.

Shamanism och religion

Ett av de mest spridda missförstånden om shamanismen är att den är en religion, där shamanen tillbeds eller åtminstone är präst. Så är inte fallet. I några jordbrukarsamhällen har shamanen en dubbelroll som shaman och präst, men de två verksamheterna utförs skilda från varandra.

Det som skiljer shamanismen från de flesta religioner är den direkta andliga upplevelsen utan mellanhänder som präster, vilka har monopol på kommunikation med det gudomliga. Det finns inga *guruer* i shamanismen, undantaget i andevärlden, där shamanen får sin verkliga undervisning.

Shamanismen går för det mesta hand i hand med en animistisk tro: kunskapen att allt är levande och att allt levande är besläktat och förbundet med vartannat. Men många religioner, inklusive vissa muslimska, kristna och buddhistiska sekter, har starka shamanska inslag.

Man behöver inte tro på något som helst för att kunna använda shamanism, inte ens tro att den fungerar. Men människor som inte tror på någonting, riskerar att komma att tro på allting, och de som har en dogmatisk hållning, riskerar att tvingas revidera sin livssyn efter att ha haft shamanska upplevelser.

Shamanutbildningen

Traditionellt blev en shamanlärning ofta invigd genom en spontan shamansk upplevelse, varefter han sökte vidare utbildning hos en sakkunnig. I vårt samhälle är det mest vanligt att man lär sig arbeta shamanskt genom att man får sin grundutbildning på en kurs.

Som lärare i shamanism upplever jag ofta att folk frågar: "Hur lång tid tar det att bli shaman?" Jag brukar svara att det bara tar några minuter att lära sig få shamanska upplevelser – men att det är en livsuppgift att bli shaman.

Och om du vid någon tidpunkt ger dig till att säga: "Nu är jag shaman", så är du högst sannolikt fortfarande bara en lärning. För det är inte människan som beslutar att hon är shaman, utan det är andarna som avgör det. Utan andehjälpare blir ingen shaman.

Folk tilltalas som regel av shamanismen eftersom de har behov av att känna sig mer kraftfulla, känna att de har mer kontroll över sitt eget liv. Det som sedan sker är alltid mer än de förväntat sig. Eftersom de grundläggande teknikerna är lätta nog att lära sig, upptäcker de att de känner sig starkare, mer kraftfyllda med sina andehjälpare hos sig, och så får de lust att dela med sig av denna kraft, använda den till att hjälpa andra.

Strax efter en nybörjarkurs, som jag höll, berättade en av deltagarna för mig: "På min andra resa bad jag mitt kraftdjur att hjälpa min tioårige son. Han hade under lång tid haft kraftiga nervösa ryckningar vid ögonen, samtidigt som han utstött starka, suckande ljud. Då jag kom hem ett par dagar senare, såg jag att åkomman var borta. Jag frågade när detta hade hänt. Det var vid den tidpunkt när jag hade gjort resan."

Detta är ett typiskt exempel på fjärrhelande. Men lägg märke till att det inte var den som reste som helade, utan hans andehjälpare. Skillnaden mellan en person som arbetar shamanskt och en annan person är att shamanen vet vilka som är hans andehjälpare och hur han ska använda dem. Bortsett från det är shamanen en helt "normal" medlem av samhället.

Shamanism och ekologi

En annan följd av att komma i kontakt med andarna är att man känner sig stå mycket mer i förbindelse med sin om-

givning, med Jorden, med Universum. Den uppenbara förklaringen till detta är att man faktiskt har mer kontakt.

Den enda förbindelse med naturen som en del människor har, är med den stadspark som de går igenom varje dag. När de börjar arbeta med shamanism, börjar de uppleva det Universum som parken innehåller – den andliga essensen i varje träd, i varje sten på stigen. Nästa sommar är de på fotvandring i Sverige.

I traditionella samhällen kunde shamanen tala med växter, djur, stenar och allt annat skapat som människorna delar Planeten med. Därför levde de tvåbenta varelserna i harmoni med sin omgivning.

De flesta människor har idag glömt hur man kommunicerar med Planetens andra innekänare, och det står nu klart för oss att den mest påtagliga följden av den så kallade högre civilisationen är hotet om en total ödeläggelse av allt liv, så som vi känner det på Jorden.

För mig är den största utmaningen för den nya generationen av shamaner att återupprätta kontakten mellan mänskligheten och naturen, att stoppa förstörelsen av miljön och att uttröna vad som skall göras – rituellt och praktiskt – åt den skada som redan är gjord.

Vid höstdagjämningen förra året höll jag en kurs, som jag kallade "Shamanism och skydd av miljön". Jag hade sänt ut deltagarna i skogen för att tala med ett träd. Uppgiften var att de skulle fråga trädet vilken deras egen personliga roll var i den ekologiska ödeläggelsen av Jorden.

En kvinna berättade: "Jag valde en björk, eller den valde mig. Vi pratade lite. Så sa den till mig, mycket vänligt: 'Du behöver egentligen inte din bil.' 'Va?' sa jag, ovillig att tro att jag hört rätt. 'Jag sa, du behöver egentligen inte din bil.' 'Jo, det gör jag.' Och jag började rada upp massor av goda skäl. Men trädet hade motargument och påpekade att jag hade affärer på några få minuters gångväg hemifrån och att det går halvtomma bussar förbi min dörr dagen lång. Vet du vad? Jag behöver egentligen inte min bil."

Shamanens väg

Shamanen blir ofta betecknad som "den sårade helaren", och det passar bra. Detta betyder att förmodligen alla som läser detta har den potential som behövs för att kunna arbeta shamanskt, för vi har alla i vårt liv haft tider av kriser och smärta, kanske tider när vi varit "utom oss". Och så har vi kommit

tillbaka sårade – fysiskt och andligt – men klokare på livet, för att utträta lite arbete, även om vi vid den tidpunkten inte vetat vad detta arbete skulle bli. Att bli shaman är en av möjligheterna, och för några människor finns inget annat val.

Men det är inte en väg som alla kan välja, så många människor arbetar shamanskt utan att bry sig om att bli shamaner. Andra tar in shamanismen i sitt övriga andliga och praktiska arbete.

En social rådgivare, som jag känner, får råd om klienter i knipa, en läkare gör shamanresor för att finna den bästa möjliga behandlingen för sina patienter, och nyligen reste en av mina klienter till sin lärare i andevärlden för att få reda på vad nästa steg på hennes andliga väg kunde vara.

Att arbeta shamanskt ger var och en möjlighet till direkt kontakt med Universums krafter och till att ta emot dess kraft och visdom utan mellanhänder. Detta är en upplevelse som på en gång ger ödmjukhet och styrka, och den sanna shamanen är en ödmjuk människa, som erkänner att hennes kraft är till låns från Universum och att det är hennes uppgift att använda kraften på bästa möjliga sätt till gagn för denna underbara Jord och alla dess skapelser. Och detta är bara början.

Bäverflisorna

Jag får på omvägar höra att min bror – som jag inte haft kontakt med på åtta månader – söker ett nytt arbete, men ansökningsproceduren är psykiskt mycket hård, och det är många som söker. Det avgörande samtalet skall äga rum om ett par dagar. Jag hoppas att han skall få arbetet, för han har haft det svårt, och detta arbete kan kanske bli en ny start och ge honom möjlighet att använda sin hantverksskicklighet och kreativa förmåga.

Jag vill resa till Undervärlden för att söka hjälp åt min bror. När trumningen börjar, dyker jag ner genom vattenfallet och seglar genom tunneln, där vattnet flyter lugnt och mörkt. Plötsligt är min bror – som 8-9-årigt barn – med.

Vi landar båda vid stentrappan, som är utgången till Undervärlden. Vi går ut i ljuset och det gröna, som är så mjukt, stilla och stort, med en betagande utsikt över bergen. Jag hör mitt kraftdjur skrika högt uppe i luften och springer upp på bergssidan för att möta honom.

Men så får jag veta att det är en annan hjälpare, Bäver, som också skapar och bygger saker, som vi skall uppsöka. Jag tar tag i min bror och störtar

iväg till Bäver, som bor vid en damm vid floden.

Här presenterar jag dem för varandra. De räcker varandra allvarligt handen, vilket ser omåttligt roligt ut. Jag förklarar därefter problemet och ber om hjälp.

Bäver visar min bror runt, de pratar lite och börjar sen att arbeta. Det är tydligt att min bror först skall hjälpa Bäver, så skall Bäver sedan hjälpa honom. Jag sitter i gräset och tittar på medan de är helt upptagna av att flytta runt grenar och stammar. Till slut konstruerar min bror en läm i fördämningen, som gör det möjligt att kontrollera vattennivån.

Precis då upphör den jämna trumrytmen, och trumman kallar oss tillbaka. Bäver ger min bror en flisa, som han gnagt från ett träd, som kraftobjekt vilket kommer att hjälpa honom, och jag förstår att jag i den vanliga verkligheten också skall ge honom en sådan flisa (som jag funnit en gång vid ett bäverfällt träd).

Vi tackar Bäver många gånger och skyndar oss tillbaka till båten. Jag skickar båten med min bror in i en "tids-

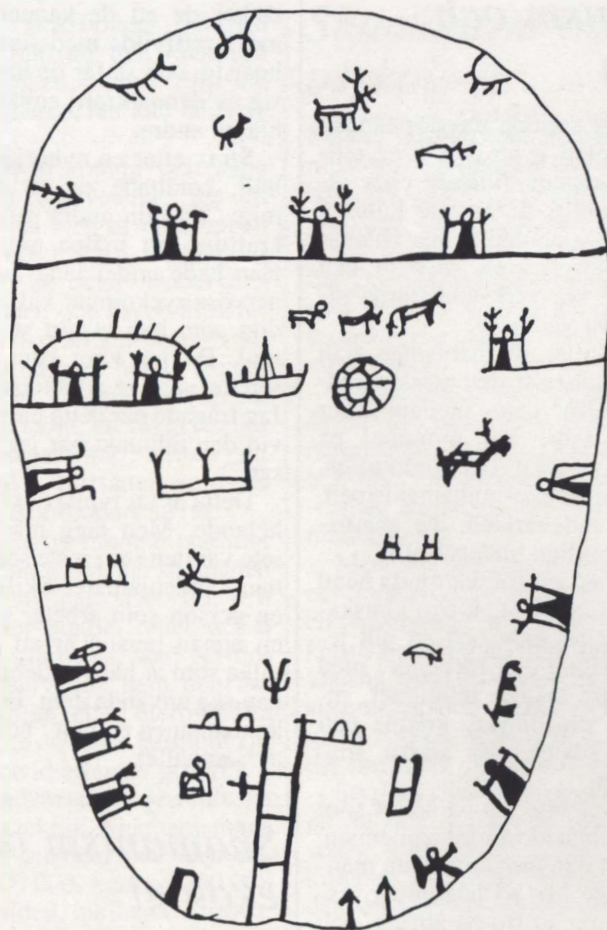
sluss", som jag känner till, där han kommer ut i dammarna i Tivoli. Så snabbt tillbaka upp genom vattenfallet på de sista trumslagen.

Ett par timmar efter resan ringer min bror, som jag som sagt inte haft kontakt med under lång tid, och berättar om arbetet som han så gärna vill ha. Jag berättar inget om resan, för han kunde tro att jag blivit tokig. Men jag säger att jag skall skicka honom en bäverflisa, som han skall ha i fickan, när han går till det avgörande samtalet. Han gör så, och han får arbetet.

Artikelförfattaren Jonathan Horwitz är antropolog och har sysslat med shamanism i många år. Han är lärare och forskare vid The Foundation for Shamanic Studies i USA, en stiftelse som grundats av Michael Harner. Stiftelsens syfte är att återupptäcka, bevara och utbreda urgamal shamansk kunskap.

Jonathan Horwitz har adressen Artillerivej 63/140, DK-2300 København S, Danmark.

Översättning från den danska tidskriften Nyt Aspekt av Pia Skoglund.



Dekoration på shamantrumma från Lappland, 1600-talet. Den visar Övervärlden, Mellanvärlden och ingången till Undervärlden. (Från Arthur Spencer: The Lapps.)

ÖRTLÄKEKONST FRÅN ANTIKEN ÅTERUPPLIVAD

Unika örtteer, framställda av RAUL AMON i Jugoslavien enligt Eldens Lära, en filosofisk tradition från antiken. Behandling med dessa teer har gett märkliga resultat vid olika sjukdomar. Endast allmänt använda, ofarliga läkeörter ingår. Teernas hemlighet är blandningsförfarandet.

Redan nu används teerna av flera naturläkare och två skolmedicinska läkare i Sverige. Just nu pågår två vetenskapliga studier på olika sjukdomar och resultaten hittills är mer än överväldigande.

ÖRNENS VATTEN verkar renande på hela kroppen (för sänkning av måttligt förhöjda blodfetter, normaliserar vikten) samt stärkande och stimulerande på njurar och galla. Av Socialstyrelsen registrerat naturmedel reg nr 89-5036. Har ej genomgått för läkemedel föreskriven kontroll. Medlets påverkan vid graviditet är okänd.

FJÄLLVATTEN rekommenderas för nervsystemet (lindrig oro, tillfällig trötthet, lindriga spänningstillstånd av känd orsak, nervöst hjärta som inte beror på organiskt fel, förhöjt blodtryck) samt andningsvägarna (tillfällig irritation i övre luftvägarna). Av Socialstyrelsen registrerat naturmedel reg nr 89-5037. Har ej genomgått för läkemedel föreskriven kontroll. Medlets påverkan vid graviditet är okänd.

HYACINTVATTEN är förknippat med Eros i grekisk mytologi. Rekommenderas vid premenstruell syndrom (besvär före mens), hudbesvär: vårtor, lindrig akne, kvisslor m m. Medlets påverkan vid graviditet är okänd.

SJÖVATTEN. För att säkerställa optimal effekt rekommenderas Sjövatten som inledande grundbehandling. Rekommenderas vid inflammationer, lindrig yrsel, lindrig huvudvärk och migrän, lågt blodtryck och för förbättring av allmäntillståndet i kroppen. Medlets påverkan vid graviditet är okänd.

FENIXVATTEN är ett idealiskt medel för snabb aktivering av er skönhet. Renar och förskönar ert ansikte (akne, finnar, antirynk, etc). Är också känt som AFRODITES VATTEN. Medlets påverkan vid graviditet är okänd.

Varje förpackning innehåller tepåsar för en månad. En tepåse tillagas i 7 dl vatten, som då räcker i två dagar. Man dricker teet 3 gånger per dag 1 timme före maten, kallt eller rumstempererat, utan socker eller mjölk.

De terapeuter som börjar använda teerna i sina behandlingar får också lära sig hur man klassificerar sjukdomar (alla sjukdomar delas i tre olika grupper) och hur man ökar människornas inre styrka och minskar inre svagheter.

Just nu pågår två stora vetenskapliga studier på teernas terapeutiska verkan vid många sjukdomar. Resultaten hittills är märkliga. Under 1990 kommer resultaten att publiceras. Vi kommer också att få rapporter från de svenska läkarna och terapeuter.

Några röster om Raul Amons antika teer:

Siw Kihlgren, terapeut, Ängelholm:

"Efter tre månaders erfarenhet av Hyacint-, Fjäll- och Örnens vatten vill jag påstå att jag är mer än överväldigad – ju sjukare patienten är desto snabbare verkar teerna. Tre av mina patienter fick inte den hjälp som förväntades men idag vet jag att de först skulle ha haft en månad med Sjövatten. Med detta vatten i min hand, hoppas jag att kunna hjälpa mina patienter till 100%".

Ester Linér, Norrköping:

"Jag har det senaste året lidit av kärklamp. Jag har fått läkarbehandling, som inte minskat min yrsel och andfåddhet. Efter att nu druckit Sjövatten och Fjällvatten av era teer, så har en påtaglig förbättring skett. Min yrsel har minskat och min kondition har förbättrats".

Ray Beatty, Norrköping:

"Jag vill tacka dig för örteet Hyacintvatten. Bara efter två dagar blev jag mycket bättre. Jag behöver inte längre springa på toaletten två till tre gånger per natt. Tack ännu en gång".

Anne Säynäjäkangas, Gävle 24 år:

Jag har sedan ettårsåldern haft stora problem med eksem på stora delar av kroppen och i ansiktet. Jag har använt cortison och alla andra sorters läkemedel utan resultat, under många år. Jag blev rekommenderad att prova Sjövatten. Redan efter några veckor blev jag mycket bättre, och nu efter ett par månader är jag helt frisk.

Sune Hedin, Hagfors:

Jag har i över 10 år varit svårt nervsjuk. Efter 3 månader med Sjövatten först och sedan Fjällvatten har jag fått förbättring för första gången på 10 år.

Gina Andrén, Norrköping:

Efter otaliga försök med olika preparat fick jag ändå inte bukt med min hy. När jag fick prova teet Fenixvatten, kunde jag aldrig ana att det skulle ge så positiva resultat och så fort! Nu är utslagen helt borta.

Naturläkare och terapeuter som redan använder teerna i sina behandlingar

1. Siw Kihlgren, Ängelholm 0431-188 00
2. Börje Moberg, Strömstad 0525-205 33
3. Bengt Sebernby, Asarum 0454-218 42
4. Jörgen Åsvärd, Hyltebruk 0345-111 24
5. VEDA LILA, Johan Ljungsberg, Stockholm 08-702 94 32, 664 77 29
6. Hälsobutik, Bosse Lenngren, Norrköping 011-16 81 30
7. LISS WALLIN, SALONG, Stockholm 08-31 91 20

Utöver dessa antika teer har vi också fem olika badörtsblandningar som är bra för besvär i rörelseapparaten m m. Det går bra att beställa katalogen.

Priset på antikens teer är 340:- och vid köp av två får du 50:- rabatt plus fraktfritt, vid köp av tre 120:- rabatt plus fraktfritt. För terapeuter andra priser.

För detaljerad information kontakta MAXI ELIT, Box 1432, 600 44 Norrköping tel: 011-13 10 68.

Pia Skoglund

Shamanens värld

Kunskap från Universum utan mellanhänder

Shamanen kan låta sin själ färdas långt bort från den vanliga vardagsvärlden till andra verkligheter. Där hämtar han kraft och kunskap som används för individers och grupper bästa. Den teknik som används innebär en förändring av medvetandet genom viljan. Tekniken är uråldrig.

Michael Harner är antropolog och har i många år arbetat med att i västvärlden återuppliva den shamaniska traditionen. Ur den har han utvecklat en metod för handledning som ger den moderna människan ännu en möjlighet att öka sin personliga kraft och få hjälp med sina livsproblem.

Metoden kallas Harner Method Shamanic Counseling. Den kombinerar klassisk shamanisk teknik med viss modern teknik. Metoden är klassisk i den bemärkelsen att klienten gör resor till den icke-ordinära verkligheten, så som shamaner alltid har gjort. Det moderna är att man använder trumljud inspelat på band i stället för "levande" trumma. Klienten lyssnar på bandet med hörlurar. Fördelen med detta är att han samtidigt som han gör resan kan återberätta den. Berättelsen spelas även den in på band, och handledaren och klienten kan i lugn och ro gå igenom resan tillsammans efteråt. Ljuddrivna system som trumma, sång, vinare m. m. har för övrigt alltid varit det vanligaste sättet för shamanen att ändra sitt medvetande inför en resa.

Handledaren lär alltså klienten att göra sina egna resor till Andevärlden, och där ligger det speciella med Harners metod. Han har därmed utnyttjat den demokratiska aspekten i shamanismen, nämligen att det är allas rätt och möjlighet att få direktkontakt med Uni-

versum, utan mellanhänder. Det enda som krävs är normal förmåga att visualisera.

I Andevärlden finns den kraft som klienten behöver.

I Andevärlden finns den kunskap som klienten behöver.

Och där skall han själv hämta allt detta. Att göra det själv är en oerhörd källa till kraft som stärker individens integritet och hans auktoritet över sitt eget liv.

Handledaren är inte terapeut, utövar inte healing. Han lär ut en metod som använts i årtusenden och fungerat väl för att tillföra en människa kraft och lösa personliga problem.

Syftet med handledningen är inte att klienten skall bli shaman. Att vara shaman är så mycket mer än att göra resor till de andra världarna. För en del klienter blir ändå resultatet ett fördjupat intresse för shamanens väg, och en del kanske börjar sin vandring på den vägen.

Shamansk handledning på Harners sätt är ett system för personlig kraftökning. Målet är att klienten självständigt hemma hos sig skall kunna använda den shamaniska resan för att få kraft och kunskap på livets alla områden. Det kan gälla hälsan, arbetet, familjen eller kärleken – eller vad som helst som klienten anser är viktigt.

Inom många terapier använder man sig av shamaniska tekniker, men det shamaniska sättet att se på världen och människans själ är i grunden olik den psykologi vi är vana vid i den s. k. civiliserade världen. Det är inte någon form av "inre resande" som lärs ut, utan resorna går till häpnadsväckande, vackra och spännande världar som är

lika verkliga som vår egen.

Det väsentliga är att det blir resultat i den här verkligheten. Som shamanisk handledare intresserar jag mig inte för psykologiska förklaringsmodeller, typ moderskomplex och barndomstrauma. Det sättet att tänka ingår inte i shamanens värld.

Ett exempel:

En klient kommer en dag och vill göra en resa för att fråga den andliga världen hur han skall bli av med sin ensamhet. Han har genomgått en skilsmässa och känner sig av den orsaken ensam.

Klienten färdas uppåt tills han når Övervärlden. Där, vid kanten av en sjö, väntar läraren. Klienten ställer sin fråga: Hur skall jag bli av med min ensamhet? Läraren pekar, utan att säga något, ut över sjön. Klienten tittar ut över sjön och ser nu att den delas i en mörk och en ljus del.

Läraren fortsätter att peka, och klienten upptäcker att han pekar mot själva brytningen mellan det mörka och det ljusa. Så småningom känner klienten att han uppmanas att ge sig ut i sjön. Han gör så och simmar länge i brytningen mellan ljus och mörker. Efter en stund smalnar sjön och han dras in i det ljusare partiet och vidare in i ett vattenfall. Där kallar trumman honom tillbaka.

När han återkommit till sin vanliga verklighet, tycker han att han har fått ett klart svar på sin fråga, om än lite oväntat. Livet består av både mörker och ljus, och för klienten gäller det för tillfället att balansera i skärningspunkten mellan ljuset och mörkret. Han känner också att han fått en personlig lektion i hur det skall gå till.

Vid nästa tillfälle säger klienten att ensamhetskänslan börjat ge vika. Det betyder att lärarens anvisningar och erfarenheterna under den shamaniska resan börjat göra verkan, utan djupare psykologiska analyser av klientens problem.

Det viktiga har varit klientens upplevelser och den hjärtats förståelse som kommer ur dem.

Med alla sinnen

De shamaniska resorna kan upplevas med alla sinnen, fastän kroppen är kvar i den vanliga verkligheten. Själén har mycket stora möjligheter att uppleva sinnesförnimmelser, och Universum väljer ofta att kommunicera med oss genom sinnliga upplevelser för att öppna våra hjärtan för en förståelse bortom orden. Ett exempel på detta är en kvinnlig klients resa till Övervärlden, där alla hennes sinnen aktiverades på ett förunderligt vis.

Hon "drogs upp till Övervärlden av ett ljud, som utvidgades till en underbar sång, bestående av en enda ton". Hela hennes kropp "hörde" sången. Ljuset under resan var av ett slag som man sällan upplever i den här verkligheten: starkt och klart, nästan bländande och i en sorts fast form, som kunde "ses" med hela kroppen. Med en kropp som var både ögon och öron, virvlade hon omkring som ett löv eller en fjäder. Till slut fylldes hela luften av en sorts glittrande droppar. Hon uppmanades av sin lärare att äta av dem. De smakade som inget hon förut upplevt.

När jag ringde klienten några månader senare för att fråga om jag fick använda hennes resa som exempel, sa hon: "Javisst, gärna." Sen tillade hon drömmande, när minnet av resan kom tillbaka till henne: "Oh, dom där dropparna..."

Universums lärare: fantompedagoger

Att kunna ta direkt kontakt med Universum, utan mellanhänder, ger människan tillgång till just den speciella kraft och kunskap som hon behöver. Dessutom besitter andevärldens lärare en ovanlig pedagogisk förmåga. De lyckas i stort sett alltid presentera sin information på ett övertygande sätt. Jag skulle, förmäta mig nog, vilja beskriva en resa ur min egen erfarenhet som handledd klient, just som ett exempel på Universums förmåga att vara pedago-

giskt mycket tydligt och suveränt på att välja undervisning som passar eleven.

Efter att i flera år ha arbetat med klassiska shamaniska metoder hade jag kommit till en punkt där jag måste besluta mig för om jag skulle fortsätta med shamanisk handledning på Harners sätt.

Till saken hör att jag tycker bäst om "vanliga" saker att göra. Husmorslivet, tillsammans med lagoma doser fiske och rock'n roll har alltid framstått som det bästa för mig. Mitt shamaniska arbete har sin grund i respekt för gamla kunskaper och naturens ogripbara skönhet. Jag tyckte instinktivt illa om kopplingen shamanism-modern teknik och ryggade tillbaka för idén med bandspelare som hjälpmedel.

Jag gjorde en resa till Övervärlden för att fråga mina lärare om saken.

De mötte mig genast och bad mig att sitta ner på den sandiga marken. En av dem ritade en cirkel i sanden och delade den i tre delar. Som vanligt kände jag mig spänd inför vad som skulle komma, väl vetande att vad som helst kunde hända.

Den andre läraren höjde sakta handen, tog ett föremål "ur luften" och lade det i en av tredjedelarna. Det var ett slags pinne, prydd med fjädrar och band, som en skallra. Jag förstod att det var ett mycket gammalt och kraftfyllt föremål. Jag tyckte det var mycket vackert och kände mig rörd.

Jag satt just och funderade på vad det kunde ha använts till, när nästa föremål plötsligt låg framför mig, i en annan av tredjedelarna. Det var en lingonkvist. Härligt! Givmilt, vackert och tåligt. Lingonplockning med kaffetermos under en klar hösthimmel, ja, det ville jag ha i mitt liv.

Nu var jag fylld av spänning inför vad som skulle läggas i den sista tredjedelen. Skulle det bli en gädda (vinterfiske på gnistrande isar)? eller skulle det bli något som påminde om roliga saker tillsammans med barnen? Eller något annat livslustigt och njutningsfyllt?

Min besvikelse blev stor, när en av lärarna snabbt slängde ut ett fult och grått föremål i den sista tredjedelen: ett kassetband. Och jag visste att det inte var någon inspelning med Bowie, Van Morrison eller John Hiatt. Fy, jag ville bara gå därifrån.

Lärarna skrattade åt mina protester och sa åt mig att inte bara stirra på bandet, utan noga betrakta hela cirkeln. Jag lugnade mig så att jag kunde begrunda hela cirkeln med innehåll. Och då såg jag att den faktiskt rymde en sorts balans: det gamla och det nya, det

jordnära och det mer abstrakta. Jag förstod att jag kunde behålla det jag redan tyckte om och kombinera det med moderna metoder utan att störa balansen.

Jag fattade beslutet att fortsätta med min utbildning till shamanisk handledare.

När jag kom tillbaka, kände jag att beslutet var riktigt. Jag behövde inte avstå från något som var viktigt för mitt välbefinnande. Det gick att förena detta med arbetet som shamanisk handledare. Lärarna i andevärlden visade mig på en balans mellan olika delar av livet.

På femton minuter hade jag fattat ett beslut som det med vanliga metoder kanske tagit mig månader att nå fram till och samtidigt fått den tilltro till beslutets riktighet som är nödvändig för att kunna genomföra det med kraft.

Tillåts människor att kommunicera med Universum utan mellanhänder, kan man vara förvissad om att våra möjligheter att handla självständigt och till vårt eget och andras bästa blir mycket större än de annars skulle vara.

Anm. Pia Skoglund är bosatt i Älvsjöhyttan, nära Lesjöfors i Värmland. Hon har varit lågstadielärare.



III. Iván Samuelsson.

Ett osakligt diskrediteringsförsök

Sune Hjorth

Anders Liljegrens UFO-intresse tycks ofta ta sig uttrycket att vilja bortförklara och misstänkliggöra allt som kan tolkas som bevis för att vi är övervakade av en oss vida överlägsen utomjordisk civilisation.

I UFO-Aktuellt 4/89 och SÖKAREN 1/90 gick han till fränt angrepp mot min presentation av MJ 12-dokumentet som ett av de avgörande bevisen för att CIA och andra maktbavare hemlighåller sanningen om UFO för USA:s medborgare och en hel värld och för att en i New Mexico störtad utomjordisk farkost faktiskt i största hemlighet omhändertagits av de militära myndigheterna år 1947.

I UFO-Aktuellt 1/90 och SÖKAREN 2/90 försöker han på ett personligen kränkande sätt göra ner min och Ante Jonssons sensationella bok "Fantastiska resor med UFO – Besök hos utomjordiska civilisationer". Samtidigt försöker han kritisera sönder den erfarne och kunnige UFO-forskaren Boris Jungkvists nyutkomna bok "Kontakt med UFO! – Utomjordiska intelligenser är här!", kanske också för att Boris hade uttalat sig mycket berömande om min och Antes publikation.

Att Liljegrens skrivelser passar väl ihop med CIA:s strategi att hemlighålla, mörklägga, bortförklara och misstänkliggöra allt som bekräftar den utomjordiska realiteten är fullkomligt uppenbart. Det framgår bl. a. av hans allt annat än seriösa behandling av MJ 12-dokumentet, dvs förre CIA-chefen amiral Hillenkoetters rapport till nyvalde presidenten Eisenhower den 18 november 1952 om den topphemliga undersökningen av den drygt fem år tidigare störtade och omhändertagna utomjordiska farkosten och dess döda

besättningsmedlemmar.

Han nämner t. ex. inte ett ord om referenserna till MJ 12-dokumentet i ett hemligstämplat men numera frisläppt dokument från det amerikanska flygvapnets Speciella Undersökningsbyrå av den 17 november 1980 (avtryckt i Tim Goods oerhört avslöjande bok "Above Top Secret" (Grafton Books, 1989), alltså flera år innan filmen med det i CIA:s gömmor avfotograferade MJ 12-dokumentet smugglades ut av någon berömvärd person!

Inte heller nämner han med ett ord, att en ansedd språkvetenskaplig expert med synnerligen gott rykte, dr Roger W. Wescott, gjort sig besväret att undersöka MJ 12-dokumentet och därvid funnit, att det inte finns något skäl att misstro dess äkthet. Och varför skulle någon av mörkläggarna själva ha någon anledning att fabricera ett för dem själva så besvärande dokument?

Whitley Strieber påpekar också i sin senaste bok, "Genombrott", att amiral Hillenkoetter enligt vad som rapporterades i New York Times den 28 februari 1960 sagt, att "genom myndigheternas hemlighetsfullhet och förlöjligande har många medborgare förläts att tro att okända flygande föremål skulle vara nonsens". Han hade även fortsatt: "För att dölja fakta har flygvapnet tystat sin personal." Ja visst, de har genom en gemensam krigsmaktsförordning hotats med 10.000 dollar i böter och ända upp till 10 års fängelse, om de avslöjar någonting hemligstämplat om UFO!

Inte heller nämner Liljegen, att den framstående atomfysikern dr Stanton Friedman är helt övertygad om den utomjordiska realiteten och att han i många år har dokumenterat intervjuer med dussintals människor med anknyt-

ning till det som rapporteras i MJ 12-dokumentet, intervjuer som styrker dess autenticitet! De viktigaste av dessa intervjuer finns publicerade i Charles Berlitz & William Moores mycket läsvärda bok "The Roswell Incident" (Granada, 1980).

Så t. ex. redovisas där, att inte mindre än sex civila vittnen av en slump råkade befinna sig på nedslagsplatsen väster om Socorro, New Mexico, nämligen civilingenjören Barney Barnett, som var sysselsatt med geologiska undersökningar, och fem arkeologistuderande från Pennsylvania-universitetet. När militären i samma veva kom och spärrade av platsen, uppmanades de bryskt att bege sig därifrån, samtidigt som de fick veta, att det var deras "patriotiska plikt" att hålla tyst med vad de sett!

Vad som hände 1947 kan med stor sannolikhet rekonstrueras. Troligen hade en av de utomjordiskas elektromagnetiska spaningsfarkoster i atomsprängningsområdet i sydvästra USA råkat in i ett ovanligt våldsamt åskväder och träffats av blixten över en avsides belägen farm 120 km nordväst om den militära flygbasen Roswell i New Mexico. Vid explosionen sprängdes delar av farkosten bort och hamnade nere på farmens mark, varifrån de senare transporterades, först till Roswell-basen, sedan till Carswell-basen vid Fort Worth, Texas, och så till Wright Patterson-basen i Dayton, Ohio. De senare transporterna gick med en B-29.

Själva farkosten fortsatte emellertid i västlig riktning och slog ner i ett ökenartat område väster om Socorro med sina döda besättningsmedlemmar (enligt MJ 12-dokumentet av en annan biologisk typ än vi). Här påträffades den mycket snabbt av militären och



Språklärare Hjorth i Sundsvall är helt övertygad om att vi får besök från andra planeter, och han tillbakavisar kritiken mot hans presentation av MJ 12-dokumentet och mot hans och Ante Jonssons bok.

transporterades per järnväg över Kingman, Arizona, till Edward-basen vid Muroc, California, för en första vetenskaplig undersökning av bl. a. fysikprofessorn dr Weisberg. Den skulle senare (i september) undersökas av en topphemlig undersökningskommission, tillsatt av president Truman och ledd av Hillenkoetter. I kommissionen ingick höga flyggeneraler och framstående vetenskapsmän, bl. a. toppspecialisten på elektromagnetism, dr Vannevar Bush. I Hillenkoetters ovan nämnda rapport till Eisenhower konstateras uttryckligen, att farkosten "så gott som säkert" hade ett utomjordiskt ursprung!

Om USA:s militära och politiska maktbavare hade kunnat lista ut den störtade farkostens kraftkälla och navigationsteknik, då skulle de ha kunnat ensamma behärska hela världen. Med tanke på detta solklara motiv och mot bakgrunden av den bindande dokumentariska bevisningen och de trovärdiga vittnesmålen om störtningen och myndigheternas mörkläggning framstår "UFO-experten" Liljegrens försök att bortförklara det hela som mildt sagt suspekt.

Precis lika suspekt är det, när han i en annan artikel i UFO-Aktuellt 1/90 försöker avfärda den sensationella nerskjutningen av en utomjordisk elektromagnetisk spaningsfarkost den 7 maj i fjol av Sydafrikas flygvapen, en nerskjutning som jag framlade bevisen för vid mitt föredrag på UFO-Sveriges årsstämma den 10 mars. Enligt Liljegen var det "en ren fantasiprodukt"!

Den 27 oktober 1989 behandlades ämnet "Bevis" vid den stora UFO-kongressen i Frankfurt am Main, och som förste talare uppträdde enligt den

danska tidskriften UFO-Kontakt den engelske UFO-forskaren Tony Dodd. Hans ämne var "UFO-störtning i Sydafrika 1989", och han fick enligt tidskriften de närvarande journalisterna att häpna, då han kunde presentera ett utsmugglat dokument från det sydafrikanska flygvapnets egen underrättelsetjänst, som klart bevisade händelsen.

Personalen vid underrättelsetjänsten hade strängt varnats för att ett avslöjande av vad som förevarit skulle betraktas som landsförräderi mot den sydafrikanska staten. En hedervärd och modig underrättelseofficer resonerade emellertid som så, att det skulle vara ett förräderi mot resten av mänskligheten att inte avslöja det. Han kopierade därför det femsidiga dokumentet och skickade det till Dodd och hans brittiska UFO-sällskap!

Det faktiska förhållandet som framgick av dokumentet var att Sydafrikas flygvapen vid denna tid förfogade över en nykonstruerad laserkanon av märket Thor 2 (som apartheidregimen tydligen hade fått köpa från USA). Tidigare hade de utomjordiska farkosterna varit ganska osårbara, eftersom de omges av ett kraftfält som hindrar projektiler att nå fram. Men den här gången gick det inte så bra för rymdfolket.

Något av de båda uppsända Mirage-jaktplanen fick in en träff på det "oidentifierade" föremålet med laserkanonen. Det slog ut flera väldiga ljusblixtar från farkosten, och efter en vinglande färd norrut slog den ner i Kalahariöknen, där den bärgades av flygvapnet. Två överlevande besättningsmän (också de av en annan biologisk typ än vi) togs till fånga och utlämnades den 23 juni till USA. Där hålls de nu i fängsligt förvar, utan att det amerikanska folket får veta ett

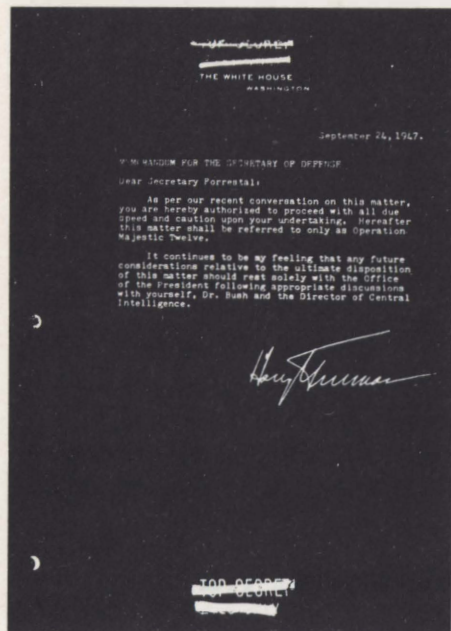
skvatt om saken!

Kopior av de här avslöjande dokumentbladen har veterligen ännu inte avtryckts i någon bok, men eftersom jag hade fått dem tillsända från en deltagare i UFO-kongressen i Frankfurt am Main, kunde jag presentera dem vid UFO-Sveriges årsmöte och även låta dem avkopieras. De utgör ännu ett bevis för maktbavarnas tystnadskonspiration mot mänskligheten, sedan får Liljegen säga vad han vill!

Det är mot bakgrunden av all denna dokumentariska bevisning och massvis av trovärdiga vittnesmål, som man måste bedöma trovärdigheten av smålänningen Ante Jonssons fantastiska berättelse. Och den måste bedömas utan negativt förutfattade meningar och utan kränkande insinuationer om Antes sinnesbeskaffenhet, karaktär eller förment skumma motiv för sin bokutgivning. Men det är precis vad Liljegen inte gör i sin "recension". Han är bara ute efter att göra ner och diskreditera, på hur osakliga grunder som helst!

Sålunda påstår han, att "de psykologiska vinstmotiven med att berätta en sådan här märklig historia skinner starkt igenom". Vad är detta annat än en oförsämd insinuation om Antes ekonomiska vinningslystnad? Jag kan försäkra, att de få tusenlappar som han och jag fått från det lilla förlaget knappast täcker det arbete som vi har lagt ner på boken (alla nödvändiga telefonsamtal oräknade). Det var för övrigt jag själv som med möda lyckades övertala honom att gå med på utgivningen. Den publicitet som han hade fått efter den första skräckfyllda upplevelsen hade ju bara gett honom obehag.

Om Ante säger Liljegen vidare, att han "har en tvivlare i sin egen hustru, skolkar från jobbet och ljuger för frun".



Ur UFO-Nyt nr 1, 1990.

Detta är ett infamt misstänkliggörande av en olikstänkandes karaktär. Antes oskyldiga lilla nödlögn angående orsaken till hans hemmavaro från jobbet tas till intäkt för att hela hans berättelse inte är trovärdig! Om han i stället hade sagt till frun, att han måste stanna hemma för att han skulle företa en rymdresa med utomjordiska varelser, skulle hon då ha trott honom?

Lika oförsämd är Liljegren gentemot mig, när han skriver om min "uppenbart okunniga och okritiska penna" och om min "fräckhet att utan minsta undersökning föra boken till torgs". Precis som om det skulle ha haft något större värde, om jag hade intervjuat fördomsfulla och trångsynta polismän och andra personer i Antes hemtrakter! Varje oförvillad läsare kan för övrigt själv konstatera, att jag är ganska väl insatt i UFO-litteraturen, som jag gör åtskilliga källhänvisningar till. Jag hade givetvis också granskat Antes många anteckningar med stor



Konteramiral Roscoe Hillenkoetter.

kritisk noggrannhet före mitt beslut att föreslå honom en bokutgivning.

Liljegren och hans gelikar, som själva aldrig har presenterat något vetligt förklaringsalternativ till de många vittnesmålen om skivliknande farkoster med otroliga navigatoriska egenskaper än att de måste vara av utomjordiskt ursprung, anser tydligen – eller låtsas anse – att Ante med sina unika närbilder med företrädare för en oss vida överlägsen utomjordisk civilisation har fantiserat ihop det hela! Att de har ett allvarligt motiv för sina kontakter, nämligen att varna oss för vår vansinniga kärnvapenpolitik, det spelar tydligen ingen som helst roll!

Det finns faktiskt forskare, som har utförligt klarlagt, att det för den mänskliga fantasin inte är möjligt att "hitta på" saker som ligger fullständigt utanför vårt normala erfarenhetsområde. Fantasin måste nämligen ha ett material att arbeta med, och det får den ur vår vardagliga erfarenhet.

Varifrån skulle t. ex Ante ha fått sina detaljerade beskrivningar av avancerade tekniska utrustningar, som vi inte har någon motsvarighet till här på jor-

den? Och varifrån skulle han ha fått de här historiska informationerna, som inte står att läsa i någon jordisk lärobok? T. ex att Jesus i verkligheten var son till en läkare på en grannplanet, och att hans moder Maria tillsammans med 17 andra gravida kvinnor nedsattes på jorden enligt en utarbetad plan, att de skulle föda moraliska vägledare för vår etiskt underutvecklade mänsklighet!

Ante Jonsson är överhuvudtaget inte känd som någon fantasimänniska, utan som en sansad och stabil person med sinne för noggrannhet. Att han har ett öga för detaljer framgår ju också av hans del av boken. "Fantastiska resor med UFO" har ändå från flera håll betecknats som "fascinerande", och det förvånar mig inte alls. Han har ju faktiskt fått uppleva saker som överträffar de flesta människors vildaste drömmar och fantasier.

Men Anders Liljegren påstår, att han "föredrar Bland tomtar och troll som kvällsläsning att somna till"! Varför lägger han då ner en sådan möda på att göra ner denna "spekulativa" bok? Och vems ärenden går han?

Genmäle I

Det finns idag belägg för att MJ 12-dokumentet är förfalskade. Om de varit autentiska, hade de bekräftat uppgifter i William Moores och Charles Berlitz bok *The Roswell Incident* (1980) att den amerikanska regeringen 1947 tagit till vara resterna av ett kraschat flygande tefat och dess utomjordiska besättning.

MJ 12-dokumentet innehåller ett brev från president Harry Truman till försvarsminister James Forrestal, daterat 24 september 1947, vilket bemyndigade Forrestal och dr Vannevar Bush att bilda en hemlig grupp, som skulle undersöka tefatet och besättningen. Ett annat MJ 12-dokument består av en rapport från amiral Roscoe Hillenkoetter, f. d. CIA-chef, till den nyvalde presidenten Eisenhower om bland annat Roswellhändelsen; rapporten är daterad 18 november 1952.

Den amerikanske UFO-undersökaren Phil Klass har avslöjat att president Trumans namnteckning på brevet till Forrestal är helt identisk med hans namnteckning på ett brev till dr Vannevar Bush av den 1 oktober 1947 (vilket inte har något med UFO att göra). (Skeptical Inquirer, vintern 1990).

En människa kan inte skriva sitt namn exakt lika två gånger. (Numer finns *signaturmaskiner*, som skriver ut en namnteckning helt lika.)

Av det faktum att brevet från Truman är en förfalskning följer att Hillenkoeters brev till Eisenhower med stor sannolikhet också är det, eftersom i det senare finns en hänvisning till Trumans brev.

Phil Klass har anlitat en dokumentgranskare, David Crown, tidigare chef för CIA:s dokumentlaboratorium. Crown meddelade att Trumans brev re-

UFO-debatt

dan hade avslöjats som en förfalskning – innan han fick se Klass bevis – eftersom det hade skrivits på en maskin, Smith-Corona, som inte existerade förrän 1963. Sedan han sett namnteckningen under brevet från Truman till Bush, gjorde han kommentaren att det rörde sig om ett klassiskt sätt att bedrägligt föra över en namnteckning från ett papper till ett annat: genom avfotografering.

Klass nämner också att det finns ännu ett bevis för att Trumans brev till Forrestal är falskt. Siffrorna i dateringen är nämligen skrivna på en annan maskin än ordet september.

Hjorths hänvisning till språkexperten Roger Wescott är svag med tanke på det brev som Wescott skrivit till International UFO Reporter, där han förklarar att han på uppdrag av personer som trodde att MJ 12-dokumentet är äkta uttalade att det saknades bevis för att de var förfalskningar – han tillägger att han på uppdrag av personer som är kritiska till dokumentet lika väl kunnat säga att deras äkthet är obevisad. Dr Wescott menar att man inte kan dra några bestämda slutsatser.

Hjorth nämner Berlitz och Moores bok *The Roswell Incident*, där stöd finns, i publicerade intervjuer, för det som rapporteras i MJ 12-dokumentet. Men om det skulle finnas någon sanning i Roswellhändelsen, följer inte därav att MJ 12-dokumentet måste vara äkta. Och Roswellhändelsen faller inte nödvändigtvis med MJ 12-dokumentet. Den kan, trots allt, helt eller delvis vara verklig.

Men Berlitz är knappast känd som en seriös skribent. Hans sensationella bok om Bermudatriangeln, med *en mängd felaktiga uppgifter*, blev en stor försäljningssuccé och gjorde honom till dollarmiljonär. I ett efterord till den svenska översättningen, *Dödens triangel* (A & K 1976) sätter Eugen Semitjov Berlitz på rätt plats: de oseriösa skribenternas opålitliga skara.

Beträffande sydafrikafallet hänvisar Hjorth till de danska adamskianernas tidskrift UFO-Kontakt, enligt vilken en viss Tony Dodd skall ha framträtt på UFO-kongressen i Frankfurt i oktober och gjort avslöjandena. Vem är Tony Dodd? Är han att lita på? (Han finns inte upptagen bland dem som skulle hålla föredrag på kongressen.)

Från Anders Liljegren har jag fått en kopia av en sida i det återopade dokumentet om sydafrikafallet. Det ser knappast autentiskt ut. Se sidan 27!

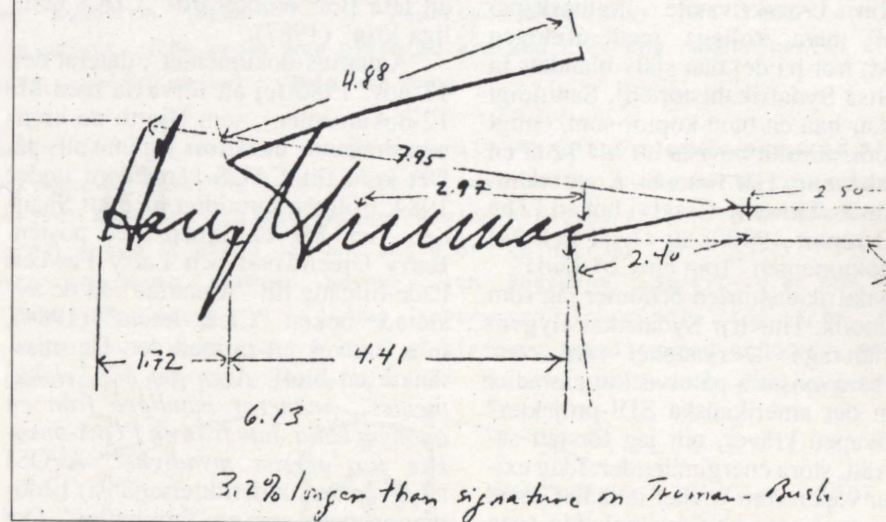
De eventuella "vinstmotiv" hos Ante Jonsson, som Liljegren nämner, är, som framgår av hans artikel, psykolo-

Dr. Bush:

I appreciated very much your good of September twenty-sixth and I hope will work out in a satisfactory manner oming season.

Sincerely yours,

o be my feeling that any future tive to the ultimate disposition ld rest solely with the Office llowing appropriate discussions Bush and the Director of Central



Harry Trumans namnteckning på brevet till dr Vannevar Bush och exakt samma namnteckning på det förfalskade brevet till Forrestal. Ur *The Skeptical Inquirer*, vinternumret 1990.

giska och inte ekonomiska. Det betyder att Ante Jonsson kan tänkas ha gjort rent psykologiska vinster på publice-

ringen. Liljegren talar inte om ekonomiska vinster.

Hjorth menar att Ante Jonsson inte skulle ha kunnat hitta på uppgifterna att Jesus var son till en läkare på en grannplanet. Man häpnar!

En stor svaghet hos Hjorth är att han alltför lätt godtar uppgifter från alla möjliga håll utan nämnvärd källkritik

och utan känsla för vilka källor som är pålitliga och vilka som är tveksamma.

Ante Jonsson, som Hjorth aldrig träffat, är förstås en tveksam källa. Någon bekräftelse på hans uppgifter finns ju inte. Det är väl känt att han själv inte är övertygad om att han haft kontakt med rymdfolk, även om detta inte framgår av boken, som Hjorth redigerat.

Genmäle II

Sune Hjorths svar på mina artiklar i Sökaren och UFO-Aktuellt talar ett tydligt språk. Hjorth har inte förstått de mest elementära kraven vad gäller bevisföring och logik. Hjorth missförstår och orkar inte ta till sig andras argument, speciellt när de går på tvärs med vad han själv önskar. Han är så intrasslad i sin enkelriktade tro på utomjordingar att han inte förmår se något annat.

Jag fick ett brev från en brittisk "vetenskapsman", "en av utredarna" bakom den påstådda kraschen i Sydafrika. Han har dock själv inte deltagit i undersökningar av vrak och varelsor. Historien har publicerats i den sensationinriktade brittiska UFO-tidskriften Quest, där Tony Dodd är med i redaktionen. Som "dokumenten" presenteras där, ger de inget trovärdigt intryck.

Min brevskrivande "vetenskapsman", nära kollega med ufologen Dodd, tror på det han själv blandats in i (alltså Sydafrikahistorien). Samtidigt skickar han en bunt kopior som, enligt honom, absolut bevisar att MJ 12 är en förfalskning. Här finns bl. a. ett erkännande av Timothy Good (i boken "The UFO report 1990") att Good fick MJ 12-dokumentet "från en CIA-källa".

Sydafrikahistorien bedömer jag som osannolik. Hur har Sydafrikas flygvapen fått tag i "laserkanoner" som veterligt bara existera på utvecklingsstadiet inom det amerikanska SDI-projektet? Strålvapen kräver, om jag förstått saken rätt, stora energimängder. Idag existerar vapen som "mäter in målet" med hjälp av laser, men sprängladdningen som träffar är fortfarande "konventionell". Och varför skulle Sydafrika, som vad gäller försvaret är en andrerangs-nation (utsatt för embargon), ha tillgång till så avancerade vapen?

Hjorth tycks tro att jag har en avog inställning till Roswell. Här har han återigen missuppfattat mig. Hjorths skrivande präglas av en märklig "logik" där MJ 12 måste vara sant bara för att Roswell (kanske) är det. Om Hjorth gör sig besväret att lugnt läsa igenom vad jag skrivit finner han att min kritik riktar sig mot MJ 12-dokumentet, och Hjorths egen hantering av dem, inte mot Roswell.

Jag ser med intresse fram mot den

bok om Roswell-händelsen som medarbetare vid The J. Allen Hynek Center for UFO Studies ger ut senare i år. Man stöder sig på mer än 160 intervjuer och har gjort minutiösa undersökningar på platsen. På det viset skapas trovärdig information, inte på det sätt som Hjorth behandlat exempelvis fallet Ante Jonsson.

"... varför skulle någon av mörkläggarna själva ha någon anledning att fabricera ett för dem själva så besvärande dokument?" MJ 12-dokumentet har knappast varit "besvärande" för någon - utom för de seriösa ufologerna! Hjorth vill inte förstå resonemanget om desinformation, än mindre att han själv genom att sprida felaktiga uppgifter blir en medhjälpare i att föra folk vilse. Jag föreslår att Hjorth skaffar sig litet baskunskaper om underrättelsetjänsternas arbetssätt, t. ex. genom att läsa Bob Woodward's "CIA:s hemliga krig" (1987).

"Aquarius-dokumentet", daterat den 17 nov. 1980 (ej att förväxla med MJ 12-dokumentet), som Hjorth nu kommer dragande med, tror jag inte alls på. Det kom till CAUS kännedom under 1984, troligen samtidigt med att Shandera fick MJ 12-filmen med posten. Barry Greenwood och Larry Fawcett hade tillgång till "Aquarius" då de avslutade boken "Clear Intent" (1984), men undvek att ta med det. De misstänkte en bluff. Även det här "dokumentet" emanerar nämligen från en anonym källa, inte från en FOIA-ansökan hos någon myndighet. AFOSI (flygvapnets underrättelsetjänst) bedömer papperet som en "fabrikation". Det vore för övrigt mot alla regler i underrättelsevärlden att ett hemligt dokument (Aquarius-dokumentet har beteckningen "Secret") ens skulle nämna existensen av ett topphemligt projekt, som Project Aquarius uppges vara (i dokumentets text). "Dokumentet" bär enligt min mening tecken på sin egen orimlighet. Det nådde ufologer samma år som MJ 12-dokumentet, inte "flera år innan" som Hjorth hävdar.

Åter till MJ 12-papperen. Det är riktigt att Roger Wescott, mot betalning från flera stora UFO-föreningar, har analyserat MJ 12. I en senare insändare i International UFO Reporter säger Wescott att han "lika gärna hade kun-

nat hävda att dess autenticitet är obevisad".

Enligt de senaste analyserna är Harry Trumans namnteckning på ett av dokumenten *exakt lik* den som finns på ett brev Truman skrev den 1 oktober 1947. När vi skriver våra namn flera gånger skiljer sig de olika namnteckningarna åt i små detaljer. Två namnteckningar av samma person är, enligt skriftexperter, aldrig helt identiska, men så råkar de vara i det här fallet.

Den enda skillnaden mellan de två signaturerna är att på MJ 12-dokumentet är Trumans signatur 3,6 procent större än på brevet från 1 oktober. Kopiatorer har just den egenheten att göra kopior av aning större än originalet. Det förefaller som om någon kopierat över namnteckningen till MJ 12-papperet.

Truman-ordern (daterad 1947) är enligt skriftexperter skriven på en Smith-Corona skrivmaskin som började tillverkas först 1963. Amerikanska specialister har stor vana vid att bedöma dokument av det här slaget (som man ofta konfronteras med vid olika slags bedrägerier). Man anser att MJ 12 är ett rent påhitt.

"Top Secret - Eyes Only"-stämpeln på MJ 12 har samma typsnitt som de stämplat William Moore använde för att stämpla avsändare på sina kuvert i början av 80-talet (jag har själv fått sådana brev). Moore tycks ha plockat ihop sina stämplat från ett s. k. typtryckeri som finns att köpa hos alla pappershandlare. Det är lätt att, med pincett, plocka om bokstäverna till den stämpeltext man önskar för dagen. Det är oundvikligt att misstankarna riktar mot William Moore, eller någon som kände hans verksamhet väl.

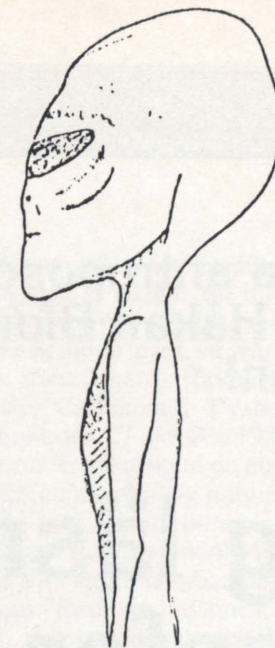
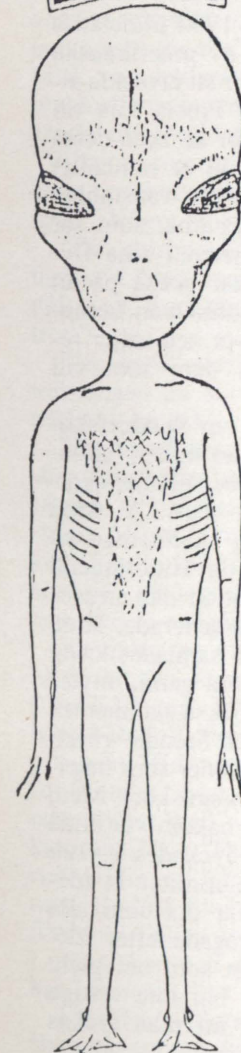
Vad gäller fallet Ante Jonsson så kan jag förutskicka ytterligare kritik mot Hjorths agerande inom den närmaste tiden. Jag är nämligen inte ensam om att tycka att Hjorth behandlat både Jonssons berättelse, och inte minst Ante själv, på ett inkompetent sätt. Jag har aldrig påstått att Ante haft ekonomisk vinning av sin berättelse och boken. Sune Hjorth tycks befinna sig i affekt när han försöker läsa vad jag skriver.

Anders Liljegren



SOUTH AFRICAN AIR FORCE

THIS FILE HAS BEEN CLASSIFIED BY D.A.F.I.
INFORMATION NOT TO BE DIVULGED - TOP SECRET



PART OF THE VARIOUS SOUTH AFRICAN DOCUMENTS SUPPLIED BY QUEST'S INFORMANT.

AN EYE WITNESS WHO ASSISTED IN THE RECOVERY OF THE UFO FORWARDED THESE DIAGRAMS OF TWO ALIENS AND CRAFT. [NOTE INSIGNIA - IT IS ALMOST IDENTICAL TO THAT SEEN BY A POLICE OFFICER IN SOCCORO, NEW MEXICO]

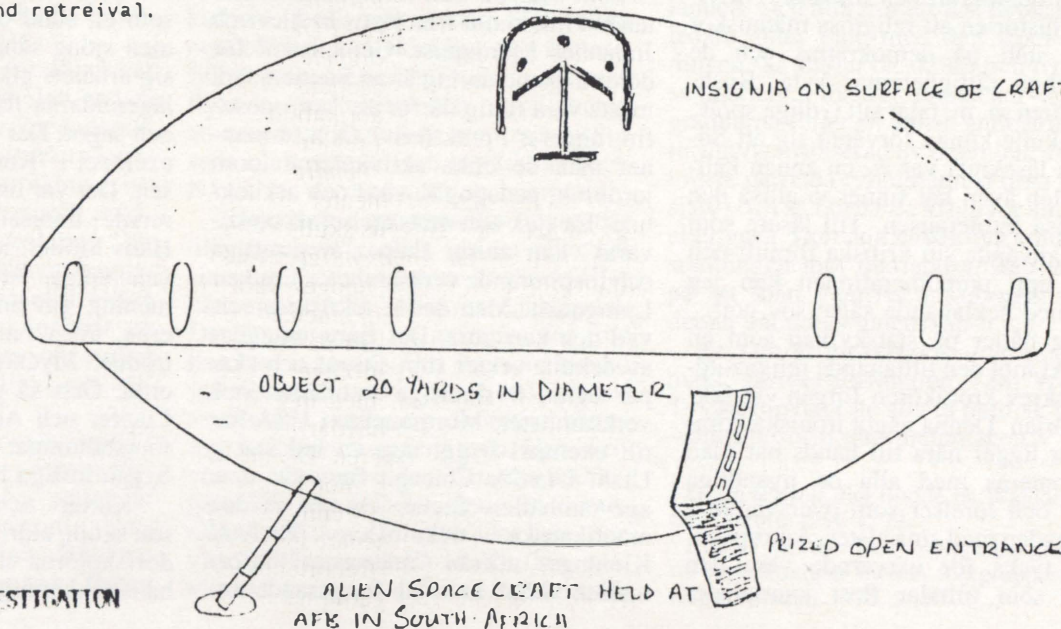
ALIEN BEINGS HELD AT SECRET AFB IN SOUTH AFRICA

At 13H45 GMT on 7 May 1989 the naval frigate headquarters to report an unidentified flying object that appeared on radar scopes, heading towards the African continent in a north westerly direction at a calculated speed of 5746 nautical miles per hour. Naval headquarters acknowledged and confirmed that object was also tracked by air-borne radar, military ground radar installations and D.F. Malan international airport at Cape Town.

The object entered South African air space at 13H52 GMT. Radio contact was attempted with object, but all communications to object proved futile. (Valhalla air force base) was notified and two armed Mirage F1G fighters were scrambled. The object suddenly changed course at great speed which would be impossible for military aircraft to duplicate.

At 13H59 GMT squadron leader reported that they had radar and visual confirmation of the object. The order was given to arm and fire the experimental aircraft mounted thor 2 laser canon at object. This was done.

Squadron leader reported that several blinding flashes emanated from the object. The object started wavering whilst still heading in a northerly direction. At 14H02 it was reported that the object was decreasing altitude at a rate of 3000 feet per minute. Then at great speed it dived at an angle of 25 degrees and impacted in desert terrain 80km north of South African border with Botswana, identified as the Central Kalahari Desert. Squadron leader was instructed to circle the area until a retrieval of the object was complete. A team of airforce intelligence officers, together with medical and technical staff were promptly taken to area of impact for investigation and retrieval.



THE JOURNAL OF UFO INVESTIGATION

Huka er, alla antroposofer och andra ockultister: Håkan Blomqvist kommer igen!

Nyttig läsning för antroposofer och andra

Håkan Blomqvist

Så har Sökarens egen enfant terrible slagit till igen. Upprörda röster ropar på förbud och censur. Ge "katastrofen" Blomqvist sparken annars slutar vi prenumerera. Man kunde lika gärna säga: ge oss bara positiva, snälla och utslätade artiklar i Sökaren. Stör inte våra illusioner.

Som humanist och human-etiker sätter jag demokrati och yttrandefrihet mycket högt i min syn på kulturvärden. Till Hans Olsson, Wanja Hjalmarsson, Ann Wängsjö m. fl. vill jag säga att det finns en grundläggande skillnad i våra sätt att resonera. Oavsett om jag instämmer i vad ni skriver eller ej så skulle jag slåss för er rätt att fritt få uttrycka åsikter i skrift, naturligtvis även i Sökaren. Detta är skillnaden mellan demokrati och diktatur. Nu visar ju historien att religiösa människor sällan stått på demokratins och de mänskliga rättigheternas sida. Rushdieaffären m. m. talar sitt tydliga språk. Man skulle kunna förvänta sig att Sökarens läsekrets var av en annan kaliber. Men även här finner vi alltså den religiösa intoleransen. Till läsare som slutat använda sitt kritiska förnuft och säger upp prenumerationen kan jag bara med beklagande säga: sov gott.

"Jag håller på statskyrkan som en motvikt mot den tilltagande religiositeten", skrev krönikören Jörgen vid seklets början. Denna något ironiska kommentar ligger nära till hands när man konfronteras med alla de nyandliga sekter och rörelser som översvämmar marknaden med sina alster. Antroposoferna tycks för närvarande vara den grupp som tilltalar flest journalister

och intellektuella. I ett nummer av Veckans Affärer i höstas konstaterades, apropå trender, att antroposofin är tillbaka. Det är tragiskt och förvånande att se hur okritiskt Steiners utsagor sväljs även av garvade journalister. De flesta faller för den fasad antroposoferna visar utåt i samhället. Ytterst få frågar efter läran. Antroposofernas mjukisterrorism går hem.

Att döma av brev och insändare har min kritiska studie "Ockultismen som blev rumsren" fått åtskilliga antroposofer att sätta örtteet i halsen. Man är van vid att det bugas och bockas för antroposofiska aktiviteter. Någon grundläggande kritik av Steiners lära och kunskapsteori har inte givits efter Hjalmar Sundéns utmärkta bok från 1962.

Som svar på min artikel har bemötanden inkommit från Hans Möller och Johannes Ljungquist. Gemensamt för deras argumentering är att Steiners lära måste vara riktig därför att "antroposofin fungerar i praktiken". Och så nämner man de olika aktiviteterna inom jordbruk, pedagogik, vård och arkitektur. "En sjuk och motsägelsefull tankevärld" kan aldrig skapa "livskraftiga och inspirerande verksamheter", menar Ljungquist. Men det är faktiskt precis vad den kan göra. Det finns mängder av ockulta sekter som skapat och skapar egna, livskraftiga samhällen och verksamheter. Mormonerna i USA har till exempel byggt upp en hel stat – Utah. Utanför Chicago finns ett new age-samhälle – Stelle – skapat av den amerikanske ockultisten Richard Kieninger utifrån "mästarnas" information. Man har väl fungerande in-

dustri, skolväsen, och 1980 tilldelades man 50 tusen dollar av amerikanska energidepartementet för att utveckla alternativa energikällor. Precis som till Järna vallfärdar folk för att bese deras aktiviteter. Men likafullt är samhället byggt på mer eller mindre vansinniga ockulta idéer från mästarna, som för övrigt reser runt planeten i sina flytande tefat. Man väntar också på att den försvunna sagokontinenten Lemurien skall höjas ur havet och säljer redan landområden till dem som vill etablera sig där.

Hans Möller talar om waldorfskolorna i Sverige där man möter "skönhet, konstnärlighet, arbetsglädje, skol- orkestrar, sång och dans...". Med samma argumentering skulle man på 1930-talet kunnat tala om Hitlerjugend som en sund organisation där ungdomen sjöng sånger, marscherade, lärde sig arbetets glädje och samlades kring lägereldarna för att höra gamla myter och sagor. Där fanns också skönhet till exempel i "Kraft durch Freude"-rörelsen. Det var organisationer som inspirerade tiotusentals människor. Men, Hans Möller, idéerna bakom var ändå vansinniga. Att man lyckades i yttre mening gav ingen legitimitet åt idéerna, även om det var det som alla trodde. Mycket få frågade efter idéerna. Och så gick det som det gick. Lucifer och Ahriman blir inte vettiga föreställningar därför att man lyckas bygga lustiga hus i Järna.

"Kultur- och skolminister Göransson skulle aldrig ha beslutat att ge waldorfskolorna statsbidrag, om han och hans sakkunniga hade haft samma upp-

fattning som Blomqvist", skriver Ljungquist. Det är nog en riktig slutsats. Men antroposoferna är en skickligt missionerande sekt, experter på dimridåer och missvisande marknadsföring. Det är ett tragiskt kapitel i svensk utbildningshistoria att en sekt lyckats få ockultism godkänd som "alternativ pedagogik". Om Göransson, skolöverstyrelsen och lokala skolstyrelser inte vore så okunniga vad gäller ockultism, så vore waldorfskolor en omöjlighet, åtminstone vad gäller stöd från stat och kommun.

I boken "Gud, makt och pengar" skriver Göransson att det för honom som vuxit upp i folkrörelsernas bildningssyn är "deprimerande att se de många uttryck för ockultism som kommer till synes i vårt samhälle". Det är bara att konstatera att Göransson m. fl. blivit lurade när det gäller waldorfskolorna.

I informationsfoldrar säger man att "Waldorfskolan är en fristående skola som är religiöst och politiskt obunden och öppen för alla". Detta är minst sagt falsk varudeklaration. I en enkät som waldorfföreningen i Örebro 1987 sände till föräldrarna fanns en fråga: "Vilka antroposofiska inslag i skolarbetet uppskattar du, vilka uppskattar du inte?" Några av svaren lød:

"De antroposofiska tankegångarna har mitt barn reagerat mot och mått dåligt av. Barn tänker ofta längre än vi tror."

"Jag uppskattar inte den dogmatiska tolkningen av antroposofin som företräds av en del."

"Jag uppskattar inte några sådana inslag. Innan vårt barn fick börja den här skolan, fick vi veta att antroposofi inte skulle delges barnen. Ett svek helt enkelt. Skulle SÖ få veta att denna lära används på lektionerna, skulle bidragen dras in omgående." (1)

Mängder av svenska föräldrar har lurats att tro att waldorfskolan endast företräder en alternativ pedagogik. Men i Rudolf Steinerseminariets kursprospekt "Bildning och utbildning inför 90-talet" talar man klarspråk angående syftet med waldorfskolorna. Där kan man läsa: "Rudolf Steinerseminariet vill förverkliga antroposofin, vilket med Rudolf Steiners ord innebär en förening mellan det andliga som verkar i människan och det andliga som verkar i kosmos."

I waldorfskolorna läser man "språk" flera gånger om dagen. Hur många föräldrar vet att detta i själva verket är böner som skall läsas unisont, stämningfullt och sakramentalt. Böerna är ofta hämtade ur Steiners bok "Böner

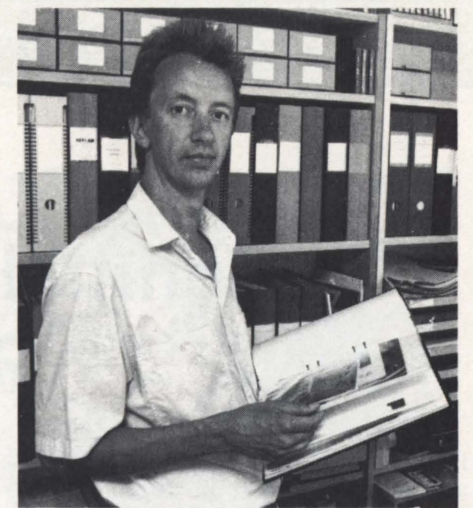
för barn", utgiven på Kristensamfundets bokförlag och är riktade till olika andemakter i den antroposofiska änglahierarkin. "Vi är noga med att vårda den religiösa stämningen", förklarade läraren Christer Carlbaum i TV-programmet Östnytt den 27 oktober 1989. Waldorfskolorna är säkerligen de enda skolor i världen som kallar sig religiöst obundna och som läser böner tre gånger om dagen. Religiös indoktrinering kallas sådant i andra sammanhang.

Man talar om "fördjupad människokunskap" och menar Steiners ockulta lära. Man talar om "kunskapsväg" och menar utveckling till andeskådare. Om SÖ visste att waldorfskolan vilar på ett helt annat kunskapsbegrepp (uppenbarelsekunskap) än det som företräds av läroplanen för grundskola och gymnasium, skulle Steinerskolorna aldrig godkännas för statsbidrag. Men man kan ju inte förvänta sig att experterna på SÖ skall vara kännare av gnostik och ockultism. Waldorfskolorna får väl snarast betraktas som spridningscentra för vad Freud på sin tid kallade "den svarta slamfloden av ockultism".

Min kunskapsteoretiska kritik av antroposofin avfärdar Ljungquist med "att argumentera mot en materialist i denna fråga är lönlöst". Visst, så svarar alla sekter och fortsätter att leva i sin pseudotrygga mytvärld, som de inte förstår hur den har uppstått. Mormonerna fortsätter att vara mormoner, teosofer att vara teosofer osv. Man får väl bara vara tacksam för att många antroposofer inte läser speciellt mycket Steiner, precis som många kristna inte läser bibeln; då vet de åtminstone inte vilka vansinnigheter de företräder.

Idag flyr människor till "uppenbarelser av C-klass", som den italienske författaren Umberto Eco kallar dagens ockultism. I sin nya roman "Foucaults pendel" har han skickligt och fantasi- fullt tagit pulsen på åttiotalet; vänsterns flykt in i ockultism och omöjligheten att resonera förnuftigt med människor som svalt magins och mystikens bete. Något för antroposofer att begrundas.

"Ingenting i antroposofin uppmanar till segregering eller rasism eller till slutsatsen att vissa raser är sämre eller bättre än andra", skriver Ljungquist. Det är underligt att antroposofer inte kan läsa innantill. Om jag vore färgad och läste och trodde på följande passus av Steiner skulle jag definitivt känna mig kränkt och underlägsen. Han skriver: "... där varest den (den vita hudfärgen-HB) blir tillbaka, antar en demonisk karaktär, där uppträder inte den vita hudfärgen, därför att där finns atavistiska krafter, som inte låter det and-



Håkan Blomqvist

liga komma i samklang med köttet." (2) Som färgad får man veta att man i sig har demoniska krafter och dessutom en "stel eterkropp" som ger upphov till en lägre grad av intelligens. Detta är ren och klassisk rasism, där människans värde direkt är kopplat till hudfärgen.

En intelligent och högt utbildad kvinna i Norrköping, som kommit in i antroposofin genom att ha sitt barn i waldorfskolan, fick under en studiekurs rasismen bekräftad av en av lärarna. Det var ett av skälen till att hon senare lämnade antroposofin. Tror herrar Möller och Ljungquist att detta var en slump?

Jag har blivit kallad det mesta av olika sektföreträdare men "överspänd renegat" (Möller) var en ny term. Visst är en del av det jag skriver att betrakta som en form av protest och revolt. Men det förändrar inte argumenten i sak. Och det är sakargumenten som är det viktiga.

Antroposofernas stora misstag är att de litar på andeuppenbarelser, på skådande i andevärlden. Runt om på vår jord sitter miljontals människor, medlemmar i olika sekter och samfund, och lyssnar på någon form av andemeddelanden. Och alla tror att just deras sektledare sitter inne med den stora sanningen. Så startar de skolor och bygger samhällen. Plötsligt upptäcker de att grannarna följer en annan andelära, naturligtvis inspirerad av djävulen, svarta logen, de onda rymdmänniskorna (välj själv) och så börjar de kriga för sin gud eller guru. Den ena kollektiva vanföreställningen mot den andra. Inte undra på att man vantrivs i kulturen inför denna enfaldets galenskap.

En kult är en religion utan politisk makt, skriver författaren Tom Wolfe. Tyvärr försöker de alla få politisk makt – antroposofin inte undantagen.

¹ Gösta Wilson. Jag trodde på Waldorfskolan. Örebro 1990 s. 73.

² Rudolf Steiner. Den andliga bakgrunden till motsättningar mellan folkgrupper. Antropos, januari 1978, s. 10.

Genmäle till Per Svensson

I ett par artiklar med rubriken "Vedaskrifterna och Krishnarörelsen" framför en viss Per Svensson sin kritik mot Indiens vediska filosofi och Krishnarörelsen, vilken tillämpar denna filosofi. Svensson går till personligt angrepp på Krishnarörelsens grundare, His Divine Grace A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada. En äkta andlig mästare som Srila Prabhupada hittar emellertid inte på något själv utan förmedlar helt enkelt den vediska kunskapen som den är. Därför kunde Svensson besparat sig dessa personangrepp och istället nöjt sig med att diskutera den vediska filosofin. Istället för att besvara Svenssons förolämpningar skall jag därför berätta lite om *Veda*, främst *Srimad-Bhagavatam*, vilken Svensson citerade, och hur det kommer sig att så många människor idag accepterar denna kunskap istället för den etablerade moderna vetenskapen.

Srimad-Bhagavatam är utan tvivel ett märkvärdigt bokverk. Enligt egen utsago nedtecknades detta verk för ungefär 5 000 år sedan, i början av tidsåldern Kali-yuga, men existerade långt dessförinnan i muntlig tradition. Detta gör *Srimad-Bhagavatam* till en av världens äldsta kända skrifter, och med sin rikedom på berättelser ur de mycket gamla *puranas* i *Veda* (*purana* betyder just "gammal") samt sin uppbyggnad på den filosofiska slutsatsen av den vediska litteraturen, *Vedanta-sutra*, är *Srimad-Bhagavatam* utan tvivel den mest betydelsefulla skriften i hela den indiska litteraturen. Den beskrivs som "den fullmogna frukten av den vediska kunskapens träd".

Srimad-Bhagavatam hoppar över all materiellt baserad kunskap, fruktbärande handlingar (*karma*) och filosofiska spekulationer (*jnana*) och går direkt till livets kärna. Den innehåller transcendental kunskap och riktar sig till personer som med rent medvetande kan se bortom den fysiska världen och förstå den eviga andliga verklighet som ligger till grund för den. *Srimad-Bhagavatam* handlar om *bhakti-yoga*, vetenskapen om själen och Gud.

Srimad-Bhagavatam börjar med att skildra ett möte som ägde rum för ungefär 5 000 år sedan, då en grupp visa män samlades i skogen Naimisaranya i Indien. De kunde förutse att mänskligheten trädde in i en mörk tid, Kali-yuga, i vilken människor "endast lever en kort tid, är grälsjuka, lata, vilseledda, olyckliga, samt alltid störda". Bland sig valde de då ut Suta Gosvami, som på grund av sin ödmjukhet begåvats med stor kunskap av sin lärare, och de ställde en rad frågor till honom. Först sa de: "Vi ber dig att på ett lättförståeligt vis förklara för oss vad du fastställt vara det absolut och slutgiltigt goda för folk i allmänhet." De

kunde också se hur världen skulle förvirras av olika läror och skrifter och bad honom därför att dessutom välja ut essensen av alla dessa skrifter så att de kunde förstås rätt av människor i allmänhet.

Srimad-Bhagavatam fortsätter sedan med att behandla många ämnen i en serie volymer. Skapelsen av universum och de olika planetssystemen beskrivs. Reinkarnationen och *karma* förklaras ingående, både livet efter döden och vistelsen i livmoder före nästa födsel. I ett kapitel analyseras tiden; ett annat undervisar om konsten att analytiskt förstå medvetandet och dess roll i kroppen. I flera volymer behandlas hur människan på bästa sätt skall leva och bygga upp sitt samhälle på jorden. Temat i hela verket är emellertid hur man skall förstå livets verkliga mening och uppnå det högsta målet – ren kärlek till Gudomens Högsta Personlighet och alla levande varelser.

Bhagavatam beskriver visserligen kosmologi men är inte någon astronomisk skrift i världslig bemärkelse. Försöker man läsa den som en sådan riskerar man att bli besviken. De beskrivningar av universums struktur som ges är ur ett helt annat perspektiv och kan verka förvirrande om man försöker passa ihop dem med sin astronomibok. *Bhagavatam* behandlar mycket större ämnen än så. De kosmologiska beskrivningarna omfattar ungefär tre volymer. Därefter övergår *Bhagavatam* till att beskriva *syftet* med den kosmiska manifestationen. Detta syfte är att tillhandahålla olika kroppar och planeter för de levande varelsers aktiviteter. *Bhagavatam* förklarar att den levande varelsen egentligen är en evig andesjäl, *atman*, som är innesluten i den temporära fysiska kroppen. Kroppen är en produkt av den materiella naturen medan *atman* är en andlig gnista, en liten del av det högsta medvetandet, Gudomens Högsta Personlighet, på sanskrit kallad Sri Krishna. Denna *atma* har fallit ner från sin ursprungliga eviga existens till den materiella världen på grund av sin önskan att imitera den Högste Herren, och han vandrar därför från kropp till kropp mellan olika arter i reinkarnationscykeln, i sin strävan att härska över och njuta av den materiella naturens tillgångar. För att uppfylla den levande varelsens önskan att leka Gud har Krishna skapat den materiella världen med dess olika planeter, liksom en förälder ger sitt barn en sandlåda att leka i. Samtidigt är den materiella världen avsedd att ge oss utbildning om vår verkliga natur och identitet som eviga andesjälar, för att vi så småningom skall kunna återvända till den eviga tillvaro där vi egentligen hör hemma, tillsammans med Krishna. *Srimad-Bhagava-*

tam ger denna utbildning och har talats av Gudomens Högsta Personlighet Själv och Hans representanter för att ge vägledning åt mänskligheten.

Vad är en guru?

De visa männen i Naimisaranya valde alltså ut en auktoritet, en *guru*, och ställde frågor till honom. Var de då inte kompetenta nog att hitta på sin egen lära, som varje stor tänkare gör? Blev de inte hjältvättade av *gurun* nu? Nej, de var tvärtom intelligenta – och dessutom ödmjuka – nog att förstå att Suta Gosvami ägde mer kunskap än de själva. De visste att han i sin tur fått den av sin andlige mästare, och de bad honom nu att skänka den vidare till dem. Så förmedlas transcendental kunskap – i en kedja av andliga mästare med ursprung hos Gudomens Högsta Personlighet Själv, liksom en ömtålig frukt varsamt går från hand till hand från trädets topp till personen med korgen nere på marken. Detta är i själva verket principen för *guru*. En äkta *guru* gör aldrig anspråk på att själv vara Gud och därför vara felfri, eller ens att genom sin egen gudomlighet stå i direkt kontakt med Gud. Han betraktar sig helt enkelt som en ödmjuk tjänare och förmedlar bara den kunskap han fått från sin egen *guru*, utan att förvanska den. Just därför, eftersom en kvalificerad *guru* rent och ödmjukt förmedlar kunskapen är hans undervisning fri från mänskliga brister, och han är en person värd att accepteras som auktoritet.

Varför godtar vi då *Veda*? *Veda* innehåller kunskap som ursprungligen kommer från Gudomens Högsta Personlighet, Sri Krishna, och som förmedlats genom denna kedja av gudshängivna andliga lärare. Den kända skriften *Bhagavad-gita* talades t. ex. av Krishna Själv till Hans vän och lärjunge Arjuna, på slagfältet Kurukshetra för ca 5 200 år sedan. (Det finns historiska fakta och arkeologiska fynd som stödjer att Krishna verkligen har levt på jorden och att slaget vid Kurukshetra har ägt rum.) En äkta andlig läromästare som Srila Prabhupada visar genom sitt praktiska förverkligande hur kunskapen är giltig och dessutom har kraft att lösa mänsklighetens problem. Den som utövar *bhakti-yoga*, enligt kunskapen i *Bhagavad-gita* och *Srimad-Bhagavatam*, kan praktiskt erfara hur denna kraftfulla metod för andligt förverkligande ger den tillfredsställelse och kunskap människor söker. När man äter kan man praktiskt uppleva att maten smakar bra, att man blir mätt och att man får styrka. Andligt förverkligande fungerar på liknande sätt – man kan praktiskt uppleva hur man blir



Målet med yoga är att få kontakt med Gudomens Högsta Personlighet, Sri Krishna. Ur Krishnas Värld nr 2, 1989.

lycklig, hur man blir tillfredsställd och hur ens kunskap och övertygelse styrks.

Varför tro på vetenskapsmännen?

Svensson upprörs över att de gudshängivna i Krishnarörelsen inte visar vederbörlig respekt för de moderna vetenskapsmännen medan de "okritiskt" accepterar sin andlige läromästare. Svensson anser exempelvis att vi är dummerjönsar eftersom vi inte tror på vetenskapsmännens uppgifter om avståndet till andra planeter utan istället godtar *Srimad-Bhagavatam*. Men varför skulle de moderna vetenskapsmännen vara mer trovärdiga? Har Svensson själv mätt avståndet för att kontrollera att deras uppgifter stämmer? Hur många personer har undersökt vetenskapens påståenden? Ändå betraktas man som närmast löjlig, närmast kättersk, om man ens vågar tvivla på vetenskapsmännens uppgifter om avståndet till månen eller stjärnorna.

Många människor har på så sätt en religiös tro på den moderna vetenskapens överstepräster. Någon må anklaga oss för att blint följa vår lärare, samtidigt som han blint följer sina egna lärare. Och visst, när allt kommer omkring så föds vi alla i blindo och måste få kunskap från någon. Vissa saker måste man helt enkelt tro på eller inte tro på. Skillnaden är att de gudshängivna följer personer som kan se och som visar det både i ord och handling, medan Svensson och hans gelikar bara är blinda människor som följer andra blinda människor som sina ledare. Ett praktiskt bevis på det är att liksom blinda som leds av andra blinda så småningom kommer att falla i diket, så har vårt moderna samhälle, väglett av blinda ledare, fallit ner i en avgrund av problem.

Värdefull och värdelös kunskap

Den som tror att Sanningen kan fångas i sifvertabeller och kalkyler kommer liksom Per Svensson att läsa *Srimad-Bhagavatam* med en miniräknare i handen. Men även om man skulle kunna räkna varenda atom i universum kommer man inte för den skull att kunna förstå Gudomens Högsta Personlighet, som är transcendental till den kosmiska manifestationen och förbehåller Sig rätten att bara förstås av Sina hängivna. Varken Guds eller själens existens verkar dock särskilt intressanta för Per Svensson – för honom verkar det mer väsentligt att känna till avståndet till månen och solen. Sådan kunskap kan dock inte lösa livets problem. Man må var mycket stolt över att ha pluggat in en mängd siffror och fakta ur sina skolböcker, men det kommer så småningom att visa sig att man bara kastat bort hela sitt liv.

Alla dessa empiriker, agnostiker, skeptiker och andra mentala spekulatörer kan

sitta och gnaga på sina teoriers torra skorpor, men de gudshängivna går en annan väg. De engagerar sig praktiskt i den högsta formen av yoga, vilken för dem i direkt kontakt med källan till all kunskap, Sri Krishna. De föredrar att ständigt smaska nektam i umgänge med Gudomens Högsta Personlighet i gudshängiven tjänst och är därför långt bortom bleka teorier. Monisterna må försöka gestalta sina ogripbara föreställningar om alltets enhet och sträva efter att sammansmälta med den opersonliga Brahman, som floder mynnar ut i havet. De gudshängivna är däremot som hajar i detta hav, engagerade i transcendentala, glädjefulla aktiviteter.

För bara 500 år sedan uppenbarade Sig Gudomens Högsta Personlighet igen, i sin mest barmhärtiga form som Sri Krishna Caitanya Mahaprabhu, i Västbengalen, Indien. Han skänkte oss en enkel metod att nå förverkligande: sjungandet av Guds heliga namn. I Sin rörelse, vilken idag finns till i form av Krishnarörelsen, visade Caitanya det verkliga syftet med *Srimad-Bhagavatam*, vilket beskrivs i *Bhagavatam* själv (1.5.11): "Den litteratur, å andra sidan, som består av beskrivningar av den transcendentala härligheten hos den obegränsade

Högste Herrens namn, ryktbarhet, gestalt och lekar, är en transcendental skapelse, vilken syftar till att frambringa en revolution i den gudlösa människans liv i denna vilseledda civilisation. Renade människor, som är alltigenom hederliga, lyssnar till, reciterar och godtar sådan transcendental litteratur, även om den är ofullkomligt sammanställd."

Medan de världsliga lärde tröskar tomma ax genom att evinnerligen spekulera om huruvida Gud finns eller ej, om det verkligen finns något liv efter döden, om människan har någon själ etc, så tar intelligent människor upp Herren Caitanyas sublima och praktiska metod och uppnår på så sätt lätt den kunskap och lycka som alla egentligen strävar efter. Vi vill därför råda Per Svensson, Eva Pehrsson och andra felfinnare att läsa resten av *Bhagavatam* i ett öppet sinne och göra ett praktiskt vetenskapligt experiment med *bhakti-yoga* genom att sjunga: Hare Krishna, Hare Krishna, Krishna Krishna, Hare Rama, Hare Rama, Rama Rama, Hare Hare.

(*Srimad-Bhagavatam* finns utgiven på svenska av Krishnarörelsen och omfattar 14 volymer)

/Priyavrata das/ Per Claesson

Svar till Priyavrata das

Priyavratas genmäle till Per Svensson är väsentligen upplagt som en rad påståenden. Han säger, i enlighet med Krishnarörelsens uppfattning, att innehållet i vissa gamla skrifter utgör transcendental kunskap och att "personer med rent medvetande" kan se bortom den fysiska världen och förstå den andliga verkligheten som ligger till grund för den fysiska världen. Han påstår också att Prabhupadas undervisning genom en oavbruten gurukedja går tillbaka till Krishna själv.

Till Per Svenssons redovisning av en rad fall, där utsagor i skriften *Srimad-Bhagavatam* strider mot vetenskaplig kunskap idag, genmäler Priyavrata med frågan "varför skall vi tro på vetenskapen?". Enligt hans, och Krishnarörelsens, uppfattning ger de vediska skrifterna bättre informationer än dagens vetenskap – ty deras upphovsmän har kunnat "se", till skillnad från vetenskaparna, som är "blinda".

Men vetenskaparna gör undersökningar, experiment; de tar reda på fakta genom att använda ett logiskt, rationellt tänkande. Nya undersökningar bekräftar, eller falsifierar, tidigare uppnådda resultat. De troende, i detta fall de Krishnahängivna, har bara sina skrifter, som liknar sagor, och en guru-lärjungetradition, som påstår ytterst härröra från Gud själv.

De troende försöker slå vetenskapen i huvudet med religiösa påståenden.

Priyavrata framhåller som något fint och riktigt att en äkta guru inte hittar på något själv, utan bara förmedlar vad han fått lära sig av sin guru, vilken i sin tur gjort på samma sätt med det han fått veta av sin guru och så vidare ända tillbaka till Krishna. Är den inställningen beundransvärd? Den innebär ju att gurun och guruns lärjungar avstår från att tänka själva. De endast upprepar vad de fått höra. De ifrågasätter inte.

Enligt Priyavrata är en äkta gurus undervis-

ning fri från mänskliga brister, eftersom gurun bara är en förmedlare av kunskap. Men för att det resonemanget skall vara riktigt fordras att man kan visa, eller garantera, att ingen som helst förvanskning har skett i överföringen från guru till guru ända tillbaka till självaste Krishna ("Gudomens Högsta Personlighet") och att man kan visa att den yttersta källan är Gud själv. Att göra detta är naturligtvis omöjligt. I stället för övertygande argument och bevis radar de Krishnahängivna upp påståenden.

Ett av påståendena är att de genom ett slags yoga kommer i direkt kontakt med Krishna själv. Att en sådan utånga inte kan motbevisas är ointressant, eftersom bevisbördan ligger hos dem som gör påståendet.

Attityden av fullständig och kritiklös tilltro till vissa skrifter, traditioner och gurer är typisk för människor som är religiösa på ett naivt sätt. Kritisk prövning för att ta reda på hur det verkligen förhåller sig har de inget intresse för. Detta leder till att de religiösa tankarna om verkligheten inte utvecklas, inte förbättras, utan blir kvar i äldre former, uttänkta i en tid när mänsklighetens erfarenheter var betydligt mindre än idag. Medan det mesta i samhället utvecklas, stannar religionen kvar i ålderdomliga former.

Jag tycker att de Krishnahängivna har ett slags poetiskt förhållningssätt till verkligheten. De gör poesi av livet. Men den poetiska diktningen uppfattas som absolut sanning. Fantasins tros beskriva verkligheten. Det är det klassiska religiösa misstaget.

Till sist, en central fråga i samband med all slags religion är: Vad är kunskap? Vad kännetecknar verklig kunskap?

SM

Kristalltelevision

Påståendet att man kan se saker i en kristallkula är inte bara vidskepelse.

Örjan Björkhem

Sedan ett par år har jag kurser i "parautveckling" på Vettinge herrgård utanför Klippan tillsammans med Göran och Dzintra Klingborg. Kurserna har haft en likartad uppläggning nästan från första början. Men det innebär inte att de har varit alldeles lika varandra, eftersom de i mycket hög grad präglas av sina deltagare. Då allting bygger på dynamiken i gruppen och grupperna är relativt små, har de olika gruppmedlemmarna en stor betydelse.

Inställningen till paranormala fenomen kan vara olika hos olika deltagare och hos olika grupper. Ibland har hela gruppen varit övertygad om de paranormala fenomenens existens; ibland har skeptiska personer varit närvarande.

Enligt min erfarenhet blir inte resultatet bäst, när hela gruppen säger sig tro på det paranormala. Vi har haft en sådan grupp, och då uteblev fenomenen i själva verket i stor utsträckning och dök faktiskt bara upp vid de tillfällen då någon just motbevisat någon fantastisk berättelse om paranormala fenomen.

Det är nödvändigt att ha mer eller mindre skeptiska personer i gruppen.

För att förklara detta hänvisar jag till min teori om händelsehorisonten. Den säger att om man kan förändra sin uppfattning om verkligheten, då kanske psi-fenomen inträffar. Det betyder att paranormala fenomen huvudsakligen uppträder i mångtydiga och svårbedömda situationer – alltså då de deltagande människornas världsbild gungar, exempelvis då någon skeptiskt inställt eller naivt troende person får sin händelsehorisont rubbad.

Kursledarna sätter naturligtvis också i mycket hög grad sin prägel på kurserna. Det innebär att det krävs en del av dessa för att det skall skapas en stämning av pågående äventyr, vilket är gynnsamt för uppträdandet av psi-fenomen. Kursledaren måste ha inställningen att inte heller han har något fast grepp om sin verklighetsbild, utan att ungefär vad som helst kan inträffa. För den skull måste vi hela tiden föra in nya moment, moment som helst skall vara litet okända och exotiska – eftersom vi måste vädja lika mycket till vår egen fantasi som till kursdeltagarnas. Metoden har gett goda resultat. Dessvärre har resultaten – helt i enlighet med teorin – blivit allra bäst första gången den nya tekniken introducerats.

En teknik, som vi använt, har varit kristallskådning, den urgamla metoden att spä genom att betrakta en vattenyta, en ädelsten eller en kula av bergkristall. Vanligen görs detta för att sia om framtiden, men den saken har inte något omedelbart intresse i våra sammanhang, eftersom vi i så stor utsträckning som möjligt vill ha kontrollerbara fakta. Därför brukar vi använda kristallkulan för psykometeri eller clairvoyance. Normalt är det bara en person som tittar rakt in i kulan, och de övriga deltagarna sitter med slutna ögon och föreställer sig att de ser in i den. Särskilt nog upplever också ofta de som sitter med slutna ögon att de ser den klarare och tydligare. Suggestionens makt är stor och kristallkulans exotiska nimbus gör sitt till.

Tråkigt nog har det skrivits åtskilliga små böcker om kristallomantik (som det heter när man spår med kristallkula) som alla understryker att man ser

saker och ting i själva kulan, vilket de flesta inte alls gör. Däremot är den till mycket stor hjälp för koncentrationen – här har man ögonen öppna vilket tycks leda till att en större del av hjärnan är aktiv – framför allt syncentrum. Dock ser man på en genomskinlig kula som hela tiden glider in och ut ur fokus, vilket gör det lättare att "projicera" sina inre bilder.

Erfarenhetsmässigt tycks det vara så att det alltid är lättare att producera paranormala fenomen om den upplevande kan intala sig att fenomenen kommer utifrån och har en objektiv karaktär.

Handböckerna vet emellertid berätta hur det faktiskt ska se ut i det inre av en kristallkula. Enligt en teori ska man först se röda skyar och sedan gröna, och sedan ska kulan mörkna och bli disig. Till slut försvinner dimman och man får en klar bild – lika klar som på en TV-skärm. Naturligtvis är detta trams, men den här typen av trams kan ställa till med mycket trassel, eftersom de som är inlästa på "facklitteraturen" kan ägna månader åt att försöka se de röda skyarna, trots att de ser massvis med andra intressanta scener!

Vi gör också vissa mycket intensiva övningar där alla deltagarna ser in i samma kula, men dessa övningar görs inte i första hand för att producera paranormala resultat, så jag ska inte ta upp dem här.

I stället ska jag berätta hur det gick till när Göran Klingborg – musiklektör till professionen – första gången såg in i kristallkulan inför gruppen. Det var ett experiment vars resultat var så imponerande att jag ännu inte riktigt har kommit över det.

Jag hade tagit med mig en resväska med kombinationslås till Vettinge. Innan försöket gjordes tog jag en brun tidningsmapp, formad som en liten kartong, och lade några papper och en smutsig strumpa i den. Den placerades i väskan. I väskan fanns också en liten svart dator i portföljformat som jag inköpt några dagar tidigare. Eftersom jag hade en annan dator med mig, fanns det ingen anledning för Göran att misstänka att det fanns en till.

Som en present till honom hade jag också tagit med mig en antik tibetansk tanka. Tanka är de mandalafigurer som de tibetanska lamorna målar på siden. Denna målning sys sedan fast på ett annat sidenstycke och förses med ett påsytt förhänge av tunt, gult eller svart siden som täcker mandalan. Göran hade förmodligen hört av mig att jag köpt tankas i Indien, men han hade inte sett dem, och jag vet inte heller hur väl han kände till själva företeelsen. Detta var också en tämligen ovanlig typ av tanka, en djävulstanka.

Jag ber Göran föreställa sig att han ser mitt rum i kristallkulan. Göran säger då genast att det ligger någonting stort och svart på sängen. Det är där jag har placerat väskan, så jag ber honom "öka förstoringen" i kulan.

Göran säger då att han kan se kombinationslåset på väskan. När jag frågar vad det står inställt på, svarar han: "Sex, nej, åtta, tre. Åtta tre, den tredje siffran kan jag inte se." Trots flitiga försök från min sida kan Göran inte se någon tredje siffra, kanske är det en etta. Låset stod inställt på 837!

Jag ber då Göran föreställa sig att han ser en hand ställa in den kombination som ska öppna väskan. (Naturligtvis inte den kombination jag brukar använda och som Göran kunde tänkas känna till, utan ett slumptal jag ställt in alldeles före försöket.)

Göran säger nästan genast: "Sex två sju nio." Han lämnar alltså en fyrsiffrig kombination trots att han en minut tidigare förefallit medveten om att låset hade tre siffreringar och trots att han måste ha vetat att det är det normala för lås av denna typ.

Den kombination som öppnade väskan var 627!

Jag ber Göran se hur väskan öppnas i kristallkulan. Han beskriver då korrekt hur väskan är avdelad med en mellanvägg i en övre och en undre del och beskriver det beige färgade fodret.

Jag frågar vad som finns i den undre delen. Göran säger att han ser någonting svart och någonting blänkande. Något blänkande kommer jag i förstone inte ihåg, för jag tror att jag ploc-

kat ut de andra sakerna ur väskan. När Göran beskriver den runda formen in- ser jag emellertid att jag måste ha glömt kvar fickpluntan i väskan. Detta visar sig också vara riktigt.

Jag ber honom försöka ta upp det mörka föremålet. Det är en bok, säger Göran. När jag ber honom titta närmare på den säger han att den har tangenter och en sorts egendomlig skärm, 3 gånger 15 centimeter, kan det vara en sorts dator? Ja, säger jag. Det är alltså en liten Z88, som inte är utformad som vanliga datorer och knappt väger ett kilo. Kan Göran se någonting på skärmen? Nej, det kan han inte. Då ber jag honom trycka på de två skifttangenterna.

När han gör det, kommer det upp två rader blå text på skärmen, säger Göran. Till höger finns det också en kvadrat med text, påstår han. Jag kan inte komma på vad det skulle vara för någonting och säger att det är fel. När jag efteråt kontrollerar saken, visar det sig att dagens datum och så vidare faktiskt kommer upp längst till höger på skärmen när man sätter på Z88-an.

Vad står det på de två raderna? "Hej, Göran", säger Göran. Det är alldeles riktigt. Nästa rad består av siffror, fortsätter han. Han gissar på dem också, men är osäker, och gissningen blir också fel. Men det är ett femsiffrigt tal på den raden.

Jag ber honom titta efter i väskan igen. Nu ser han kartongen som dolts av datorn. Först säger han att det är en bok, men när han tagit upp den ändrar han sig och förklarar att det är en mapp. Då jag ber honom öppna den, säger han att det närmast är en kartong.

Vad ligger det i den? undrar jag. Några papper, säger Göran. Han tystnar och jag är också tyst tills Göran fortsätter "och en vit, smutsig strumpa, med rött mönster uppe vid skaftet".

Jag ber Göran öppna det andra facket. Där ser han först några vita skjortor, vilket är korrekt. Så ser han en blå rulle. Han tror den är av papp. När jag ber honom ta upp den, ändrar han sig och säger att det är någon sorts tyg.

Jag ber honom se i kulan, hur rullen rullas upp, precis som en bokrulle. När Göran ser bilden, rycker han till och säger genast att det är en tavla med mycket bred blå ram (den underliggande "sidenramen" på en tanka är cirka en decimeter bred). Den föreställer en djävul. Göran beskriver ytterligare några detaljer korrekt, men när vi skall gå vidare i rummet och beskriva andra ting, blir beskrivningen mera vag.

Detta är ett av de försök som impo-

nerat allra mest på mig personligen, av det skälet att här finns så många oväntade och exakta uppgifter – och mycket få fel. Som i alla verklighetssammanhang är det oerhört svårt att beräkna sannolikhet och signifikans, men detta är knappast heller meningsfullt.

Dock rör det sig här om påtagliga hat-doffing-fenomen.

Det är uppenbart att det här har funnits okända kunskapsvägar. I vilken utsträckning de lyckade resultaten berodde av att detta var första gången vi försökte med kristallomantik eller av det faktum att Göran skulle få tankan i present, fast han inte visste om det, är svårt att säga. Erfarenheten säger att "belöningar" fungerar dåligt vid sådana här försök – däremot har det stor betydelse om det väntar någon sorts överraskning runt hörnet!

Någon gång har det också hänt att vi deltagit i utkanten av diverse polisutredningar om brott och olyckshändelser. Vid ett tillfälle kunde Göran då beskriva en viss olycka alldeles korrekt. Dessutom beskrev han en bil och ett bilnummer. Av uppenbara skäl har man inte kunnat gå vidare och ta reda på om bilägaren på något sätt kunnat vara inblandad. För det krävs ännu mer påtagliga uppgifter. Men undersökningar visade att just denna bil hörde hemma på just den lilla ort där olyckan inträffade. Också detta är ett tydligt hat-doffing-fenomen.

Märkligt nog verkar det alltså som om kristallen hjälper också i ett grupp-sammanhang, där gruppen sitter med slutna ögon och inte ser in i kristallen, utan bara skall föreställa sig att de ser den.

Vid ett tillfälle sitter jag med ett brev som jag fått från en ung flicka i Norrland. (Uppgifterna här är något förändrade.) Gruppen beskriver ett hus i en större Norrlandsstad, jag har varit där och kan bekräfta utseendet.

Gruppen berättar om flickans många självmordsförsök och hennes relationer till en ung man som sover i hennes rum. De berättar att det finns två vuxna i huset och säger att mannen är flickans far och att kvinnan är mor till pojken. De beskriver ytterligare en flicka och säger att hon är syster till flickan.

Gruppen säger också att både flickan och pojken vårdats på psykiatrisk klinik och berättar att modern i berusat tillstånd kört ihjäl sin man. De kommer efter vissa problem fram till att mannen är språklärare och att han sällan är hemma. De kan också ge ungefärliga årtal för de inträffade händelserna. Likaledes kan de beskriva min relation till familjen och beskriva mina kläder

då jag umgicks med familjen.

Detta är alltså en rätt komplicerad historia, där det allra mesta hade kunnat vara fel, men där det hela i stället stämmer till punkt och pricka. En sådan upplevelse övertygar.

Men i en verklig situation kommer dessa korrekta faktauppgifter att över-skuggas av andra element som tar större plats och verkar mer övertygande. Om någon t. ex. inleder en beskrivning med att säga: "Den här kvinnan är mycket gråtmild, hon faller samman för minsta motgång, fast hon samtidigt är både tjatig och enveten", får forskaren lägga ner sin penna och stänga av bandspelaren. För även om han kan tycka att det stämmer exakt, vet han ju också att detta inte är påvisbara saker. Kritikerna skulle invända att "det kan man säga om alla människor" – för det är just vad kritiker gör; jag brukar själv komma med sådana invändningar.

Ändå är deltagarnas förmåga att krypa under skinnet på totalt okända

människor och vad det verkar ge en exakt bild av deras personliga relationer och reaktionsmönster mycket imponerande. Det saknar alltså bevisvärde men har en oerhörd övertygelsekraft.

I ett brottmål misstänktes en viss äldre man, som led av mild förföljelsemani och dessutom var kolerisk och tämligen högdragen. Vid ett experiment med ett föremål som var knutet till utredningen hittade gruppen snart en äldre man. En kvinna i gruppen, Annika, fick uppmaningen att "krypa in i mannen". Denna mycket öppna, ruschiga och glada kvinna förändrades då totalt. På förfrågan sade hon att hon visste precis hur det gått till, men det ville hon inte ut med. Med ens verkade hon oerhörd misstänksam och argsint, och talade med gnetig gammelmansröst.

Hon vägrade bestämt att avslöja någonting alls och var i stället mer intresserad av vad försöksledaren hade avslöjat om "henne". Försöket i denna del

gav inga som helst faktauppgifter, men i stället gav Annika en oerhörd inträngande bild av den misstänktes personlighet. Upplevelsen skakade om henne och gruppen mer än några faktauppgifter kunnat göra. För under några minuter var Annika verkligen en missbelåten, förföljd och argsint äldre man.

Naturligtvis ligger den oerhörda effektiviteten hos kristallkulan inte i själva kulan utan i våra förväntningar inför den. Det finns ingen liten TV-apparat inne i bergkristallen. Den apparaten finns inne i våra huvuden.

Men om vi bara har ett tiotal kanaler att välja på i vår vanliga TV-apparat, så finns det ett oändligt antal kanaler i den andra.

Vi behöver bara lära oss att koppla in dem.

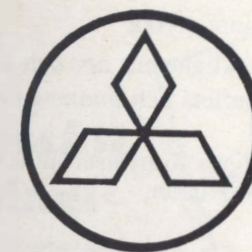
Anm. Kristalltelevision är ett kapitel ur en bok av Örjan Björkhem, "Praktisk parapsykologi", som kommer på Zindermans förlag i höst.

UNITED LODGE OF THEOSOPHISTS

KRISTUSPRINCIPEN

TEOSOFISKA RÖRELSEN

Nr 60 DET FINNS INGEN RELIGION HÖGRE AN SANNINGEN



Och Jesus och hans lärjungar gick ut till byarna i Caesarea Filippi, och på vägen frågade han sina lärjungar och sade till dem: "Vem tror folk mig vara?" De svarade honom och sade: "Johannes Döparen"; och andra: "Elias"; andra åter: "en av profeteras". Och han frågade dem: "Men ni, vem tror ni att jag är?" Petrus svarade och sade till honom: "Du är Messias."

Märkningen 8:27-29

Årgång 10

1989

Nummer 6

Teosofiska Rörelsen - en temabaserad ULT-tidskrift som behandlar den grundläggande teosofiska filosofin och som utforskar det terapeutiska användandet av tidsåldramas samlade visdom.

Teosofiska Rörelsen utkommer med 6 nr/år: Helårsprenumeration 1990 kostar 120:- Lösnummer 20:-

Beställ provexemplar av tidskriften, prenumeration, litteraturlista, böcker, program för ULT:s föredrag, genom:

TEOSOFISKA KOMANIET ROSLINSVÄG 8 IV, 217 55 MALMÖ, 040-91 91 89, POSTGIRO 444 58 09 - 9

EN TEOSOFISK RESUMÉ



av William Quan Judge

Teosofiska Kompaniet Malmö

EN TEOSOFISK RESUMÉ.

Resumén är en kortfattad framställning av de mest grundläggande teosofiska läroarna och utgör den första av W Q Judges triologi i detta ämne.

Häftad 40:-



Samarkand Kursgård Höör, Skåne

Kurser i andlig och personlig utveckling, Transformationsspelet, Kroppsbalansering m.m. Föreläsningar och seminarier. Begär prospekt.

Erik o Ann Marie Grind, Styrman sv. 1
243 35 Höör 0413-25891, 25819

'MÄNNISKA KÄNN DIG SJÄLV!'

GAYA BOKHANDEL

ERBJUDER DIG:

BÖCKER & MUSIK

FILOSOFI	INSPIRATION
LÅKEKONST	AVSPÄNNING
VISDOM	INRE RESOR
ANDLIG VÄXT	MEDITATION

FÖR KATALOG:

TEL. 036-414 52, BOX 180, 566 00 HABO
ELLER SÄTT IN 5 KR, PG 11 61 51-2

Tommy Brodd

Känd siare och
fjärrskådare ger
Dig konsultationer
per telefon

För Dig som vill veta
mer om Din framtid.
Ring: 0502-201 15
och beställ tid.

Du kan även gå kurser i
healing och medial
utveckling. På dessa
kurser lär Du Dig att
använda Din intuition
i vardagslivet.

För information ring 0502-201 15!



Stödföreningen för Djupterapi
Box 7060 20042 Malmö

DJUPTERAPIN

söker inte mentalsjukdomarnas orsak i människans kemi utan i hennes livserfarenhet.

Gå med i Stödföreningen för Djupterapi!

Medlemsavgift 200:-
Informationspaket 20:-
Pg 495 11 33-0 Bg 585-5119
Tel. 040-30 19 19

TEOSOFIN

– Den forntida Visdomen –
läs därom i

TIDSKRIFTEN TEOSOFISKT FORUM

som kommer att innehålla bland annat följande artiklar:

- Visdomens källor
- Solsystemet – solen och de inre och yttre planeterna
- Tankar om Buddha och hans läror
- Skaparkraft i orfiska myter
- Katarernas skatt
- Jesus och Kristus – historia och myt
- Vår inre styrka
- Mänsklighetens arv och sökande
- Förnuftets och minnets mysterier
- Cykliska förnyelser av den teosofiska läran

TEOSOFI

är inte en nyuppfunnen livsåskådning. Dess tankar kan spåras ända tillbaka till de första mysterieskolorna.

Prenumerationsavgift:
50:-/år/ 4 tidskrifter
Postgiro 25 07 65-5
Teosofiskt Forum
Åvångsgatan 13
253 71 Helsingborg

Biorytm

Din biologiska klocka

För 40 kr får Du Ditt biorytmschema och intressant läsning om svängningarna i Ditt liv. Sänd 40 kr, namn, adress och födelsedag till pg 491 24 11-8, ©"Visibel", Box 14190, 400 20 Göteborg

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Gåvor

Curt Löfgren, Öjebyn, 5:-, Harald Magnusson, V. Frölunda, 55:-, Anders Brundell, Falun, 55:-, Tage Bång, Töreboda, 5:-, Ylva Hartzell, Stockholm, 5:-, Anders Hagekrans, Bandhagen, 5:-, Ewy Wilhelmsen, 105:-, Håkan Widholm, Anderslöv, 100:-, Gerhard Ljunggren, Huddinge, 5:-, Sigvard Strandberg, Västerås, 45:-, Arne Håkansson, Bunkeflostrand, 5:-, Erik von Gruenwaldt, Trångsund, 5:-, Greger Lindell, Uddevalla, 55:-, Kerstin Linnstrand, Vällingby, 5:-, Dan Waern, Bollebygd, 5:-, Ingall Karlsson, Stenungsund, 5:-, Birger Andersson, Nässjö, 30:-, Carl-Erik Landegren, Halmstad, 5:-, Tommy Olsson, Uppsala, 5:-, Edor Dahlbeck, Hägersten, 5:-, Mary Karlsson, Skellefteå, 55:-, Vera Österlind, Stockholm, 55:-, Rune Sjöblom, Täby, 5:-, Gunnar Johansson, Farsta, 105:-, M. Reinberg, Mölndal, 5:-, Valter Sjöberg, Bredbyn, 5:-, Inga Brundin, Göteborg, 105:-, Ivan Wilhelm, Linköping, 5:-, Barbro Larsson, Lidköping, 20:-, Chia Brusewitz, Kullavik, 105:-, Alf Forsén, Sävsjö, 55:-, Stefan Schemark, Avesta, 5:-, Roy Beierhag, Stenungsund, 55:-, Hjalmar Kehlman, Farsta, 700:-, Pekka Tapio Huurainen, Kuhmo, Finland, 15:-, Lars Skough, Kristianstad, 5:-, Börje Arvidsson, Karlstad, 5:-, Kjell Jonsson, Älvsjö, 105:-, Lennart Carlsson, Västerhaninge, 5:-, Johan Westberg, Mölle, 55:-, Anders Lindell, Malmköping, 5:-, E. af Klercker, Helsingborg, 5:-, Bertil Furuby, Stockholm, 25:-, Bela Molnar, Landskrona, 5:-, Birgitta Enebrink, Västerås, 5:-.

Kontakt

Skulle vara värdefullt att samtala med Dej, Du man omkring 70 år, om liv, glädje och sorg. Jag är en dam från borgerlig miljö med hundar, resor och livsfrågor som intressen, och så allt som växer. Svara mej, "Värmländska", Sökaren f. v. b.

Helhetssökande, naturälskande världsförbättrare i 40-årsåldern med lust till dans och odling saknar livsleddsagerska. Och du? Det är nu vi lever! Svar till "Regnbågstro", Sökaren f v b.

Jag är en 25-årig tjej som önskar lära känna en kille, ca 20-35 år, för vänskap och ett eventuellt framtida förhållande. Jag tycker om att vara i naturen, djur, psykologi, att kramas och diskutera, att läsa, musik, tror på reinkarnation, har börjat intressera mej för A Course in Miracles. Söker även brevvänner. Svar till "Harmoni", Sökaren f v b.

Hej!

Jag söker brevvänner och vänner. Är en grabb på 29 år och bor i Göteborg. Mina intressen är bl. a. parapsykologi, healing, alternativa levnadssätt, söka meningen med livet, motionera, naturen, UFO m. m. Jag är blyg, barnslig, snäll.
Svar till "Sökare", Sökaren f. v. b.

Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:- i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:-. Moms inräknad.

NY BOK

Tre Minuters Meditation – Från stress till lugn på tre minuter!

**Beställ
idag!**

Utmärkt presentbok

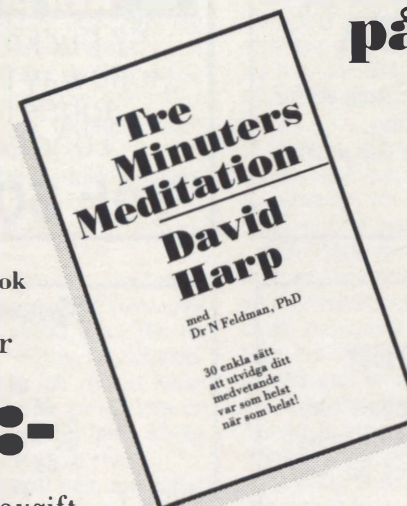
160 sidor

118:-

(porto & exp. avgift
15:- tillkommer)

"Det här är en utmärkt bok om du vill lära dig att meditera! Övningarna är utmärkt, instruktionerna tydliga och roliga – men du måste prova själv. Tre minuter, är väl värt ett försök?"

Jack Kornfield, PhD
Psykolog, Buddhistmunk och författare



40.000 böcker sålda i USA!



Box 555, 581 07 Linköping
013-11 27 05

Ditt medvetande och dina tankar kan antingen arbeta för eller emot dig. Tre Minuters Meditation hjälper ditt medvetande att hjälpa dig!

Bara ett par minuters meditation kan bokstavligen rensa ditt sinne och hjälpa dig att:

- Klara av vardagens stress och jäkt
- Visa dig själv större medkänsla
- Förstå dina rädslor och begär

- Göra ditt medvetande till din bästa vän

Den här boken beskriver 30 enkla meditationer som du kan använda var som helst, när som helst.

Beställ idag!
365 dagars pengarna-tillbaka-garanti om du inte blir nöjd. Ring och beställ på telefon 013-11 27 05 eller sänd in kupongen nedan.

BESTÄLLNING

Ja, jag vill lära mig meditera. Sänd mig därför ___ ex av boken Tre Minuters Meditation á 118:-. Porto & exp. avg. tillkommer med 15:- per beställning. Boken levereras mot faktura. Jag har 365 dagars full returrätt med pengarna-tillbaka-garanti om jag inte blir nöjd!

Namn _____

Adress _____

Ort _____

Posta kupongen till: Linnaeus förlag, Box 555, 581 07 Linköping

Fysisk aktivitet håller hjärnan igång

Fysisk aktivitet är bra för hjärnan hos äldre människor. Det visar en undersökning i Kalifornien. Forskare studerade formuleringsförmåga, minne, reaktionstid och resonemangsförmåga hos 62 personer som var mycket aktiva och 62 personer som var mycket inaktiva.

Man fann skillnader i alla avseenden, till de aktivas fördel. De undersökta personerna hade liknande utbildningsbakgrund och hälsotillstånd. De aktiva upplevde sig också som friskare och tycktes mer tillfredställda med sitt liv.

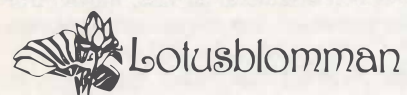
Det verkar alltså som om kroppsanssträngning inverkar gynnsamt på hjärnan, kanske genom att skjuta upp ålderdomens nedbrytningsprocesser.

Källa: Brain/Mind Bulletin, november, 1990.

Mystiska cirklar – bluff?

De oförklarade stora cirklar, som då och då uppträder i marken i vissa områden i England, är de i själva verket gjorda av upptägs- eller bluffmakare? En skribent i den amerikanska tidskriften Skeptical Inquirer berättar att några personer från BBC kunde ta sig ut på ett fält utan att lämna spår efter sig genom att gå i traktorspår, och sedan trampa ned grödan i ett område så att "mystiska" cirklar uppstod på marken.

Källa: Skeptical Inquirer, vinternumret 1990.



— bokhandeln med böcker om personlighetsutveckling, filosofi, religion, astrologi, terapi, meditation m.m.

Öppettider
Vardagar 14.30—18
Lördagar 10—13

Västergatan 8,
352 30 VÄXJÖ
Tel 0470/237 37

Ael Gi TRÄDENS PLANET

en främmande besökares rapport om Jorden (80 s A5 limbind). Pris 47:- inkl. frakt och postförskottsavgift.

MAXIMS FÖRLAG

Box 32007, 126 11 STH, Tel 08-42 96 10

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från TEOSOFISKA SAMFUNDET — PASADENA

Pris 60:- för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.



Kriya Babaji

BABAJIS KRIYA YOGA

för kropp, sinne och själ. Lektioner varje mån & fre, kl 18, Bredängs Allé 8, T-banest. Bredäng. Ingen föransmälan men ring 08-97 89 63 för portkod, 20 kr/lektion. Egen filt medtages.

Ivan Troëng: MAGNETTERAPINS GRUNDER

På ett instruktivt och lättfattligt sätt beskrivs den vetenskapliga bakgrunden, utrustning och grundregler för behandling. I avsnittet magnetterapins A-B-C finns rekommendationer för behandling av mer än 150 sjukdomar.

Sätt in 50:- på vårt postgiro 12 81 00-5, så kommer boken portofritt. Gratis skickar vi dessutom häftet **Magnetism — ett effektivt hälso- och läkemedel** och vår prislista.

Terapimagneter AB

Måsvägen 65, 312 06 Mellbystrand
Tel. 0430-250 10, 258 25

Horoskop



DIN ANDLIGA UTVECKLING I STJARNORNA
O VAD VAR DU O
D VAR STAR DU D
HUR KAN DU GÅ VIDARE

PRIS 275 kr inkl. postförskott.

Sänd namn, adress, födelseort, födelsedag och år samt födelsestid på dygnet. (Om det sistnämnda saknas ställs horoskopet på dygnet.) till

Vandir

c/o FORNHED
STAGNELIUSVÄGEN 26
11259 STOCKHOLM

Bokrecensioner

15. Sacsayhuamans cyklopiska murar



Ur "Gåtor i människans rike".

Gåtor

Det är inte utan en viss vördnad man läser Konstantinos Zissis *Gåtor i Människans Rike* (Eréns Bok och Musik AB, Uppsala 1990). Ytligt sett är det bara ännu en uppräkningslista av alla de märkliga ting som omringar oss, alla oförklarliga gåtor som nu överväldnar bokhandelsdiskarna sedan många år tillbaka.

Men Zissis är unik på många sätt. Böcker av den här typen brukar alltid sammanställas med hjälp av andra böcker av samma typ och till slut står alla de gamla välkända gåtorna en upp i halsen. Zissis har hittat sina egna gåtor, bland annat ett urgammalt aldrig undersökt stenbrott på Pieriaberget i Grekland.

Zissis är också invandrare och säger sig ha svårigheter med det svenska språket och ha känt ett väldigt motstånd då han skulle skriva boken. Ändå är språket och stilen klart överlägsna de flesta författare som skriver om sådana här saker.

Zissis är inte någon akademisk forskare och jag håller knappast med om alla hans slutsatser och hade säkert kunnat ge honom en del tips.

Men Zissis tar sitt område och sina forskningar på allvar — han lägger inte fram sina upptäckter för att underhålla eller för att förmedla någon sorts billig fascination. Han menar att gåtorna är där för att lösas och att det är vår skyldighet att studera de gamla vittnesbörden om att det fanns kloka människor också före vår egen tid.

Allvaret hos Zissis gör att han inte heller räds att stiga in på religionens område — vem har inte hört talas om den ateistiska kommunistpampen vars barn oförklarligt räddas av en grekisk-ortodox healer? Att historien skulle uppfunnits om den inte inträffat betyder inte att vi kan utgå från att den är påhittad.

Och Zissis kan också leda oss till många nya och viktiga bekantskaper. Exempelvis den grekiske profeten Kosmas som redan på sjuttonhundratalet berättade att: "Det skall komma en tid då djävulen framgår ur en låda och skriker, och hans horn skall stå

på taket." Det är svårt att tänka sig en exaktare beskrivning av Tipsextra i TV.

För den som på allvar är intresserad av allt det vi inte vet är Konstantinos Zissis bok en av de bästa inledningar till området som jag har sett.

Örjan Björkhem

Inannamyten

I två omgångar har Maria Bergom Larssons bok *Nedstigning. Texter kring en myt* (Åsak 1989) nu legat på mitt skrivbord. Först hade jag svårt för att börja på den, för den handlar om den gamla sumeriska Inannamyten — och jag kan inte vara den ende religionshistoriker som tröttnat på att få se de gamla myterna vanställas för tillfälligt bruk. Och jag har väl aldrig heller varit särskilt entusiastisk för Maria Bergom Larsson som författare.

Så läste jag så småningom boken. Och sedan dess har den legat ännu längre på skrivbordet, för det är svårt att säga någonting om den utan att skriva en egen bok.

För Maria Bergom Larsson har inte bara tagit myten på allvar och motsatt frestelsen att modernisera texten. Gudinnan Inanna av Uruk, himmelens och jordens drottning, går från det Stora Ovan att möta sin syster, Ereshkigal, som härskar över underjorden, det Stora Nedan. Ereshkigal fäster Dödens öga på Inanna och förvandlar henne till ett stycke ruttnande kött innan myten erbjuder en lösning som inte bara handlar om årstidernas växlingar och allt levandes kompromisser utan också om Den Ljusa och den Mörka System och deras uppgående i en personlighet.

Jämsides med den utmärkta översättningen, som likt originalet spelar mycket på sorgens vasspipa, berättar Maria Bergom Larsson i dagboksform om sitt eget liv, om funna fjärlslarver, artiklar i DN och motsättningar inom freds- och kvinnorörelse.

Liknande ting har tidigare gjorts, men där har den privata texten förblivit privat.

Maria Bergom Larsson lyckas göra både Inannamyten och sin egen dagbok till en individuationsbildning som Jung kunde avundats. Läsaren avundas henne för förmågan att låta myten leva upp *In illo tempore*, den tid som är både en historisk sekvens och ett evigt skeende — någonting som sker samtidigt som — och för att — det skildras.

I boken ingår också en bildsvit av Tarja Hotti, vackra bilder som dock helt saknar det djupa och de insikter som författarens egen text förmedlar.

Örjan Björkhem

Om Swedenborg

Kamreren i "Låne-banquen" Carl Robsahm (1735–1794) skrev ett tiotal år efter Swedenborgs död en kort levnadsteckning som föreningen Swedenborgs minne nu (1989) har gett ut på nytt i en textkritisk utgåva.

Robsahms skrift, *Anteckningar om Swedenborg*, är en av de viktigaste när det gäller Swedenborgs biografi — inte minst för att den ger en så stillsam bild av den lärde galningen. Här framgår det med all önskvärd tydlighet vilket stillsamt — om också inte alltid normalt — liv Swedenborg levde mitt bland sina syner av himmel och helvete.

Anders Hallengren, som redigerat utgåvan, har all heder av det noggranna arbetet som ändå inte gjort boken svårläst. Den tunna lilla volymen lär hitta vägen till alla som är intresserade av Swedenborg.

Örjan Björkhem

Nära-döden-upplevelser i Sverige

Två vårdlärare, Ingegerd Bergström och Yvonne Åkerlind, har under sina studier i vårdvetenskap gjort en undersökning av fenomenet nära-döden-upplevelser genom att intervjua 34 patienter. Det är den första undersökningen som redovisas i Sverige. Resultatet är både likt och olik forskningsresultat i USA. Cirka hälften av alla som "återupplivats" har haft en eller flera av de typiska NDU-upplevelsorna. En NDU upplevs i allmänhet som positiv.

Jämförelser görs med bland annat Saboms resultat i USA (61 patienter). Det finns stora skillnader. Känslan av att vara död förekom hos 92 procent av Saboms fall, men endast hos 18 procent av de svenska. Känslan av separation från kroppen fanns hos 100 procent av de amerikanska fallen, men endast hos 27 procent av de svenska. 53 procent av amerikanerna såg den egna kroppen utifrån, men endast 9 procent av svenskarna. Återblick på livet förekom hos 27 procent av de svenska återupplivade, men endast hos 3 procent av de amerikanska.

Se f. ö. artikel av Ingegerd Bergström i detta nummer!

SM

39

Vind

Ibland har man medvind och ibland motvind. Det vet den som cyklar. Sökaren hade vinden i ryggen i mitten av 70-talet. Det kom en stark bris som lyfte oss framåt. Sedan mojade vinden, men resan kunde fortsätta med samma fart som förut. Nu råder motvind.

I andra termer: Sökarens upplaga går ned. Här är siffrorna för 80-talet – prenumerationer, lösnummer och friex.:

1980	3.150
1981	3.150
1982	3.250
1983	3.150
1984	3.250
1985	3.000
1986	3.000
1987	3.000
1988	2.950
1989	2.650

I år pekar siffrorna på omkring 2.500.

Det är lagom åt 'an, tycker nog en del. Han har ju bundit ris åt sin egen rygg (med "negativa" artiklar).

Vi har alltså tagit stryk av läsekretsen på grund av uppkäftighet, ofint sätt, sländer och dumhet...

Men även om vi bråkar med en del gott folk för att se om de kan försvara sig, så är vi för det mesta snälla och positiva, eller hur?

Kanske är Sökaren, trots allt, en tidskrift i tiden? Mycket av det som det

pratas om i våra spalter, hör nog till Vattumannens tid. Så varför skulle inte vinden vända för oss? Intresset för det inre livet, personlig utveckling, ny andlighet, ny etik och för tanken att det kan finnas intelligent liv på andra håll i det stora universum ökar ju. Visst gör det det.

Vi lever i en spännande och betydelsefull tid. Stora förändringar är på gång. Mycket görs nytt.

Sökaren borde ligga rätt i tiden. Ändå...

Kanske har hos många sökare uppstått en mättnadskänsla. Nu vill man smälta det nya, ligga lågt ett slag, avvakta?

SM

Sökaren som
taltidning

Sökaren finns på kassett för synskadade. Inläsning, kopiering och produktion: SRF Tal & Punkt AB, 122 88 Enskede, tel. 08-39 90 00. Det är alltså Synskadades Riksförbund, SRF, som står bakom. Statens kulturråd har beviljat produktionstöd. Ett 25-tal personer prenumererar på kassettutgåvan. Intresserade skall vända sig direkt till SRF.

SÖKAREN

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgratan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:
Helår (8 nr) 195:-
Halvår 105:-

Postgiro: 706047-8

Bankgiro: 372-8128

Annonsspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.300:-, halvsida 750:-
småannonser 25:- per spalt-cm, men
minst 75:-

Wallin & Dalholm Boktr AB,
Lund 1990
ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Mona Sundquist:

Odd Engströms inre resa 2

Ingegerd Bergström:

Nära-döden-upplevelser i Sverige 4

Håkan Blomqvist:

"Arbetsam men lite drömmande" 6

Bengt Petersen:

Harry Martinson inför det
outgrundliga 12

Nils Björn Kvastad:

Parapsykologi och New Age 14

Örjan Björkhem:

Provokation 15

Jonathan Horwitz:

Shamanism 16

Pia Skoglund:

Shamanens värld 20

Sune Hjorth:

Ett osakligt diskrediteringsförsök 22

SM:

Genmäle till Hjorth 24

Anders Liljegren:

Genmäle till Hjorth 26

Håkan Blomqvist:

Nyttig läsning för antroposofer
och andra 28

Priyavrata das:

Genmäle till Per Svensson 30

Örjan Björkhem:

Kristalltelevision 33

Bokrecensioner

39